

KURTULUŞ

DEVİRİM İÇİN SAVAŞMAYANA SOSYALİST DENMEZ!

THKP-C/HDÖ
19 Nolu Bildirisi

Körfez Savaşının
Öğrettikleri

Revizyonizmin İflası

20 Ekim Seçimleri

Ekonomide Kaynak Sorunu

Milli Krizin
Gelişme Dinamikleri

Gerilla Savaşı
Ve Silahlı Propaganda

1991'in Bazı Sorunları Üzerine

İşçi Çıkartmaları
Ve Kapitalizm

Neden Gizlilik?
Neden İlegalite?

1991 ve Olaylar

Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi

KURTULUŞ,
THKP/HDÖ-Genel Komitesi'
 nin bir yayımıdır.
 Türkiye-1992

HALKIN
DEVRİMCİ
ÖNCÜLERİ

CEPHE,
THKC/HDÖ-Genel Yönetim ve
Askeri Harekât Komitesi'nin bir
 yayımıdır. Türkiye-1992

**TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ-CEPHESİ
HALKIN DEVRİMÇİ ÖNCÜLERİ
GENEL KOMİTESİ**

19 No'lu Bildiri

**İŞÇİLER,
KÖYLÜLER,
İLERİCİ, YURTSEVER VE DEMOKRAT TÜM HALKIMIZA !**

Ülkemizde yıllardır süren yoksulluklar, haksızlıklar, yolsuzluklar, siyasi baskılar, işkenceler, kitle katliamları ve birbirini izleyen askeri darbeler süreci son bir yıldır yeni bir döneme girmiş bulunmaktadır.

Bu yeni dönemi, sınırlı ve yasaklı bir siyasal yönetimin “sivil” görünüm altında, halka karşı yeni baskılar ve düşmanlıklar dönemi olarak nitelemek yanlış olmayacaktır. Sömürücü sınıfların yüzyıllar boyu süregelen egemenliğinin bu yönetimi, bugün, halk kitlelerinden “fedakârlıklar” istemektedir. “Demokrasi”nin “yavaş yavaş” geliştirileceği demagojisi ile her türlü baskıya, işkenceye, haksızlığa ve katliamlara “sessiz” kalınması istenmektedir. 12 Eylül faşist yönetimine “sivil” görünüm kazandırılması ve bu “sivil” yönetimin her türlü propaganda ve pasifikasyon araçlarını kullanarak, kendisini “tek alternatif” olarak sunmasıyla başlayan süreç “SS Karamamesi” ile gerçek yüzünü açıkça ortaya koymuştur. Ve son Kuveyt sorunu karşısındaki işbirlikçi politikalarla ABD'nin uşaklığı ve köpekliği yapılırken, ülke içinde emekçi halk üzerindeki baskı ve şiddet doruğa çıkartılmıştır. Ama bu noktada da duramayacağı açıktır. Orta-Doğu'da “barışı korumak” paravanası altında ABD emperyalizminin bölgedeki jandarmalığına soyunan ve “stratejik işbirliği” öneren oligarşik yönetim varabileceği en son noktaya doğru gitmektedir.

Bizler, **THKP-C/HDÖ** olarak, bir kez daha bazı gerçekleri ortaya koymak istiyoruz.

Yıllardır ülkemiz emperyalizmin, özellikle Amerikan emperyalizminin sömürüsü altındadır. Bu emperyalist sömürü, bir avuç yerli işbirlikçinin oluşturduğu oligarşi tarafından sürdürülmektedir. Sizler gün be gün bu sömürünün sonuçlarını yaşıyorsunuz ve yaşamaya devam ediyorsunuz. Sadece 12 Eylül askeri darbesinden günümüze kadar geçen süreyi kısaca bir düşününüz.

Eğer işçiyse, sendikal haklarınızın ellerinizden nasıl alındığını anımsayınız. Devrimci örgütlerin faaliyetlerini sürdürdükleri ve mücadele edildiği koşullarda nelerin elde edilebildiğini anımsayınız.

İşçi sendikaları kapatılmış ya da faaliyetleri sınırlandırılmıştır. İşçiler ve işçi sendikalarını politikadan uzak tutabilmek için yasa üzerine yasa çıkarılmıştır. Kendi çıkarlarını savunan ve kendilerinin yönetiminde sınıf sendikası kurmaları olanaksız hale getirilmiştir. Buna karşı yapılacak girişimlerin ise, devletin zor güçleriyle, yani polisi, ordusuyla bastırılacağı her fırsattan yararlanılarak ilan edilmiştir. İşçilerden istenen tek şey “sessiz kalmaları”dır, baskılar karşısında “kaderlerine” küsüp oturmalarıdır. Yeni bir toplum kurmaya yetenekli devrimci sınıf olarak işçi sınıfının devlet zoruyla toplumsal ve siyasal sorunlardan uzak tutulması, emperyalizmin ve oligarşinin baskı düzenini sürdürebilmesinin en önemli koşuludur.

İşte bu sömürücü sınıflar ve onların siyasal yöneticileri, geçen yılın Mart ayında Kürt ulusal sorununu bahane ederek çıkarttıkları "SS Karamamesi" ile işçilerin bir kez daha "vatanperver" olmalarını, her türlü baskı ve zulme "gözlerini kapamalarını" istemişlerdir. Buna dayanarak ve baskıları yoğunlaştırarak, derinleşen ekonomik, sosyal ve siyasal krizin bedelini bir kez daha işçilere ödetmekten kaçınmamışlardır. "SS Karamamesi" yayınlanır yayınlanmaz, grevlerin "milli güvenlik" gerekçeyle yasaklanması, ardından Zonguldak maden işçilerinin haklı direnişlerinin, oligarşinin polisi ve ordusu tarafından kurulan bariyerlerle kınlanması ve pasifize edilmesi ve yüzbinlerce işçinin işinden atılması, son örneklerden bazılarıdır. Bu dönemde "savaşa hayır" diyenler kurşunlanmış, gözaltına alınmış, tutuklanmış, işkenceye maruz bırakılmış ve ülkenin her yerinde oligarşi baskı ve terörünü yoğun-laştırmış, son aylarda onlarca devrimci, demokrat ve yurtsever işkencehanelerde hunharca katledilmiştir.

İlk bakışta Kürt ulusal sorunu ile işçilerin ücret artışları için mücadeleleri arasında doğrudan bir ilişki yokmuş gibi görünmektedir. Ama oligarşik yönetim bunlar arasındaki ilişkiyi çok iyi bilmektedir. Onların istediği başkalarının sorunlarıyla ilgilenmeyen, kendi halinde insanların bulunduğu "sessiz" bir toplum yaratmaktır. Bunu gerçekleştirebildikleri sürece, birbirlerinden kopmuş, birbirlerinin sorunlarıyla ilgilenmeyen insanları kolayca baskı altına alabileceklerini çok iyi bilmektedirler. Aynı devlet baskısı altında ve aynı toplum içindeki insanların birbirleriyle ilgilenmez hale getirilmeleri "böl ve yönet" politikasının amacıdır da.

Her türlü ulusal baskı altında, anadillerini bile konuşmalarına, yazmalarına olanak tanınmayan Kürt halkının, verimsiz topraklar üzerinde, feodal baskılar altında, yoksulluk sınırları içerisinde yaşamlarını sürdürmek durumundaki Kürt köylülerinin, "SS Karamamesi" ile topraklarından nasıl kopartılıp sürülmeye çalışıldığı ortadadır. Onların yoksulluğu ve açlığı, aynı zamanda, işçilerin her an isten atılma tehditleriyle birlikte varedilmektedir. Böylece işçilere, bir yandan az bir ücretle yetinmeleri "öğüt"lenirken, diğer yandan Kürt halkına yönelik baskılara kayıtsız kalmaları sağlanmak istenmektedir. Aynı şekilde, toprağın, köyünden, mezrasından sürülmüş Kürt köylülerinin büyük kentlerdeki işsizliği ve sefaleti, çalışan işçilere karşı kullanılmak istenmektedir.

Aynı durum ülkenin her yanındaki köylüler için de geçerlidir. 24 Ocak kararları ile sistemli olarak yoksullaştırılan köylüler, topraklarını terke zorlanmaktadır. İster Batı'da olsun, ister Doğu'da olsun aynı yoksulluk içinde tutulmaktadır. Ellerinden yok pahasına alınan ürünleri, ülke dışında yok pahasına satılarak elde edilen dövizlerle işbirlikçi burjuvazi daha da zenginleştirilmesi sağlanmaktadır.

İlericiler, yurtseverler ve demokratlar ise, aynı safsatalarla sessizliğe itilmek istenmektedir. Onlar, "anarşi ve terör" demagojisiyle, ülkemizde hiç bir zaman varolmamış "demokrasi"nin "koruyucuları" olmaya çağrılmaktadırlar.

Bugüne kadar "anarşi ve terör" demagojisiyle, "silaha silahla karşılık vermek" paravanası altında silahlı devrimci örgütler etkisizleştirilmeye çalışılmıştır. Oysa halka karşı silaha, zora, şiddete başvuranlar bizzat kendileri olmuştur. Onar yıllık aralarla askeri darbeler düzenleyerek işkenceleri ve baskıları yoğunlaştıranlar kendileri olmuştur. Yüzlerce silahsız ve sivil insanı sokak ortasında öldürtenler kendileri olduğunu gizlemeye çalışmaktadırlar. Zorunlu askerlik yasasıyla silah altına alınmış gençleri, bir avuç profesyonel subay yönetiminde halka karşı kullandıkları unutulmamıştır.

Son olarak ise, Saddam rejiminin Kuveyt'i işgal etmesi karşısında başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere, çeşitli emperyalist yürüttükleri savaş kampanyasına Türkiye oligarşisi gönüllü olarak katılmıştır. Uluslararası geleneksel ve hukuki ilişkileri pervasızca çiğneyen Saddam rejiminin Kuveyt'i işgalini kullanan Amerikan emperyalizmi Orta-Doğuda eski gücünü yeniden kazanmak peşindedir. Bu amaçla, diğer emperyalist güçlerle birlikte, Irak'ın kentlerine onbinlerce ton bomba yağdırarak onbinlerce sivil insanı vahşice katletmekten çekinmemişlerdir. Türkiye oligarşisi ve onun politik yöneticileri (başta T. Özal ve

ANAP hükümeti) ise, emperyalizmin “en güvenilir” işbirlikçisi olduklarını göstermek için hareket geçerek, değişik yöntemlerle çözümlenebilecek bir sorunu kuvvet gösterisine çeviren emperyalizmin tüm isteklerini kabul etmişlerdir. Kendilerine bir miktar para verilmesi için, Türkiye topraklarını ABD’ye peşkeş çekerek, ülkeyi ABD’nin silah deposuna çevirmişlerdir. Para karşılığında Türkiye halkının, gerekirse paylaşımcı ve yayılcı bir şavaşa sokulabileceği gösterilmiştir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarını paravan yapan Türkiye oligarşisi ve onun politik yöneticileri, birkaç milyar dolar için binlerce insani öldürmekten çekinmeyeceklerini göstermişler ve emperyalistlerin yayılcı ve paylaşımçı emellerine hizmet etmek için, yurdumuzun tüm topraklarını bir saldırı üssü haline getirerek Irak’ta gerçekleştirilen kitlesel katliamların sorumluluğuna ortak olmuşlardır.

Böyle bir toplumdaki, geleceğe umutla bakabilmenin tek güvencesi **silahlı devrimci örgütlerdir.**

Milyonlarca emekçi, çalışan hiçe sayarak, kendi çıkarları için herşeyi yapmayı göze alan bu işbirlikçiler iyi bilinmelidir.

Bunlar kimlerdir?

Onları çok iyi tanıyoruz.

Onlar, hergün televizyona çıkıp şaklabanlıklar yaparak sizlerin gözüne girmek isteyenlerdir.

Onlar, işçilerin, köylülerin ve diğer çalışanların daha fazla ekonomik istekte bulunmalarını engellemek için “aile planlaması” seferberliği ilan edenlerdir.

Onlar, bir avuç generalin uşaklığında her türlü demokratik hak ve özgürlüklerin yok edilmesini sağlayabileceklerini sananlardır.

Onlar, hukukun üstünlüğünü, demokratik hakları sadece kendileri için kabul eden, gerektiğinde kendi parlamentolarını kapatan, gerektiğinde onu işlemez hale getiren iki yüzlülerdir.

Onlar, daha dün MESS içinde kendilerine uşaklık eden Özal’ı piyasaya sürenlerdir.

Onlar, halkı yanıltmak için bir dizi parti kurdurtanlar ve onları paralarıyla besleyenlerdir.

Onlar, TÜSİAD, MESS, TİSK gibi kuruluşlarla kendilerini gizlemeye çalışanlardır.

Onlar, kendilerine uşaklık edenler aracılığıyla ülkemizin zenginliklerini babalarının malıymışcasına yabancılara satanlardır.

Onlar, Koçlar, Sabancılar, Eczacıbaşılar, Berkerler, Garipler, Kamhiler, Enka, Profilo, Tekfen gibi holdinglerdir.

Onların arkasında Amerikan dolarları, Japon yenleri, Alman markları, İngiliz sterlinleri, Fransız frankları vardır. Eğer bunlar yeterli olmazsa, NATO’suyla, IMF’siyle, Dünya Bankası’yla hazır ve nazırdırlar.

İşte ülkemizdeki tüm baskıların, yoksullukların, zulmün, haksızlıkların, eşitsizliklerin asıl sorumlusu bunlardır. Bunların görünüşte silahları yoktur. Ama beş yıldızlı generalleriyle herşeyi yapabileceklerini sanmaktadırlar. Türkiye halkını bölenler de, Kürt halkı üzerindeki baskıyı sürdürenler de onlardır. Batıda Kürt gençlerini ordu üniformasıyla halka karşı kullanan, doğuda Türk gençlerini aynı şekilde halka karşı kullananlar da onlardır.

Onlar, parayla satın alınmış uşaklarıyla, silahlarıyla, askerleriyle, polisiyle varlırlar. Onların en büyük korkusu, silahlanmış ve örgütlenmiş halktır. Bunu engellemek için her yola başvurumaktadırlar.

Egemen sınıflar, bugün, “sivil” görünüm altında baskılarını mesrulaştırmak istemektedirler. Böyle bir meşruiyete “provakasyon” teorileriyle zemin hazırlamak asla kabuledilemez. Hele ki “SS Karamamesi” ile, ülke çapında ve Kürt halkı üzerinde gerçekleştirilen baskı ve katliamlara “yasal” görünüm verilmek istendiği bir dönemde, suskunluk, bunlarla suç ortaklığı yapmakla eşdeğerdir. Ve böyle bir dönemde, suskun kalanların devlet zoru kendilerine yöneldiğinde yapacakları hiçbir şeyleri kalmayacaktır.

Bizler, gerçek bir demokrasinin kurulmasının koşullarının, oligarşinin silahlı

güçlerinin dağıtılması, işkence ve katliamların sorumlularının, savaş kışkırtıcılarının cezalandırılması ve her türlü anti-demokratik yasa ve kurumların tasviye edilmesinden geçtiğini söylüyoruz. Bunun tek yolu halkın silahlı örgütlenmesine dayanan bir mücadeleyle gerçekleştirilecek **demokratik halk devrimidir**.

Bizler, **THKP-C/HDÖ** olarak, emperyalizmden bağımsız ve gerçek bir demokrasinin kurulmasına kadar silahlı mücadeleyi sürdüreceğimizi açıkça ilan ediyoruz. Bağımsız, demokratik ve ulusal esitliğe dayalı bir ülke yaratma mücadelesinde, elimizdeki tüm olanakları sonuna kadar kullanacağımız bilinmelidir. Bağımsız, demokratik ve ulusal eşitliğe dayalı bir ülke yaratma yönündeki mücadelede yasal ya da yasadışı, silahlı ya da silahsız her türlü mücadelenin gerekliliğini vurgulayarak, bu mücadeleye katılan her kesimin isteklerine gerekli duyarlılığı göstereceğimizi söylüyoruz. Ancak hiç kimse bizlerden “sivil” görünüm altında da olsa, baskıların yoğunlaştırılması karşısında sessiz kalmamızı istememelidir ve beklememelidir.

Bizler, **THKP-C/HDÖ** olarak, egemen sınıfların yıllardır sürdürdükleri zoruna, şiddetine ve silahına karşı konulmasının şart olduğunu söylüyor ve bu amaçla savaşıyoruz. Onların her türlü demagojisine, gözdağına ve yaygarasına bakılmaksızın, baskılara karşı çıkmak, direnmek, mücadele etmek ve savaşmak, her ilerici, devrimci, yurtsever ve demokrat yurttaşın hakkı ve görevidir. Bu hak sıradan bir yasal olanağın kullanılması gerekçesiyle, ya da birkaç yasal yayın çıkartmak pahasına bir yana bırakılamaz. Tüm toplumun geleceği tehlikedeysen, tek tek kişilerin geleceklerinden söz etmek anlamsızdır.

Kamuoyunda “**Acilciler**” olarak bilinen örgütümüz, bu amaçla savaşını kurtuluşa kadar sürdürecektir. (Son yıllarda kendilerini “Acilciler” olarak tanıtan bazı unsurlar ortaya çıkmıştır. Bunların örgütümüzle hiçbir ilişkisi bulunmamaktadır. 1975 yılından beri fiilen savaş içinde bulunan örgütümüzün adını taşımayan hiçbir açıklama, bildiri, yayın ve faaliyetin bizlerle ilgisi olmadığını bir kez daha belirtelim.)

Bu amaçlarla ve bu hedeflere yönelik olarak Kızıldere’de şehit düşen **THKP-C** ve **THKO** savaşçılarının anılarına atfen “**30 Mart Kızıldere Harekâtı**” düzenlenmiştir. Bu harekâta ilişkin silahlı eylemler ekte açıklanmıştır.

YAŞASIN ÖNCÜ SAVAŞI
YAŞASIN HALK SAVAŞI
KURTULUŞA KADAR SAVAŞ!

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ-CEPHE
HALKIN DEVRİMCİ ÖNCÜLERİ
THKP-C/HDÖ
10.00 /2 Nisan 1991

EK:

26 Mart-2 Nisan 1991 tarihleri arasında, **Kızıldere Harekâtı**'nda şu silahlı eylemler gerçekleştirilmiştir:

İstanbul'da

- *** Mecidiyeköy: SHELL Genel Müdürlüğü
- *** Maltepe : TOYOTA Fabrikası
- *** Bakırköy : INTERBANK Şubesi
- *** Kadıköy : İŞ Bankası Şubesi
- *** Bakırköy : ANAP İlçe binası

Ankara'da

- *** Kızılay : Dışişleri Bakanlığı Ek binası
- *** Kolej : RENAULT-MAİS yetkili satıcısı
- *** Kızılay : OYAK Sigorta temsilciliği

İzmir'de

- *** ABD Konsoloslğu
- *** CITIBANK Şubesi
- *** INTERBANK Şubesi

Adana'da

- *** AKBANK Merkez Şubesi

Balıkesir'de

- *** Hükümet Konağı

Zonguldak'da

- *** Türkiye Taş Kömürü Kurumu (TTK) Genel Müdürlüğü

Kayseri'de

- *** Arçelik-BEKO-NORDMENDE-HITACHI İç Anadolu Bölge Temsilciliği

bombalanmıştır.

Ayrıca Ocak-1991 ayı içerisinde:

Ankara'da

- *** Bakanlıklar
- *** Alarko Holding Doğal Gaz Isı Sistemleri Şirketi ve şirkete ait bir otomobil

Adana'da

- *** AKBANK Yüzevler Şubesi bombalanmıştır.

KÖRFEZ SAVAŞININ ÖĞRETTİKLERİ

“Demek ki, tabanca kılıcı yener ve, zorun yalın bir istenç işi olmadığını, ama kullanılması için çok gerçek önkoşullar, özellikle **en yetkin olanların o denli yetkin olmayanları altettiği aletler istediğini**; ayrıca bu aletlerin üretilmesi gerektiğini, bunun da en yetkin zor araçları, kabaca söylemek gerekirse, en yetkin silah üreticisinin, o denli yetkin olmayanların üreticisini yendiği anlamına geldiğini ve kısacası, **zorun zaferinin silah üretimine** ve silah üretiminin de genel olarak üretime, yani ‘ekonomik güç’e, ‘ekonomik durum’a, zorun emrinde bulunan maddesel araçlara dayandığını, en çocuksu belitler heveslisi bile kuşkusuz kavrayacaktır.”*

(ENGELS)

Engels, bundan yaklaşık 120 yıl önce “modern piyade tarihi”nin derslerinden birisini yukardaki gibi özetlemiştir. Bu değerlendirme, aynı zamanda, “*orduların tüm örgütlenmesinin ve savaş yönteminin, ve sonuç olarak zafer ve bozgunun, insan ve silahlanma öğelerinin maddesel, yani ekonomik koşullarına, yani nüfusun ve tekniğin nitelik ve niceliğine bağlı bulunduğu*”nu göstermiştir.**

Körfez Savaşıyla birlikte yeniden askeri savaşta insan ve teknoloji unsurları karşıtlığına dayanan tartışmalar yeniden görülmeye başlanmıştır. Öyle ki, pekçok kesim, insan unsuru ile teknolojiyi birbirine karşıt olarak ele alıp, doktriner tarzda insan unsurunun teknolojiyi alteceğini ileri sürebilmişlerdir. Ve buna kanıt olarak sık sık Vietnam halk savaşının zaferi örnek olarak gösterilmiştir. Ama hiçbir zaman, Körfez Savaşının niteliği ve tarafları ile Vietnam halk savaşı'nın niteliği ve taraflarını farklı olduğu anımsanma mıdır.

Engels'in ortaya koyduğu gibi, insan ve silahlanma, ya da nüfusun ve tekniğin nitelik ve niceliği birbirine karşıt unsurlar durumunda deği-

lidir. Dolayısıyla, insan-teknoloji karşıtlığı yapay bir karşıtlık olarak ortaya çıkar. Özellikle kapitalist üretim ilişkileri içinde insanın üretim sürecine ve üretim araçlarına olan dışsal bağımlılığı, bir başka deyişle “yabancılaşması”, askeri savaşta insan-teknoloji ilişkisini de yer yer bozulmaya uğratmıştır. Ancak bu bozulma, gerçek gerçeklikte kendi dengesini belli bir süre sonra bulmak zorundadır ve bulmaktadır da. Sonuçta, devrimci mücadele bu bozulmanın ortadan kaldırılmasının bir ifadesi ve gerçekliği durumundadır.

Buraya kadar söylediklerimizde anlaşılacak ya da itiraz edilebilecek hemen hiçbir şey yoktur. Körfez Savaşı'nın da gösterdiği gerçekler de ortadadır.

Hava bombardumanında geçen günler sayılmazsa –ki bu savaşın sonucu üzerinde önemli etkiye sahip olan bir yıpratma hareketi durumundadır– kara savaşı 100 saat sürmüştür. Irak ordusunun 42 tümeni (yaklaşık olarak 420.000 asker demektir) 100 saat içinde büyük ölçüde imha edilmiştir. Ve tüm savaş alanından gelen görüntüler ve bilgiler Irak ordusunun “insan” unsuru ile emperyalist orduların “insan” unsurunun nasıl bir farklılık gösterdiğini açıkça göstermiştir.

* Engels, *Anti-Dühring*, s. 277

** Engels, *Anti-Dühring*, s. 283

Askeri teknoloji alanında emperyalist orduların kesin üstünlüğü yanında, asker unsuru açısından da kesin bir üstünlüğe sahip olduğu görülmüştür. Savaş öncesinde İran'la yapılan savaş sonucunda "deneyim" kazandığı varsayılan Irak askerlerinin, aynı savaş boyunca nasıl **yıprandığını** da Körfez Savaşı göstermiştir. Böylece başta Amerikan emperyalist ordusu olmak üzere, tüm emperyalist ordular "maddi ve teknik üstünlük"lerini "moral üstünlük"le de pekiştirmişlerdir. Sonuçta, "maddi ve teknik olarak üstün bir düşman karşısında, politik ve moral üstünlüğe dayanarak uzatılmış bir savaş" sürdürmek Irak ordusu açısından olanaksız durumdaydı ve böylece yenilgi kaçınılmaz oldu.

Bizi, burada asıl ilgilendiren nokta, askeri savaşta insan ve teknoloji ilişkisinin doğru bir biçimde kavranılmasıdır. Uzatılmış bir savaş olarak halk savaşının sürdürülmesi ve zafere eriştirilmesi açısından bunun özel bir önemi bulunmaktadır.

Herşeyden önce Halk Savaşı, "**maddi ve teknik olarak üstün düşmana karşı mutlak siyasi üstünlüğün sağlandığı koşullarda verilir**". Daha tam de yişle, düşmanın maddi ve teknik üstünlüğü karşısında devrimci halk güçleri (kendi ülkelerinde) politik ve moral üstünlüğe sahip olarak uzatılmış bir savaşa girer. Bu savaş **istemsel olarak** uzatılmıştır. Dolayısıyla, savaşı kazanmak için, **insan** unsuru ile **zaman** unsuru düşmanın maddi ve teknik üstünlüğünü alt etmek için kullanılır. Böylece zaman içinde düşmanın askeri gücü artan oranda zayıflatılır ve devrim güçleri artan oranda güçlendirilir. Mao ve Giap'ın sürekli olarak belirttikleri "*düşman güçlerini imha ederken kendi güçlerimizi durmaksızın korumak ve artırmak*" kuralı bu nedenle özel bir yere sahiptir.

"Düşman güçlerini imha etmek demek, onun hem politik hem askeri güçlerini, hem yabancı saldırganların güçlerini ve hem de uşaklarınınkileri yok etmek demektir.

*Kendi güçlerimizi korumak ve artırmak demek, hem silahlı ordu güçlerinin hem halk güçlerinin askeri, politik ve ekonomik güçlerimizin korunması ve artırılması demektir."** (Giap)

Doğrudan savaş alanında ortaya çıkan bu gelişmeler, "yetkin silah üreticisi" emperyalist bir ülkenin ya da ülkelerin ordularının yenilmesini olanaklı kılar. Bunun dışındaki her yol, Engels'in sürekli olarak belirttiği gibi, yetkin silah üreticilerinin daha az yetkin silah üreticilerini

yenmesiyle sonuçlanır. Aradaki fark, savaşın askeri niteliği ile politikleşmiş askeri savaşın niteliği arasındaki farklılıktan kaynaklanır.

Gerilla savaşı, hareketli savaş ve mevzi savaşı, gerilla güçleri, bölgesel birlikleri ve düzenli birlikleri, birbirine bağlı olarak ve belli bir stratejik rotaya uygun tarzda kullanan halkın devrimci güçleri, "yetkin silah üreticileri"ne karşı askeri savaşı kazanabilir. Vietnam halk savaşının ve Küba devriminin en önemli dersi şüphesiz budur.

Bu yol, askeri savaşın temel kurallarında ortaya çıkan en önemli istisna durumundadır. **Stratejik planda**, askerin niceliği ve askeri teknoloji, halkın devrimci güçleri karşısında etkisiz kalmaya mahkum olmakla birlikte, aynı durumun **taktik planda** ger çekleşmesi uzun bir savaş sürecini kapsar. Askeri savaş terimleriyle konuşacak olursak, askerin niceliği ve askeri teçhizat, sadece muharebe alanında etkin bir unsur durumundadır. Bu nedenle, halk savaşının askeri sanatı, aynı zamanda, muharebe alanında devrimci halk ordusunun nasıl kullanılacağına ilişkin unsurları da içerir. Halk savaşının taktik ve operasyon (harekat) sanatı, teçhizat, silahlanma ve askerin niceliğinin doğru bir biçimde kullanılmasını düzenler. Mao'nun deyişiyle, "*küçük bir kuvveti yenmek için en iyi yol, büyük bir kuvvet kullanmaktır*". Muharebe alanında güçlerini yoğunlaştıran halkın devrimci güçleri, böylece taktik planda üstünlüğü ele geçirmiş olurlar. Özellikle Çin halk savaşında tek bir biçimde kullanılan ve Çin yöntemi, Japon emperyalist ordularının ve Çin Kay Şek güçlerinin stratejik planda (askeri olarak) ortaya çıkan üstünlüklerini, taktik planda elde edilen zaferlerle zayıflatmak ve böylece stratejik üstünlüğü ele geçirmek için kullanılmıştır.

Vietnam halk savaşında ise, Fransız emperyalistlerine karşı Dien Bien Fu'da gerçekleştirilen muharebe, güçlerin etkili bir biçimde yoğunlaştırılmasının en çarpıcı bir örneğidir. Mao, "*stratejik savunmada zaferin kazanılması, esas olarak bu önlemin alınmasına, yani güçlerin yoğunlaştırılmasına bağlıdır*" derken, halk savaşında askeri strateji ve taktiğin önemini bir kez daha ortaya koymaktadır.

İşte Körfez Savaşına ilişkin ön değerlendirmelerde sık sık Vietnam halk savaşının Amerikan emperyalizmi karşısında kazandığı zafere atıflar yapılırken düşülen hatalar, somut gelişmelerle kendini ortaya koymuştur.

Kimi çevrelerin Saddam rejiminin, elindeki askeri güçlerini hava saldırıları süresince kullanamama sını, "daha elimizde kullanılacak pek çok silahımız var" propagandasına kapılarak, emperyalist ordulara karşı "uzun" bir savaş yür-

* Giap, *Vietnam Demokratik Halk Devrimi*, s. 96

üteceği, dolayısıyla Orta-Doğunun emperyalizme karşı bir halk savaşı merkezi haline geleceğini düşünmelerinin nedeni de aynıdır. Şüphesiz emperyalistler “çabuk sonuçlu savaş” yürütmek istemektedirler ve Vietnam’da da böyle bir “çabuk sonuçlu savaş” yolunu denemişlerdir. Ancak Vietnam halk ordusu, bu yolu işlemez hale getirmiş ve Amerikan emperyalizmini uzatılmış bir savaşa girmeye mecbur bırakmıştır.

Aynı durum Saddam rejimi için mümkün değildi. Çünkü, Saddam rejimi savaşı haklı temelde ve kendi toprakları üzerinde yürütmek durumunda değildi. İkinci olarak, Saddam rejiminin devrimci bir halk savaşı yürütmesi emperyalizmin III. bunalım döneminin ilişki ve çelişkileri içinde hemen hemen olanaksızdı. Emperyalizmin açık işgali koşullarında küçük-burjuva milliyetçilerinin önderliği altında bir kurtuluş savaşı olanağının günümüzde ortadan kalkmış olması yanında, savaşın niteliği ve savaş alanının durumu da böyle bir olanağı tanımamaktaydı. Kuveyt’te verilen bir savaşın “emperyalizme karşı kurtuluş savaşı” olamayacağı ortadadır.

Böylece haksız bir savaşta karşılıklı güçler, askeri savaş alanında karşı karşıya gelmişler ve sonuçta emperyalist orduların üstün teknolojisi ve bu teknolojiye uyumlu olarak eğitilmiş asker unsuru sonucu belirlemiştir.

Bu sonuç hiçbir biçimde halk savaşlarının emperyalist ordular karşısında “eskisi gibi” başarılı olamayacağı anlamına gelmemektedir.

*“Gerilla savaşı, güçlü bir şekilde donatılmış ve iyi eğitilmiş olan saldırgan bir orduya karşı koyan, iktisadi bakımdan geri bir ülkenin geniş kitlelerinin savaşıdır. Düşman güçlüyse ondan sakınılır. Düşman güçsüzse ona saldırılır. Modern donanımına karşın ona rahat vermeyerek, ya da askeri harekâtı siyasi ve ekonomik eylemle birleştirerek karşı koyar. Cepherin sabit bir yeri yoktur. Düşman neredeyse cephe ordadır.”** (Giap)

Gerilla savaşının bu özgün durumu, aynı zamanda, halk savaşının zaferinin bir güvencesidir. Maddi ve teknik olarak güçlü bir düşmana karşı, siyasi ve moral üstünlüğe dayanarak zafer kazanılmasında gerilla savaşı, düşmanla aradaki güç dengesizliğini değiştirmek için kullanılır. Gerilla savaşı, hareketli ve mevzi savaş yöntemleriyle birlikte, yani bölgesel ve düzenli birlikleri savaşıyla birleşerek, düşmanın üstünlüğünü, zaman içinde, savaş alanında sona er-

dirir.

Aksi halde, tüm savaşların genel yasası durumunda olan “yetkin silah üreticilerinin” zafer kazanması kaçınılmazdır. Savaş yasaları, bir savaşı yöneten herkesin incelemek zorunda olduğu bir sorundur. Ancak devrimci savaşlar, savaşın genel yasalarına bağlı olmakla birlikte, ek bazı özelliklere ve niteliklere sahiptir. İşte halk savaşının zaferini de belirleyen yan da bu noktada somutlaşır.

“Genel olarak üretime”, “ekonomik duruma” bağlı olan ordu, halk savaşı stratejisinde değişik savaş biçimleri kullanarak, haklı ve devrimci bir savaşta, zayıf iktisadi duruma karşın zafer kazanabilmektedir. Politikleşmiş askeri bir savaş olan halk savaşı, gerilla savaşından mevzi savaşa kadar pek çok savaş biçimini, kendi içinde belli bir bileşim olarak ele alan bir stratejiyle sürdürülür. Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi, III. bunalım döneminde geri-bıraktırılmış ülke halklarının emperyalizme ve oligarşiye karşı yürüttüğü mücadelenin stratejisidir. Bu stratejik çizgi, ancak ve ancak devrimci bir halk ve onun devrimci öncüsü proletarya partisi tarafından yürütülebilir. Bu nedenle, ne Saddam yönetimi, ne de bir başka ulusal-devlet böyle bir stratejik çizgiyi yürütme olanağına ve yeteneğine sahip değildir.

Burada doktriner tarzda “halk savaşları yenilmez” ifadesiyle yetinilemeyeceği de açıktır. Genel olarak halklar varolduğu sürece ve halklar baskı ve sömürü altında buldukları sürece, baskıya, zülme, sömürüye ve bağımlılığa karşı mücadele varolacaktır. Bu bağlamda halk savaşları ortadan kaldırılamaz ve halk savaşları yenilemez. Ancak politikleşmiş askeri savaş olarak halk savaşında da, zafer ve yenilgi, mevcut olasılıklardandır. Mutlak zafer kendiliğinden gerçekleşmeyeceği gibi, stratejik nitelikte darbeler yenilmediği sürece mutlak bir yenilgide sözkonusu değildir. Ancak her askeri savaşta olduğu gibi, zafer ve yenilgi, doğrudan savaşan güçlerin savaş yeteneğine, savaş ma kararlılığına, savaş biçimlerini doğru kullanmasına, kısacası, doğru bir çizgide, doğru bir yönetim altında savaşmasına bağlı olarak yer değiştirirler.

“Lenin, savaşta inancın önde gelen yeri üzerinde durdu: ‘Her savaşta zafer, son tahlilde, savaş alanında kanlarını döken kitlelerin düşünce durumuna bağlıdır’. Daha sonra şunları ekliyordu: ‘En iyi ordu ve devrim davasına en çok bağlı insanlar, eğer, yetersiz ölçüde silahlanmış, beslenmiş ve eğitilmiş iseler, düşman tarafından katledileceklerdir’.

Dolayısıyla bir ordunun çarpışma gücü incelendiği zaman bu etkenlerin

* Giap, Vietnam Demokratik Halk Devrimi, s. 91.

*diyalektik birliğini iyi kavramak gerekir. Maddi-teknik etken üzerinde durarak, bunu belirleyici olarak görmek ve siyaset ve inanç etkenini küçümsemek açık bir yanılığa düşmektir. Bunun tersine, yalnızca inanç etkeni üzerinde durarak bunu maddi etkenden koparmak da yanılıdır.”**

*“... modern teçhizatı, hatırı sayılır bir saldırı gücüne sahip büyük bir ulus, ustaca ve etkili savaş yöntemleri ile, küçük fakat sebattı, cesur ve zeki, dövüşmeye kararlı ve nasıl dövü şüleceğini bilen bir halk tarafından tamamiyle mağlup edilebilir.”** (Giap)*

Ancak her durumda, halk hareketinin öncülüğü sorunu temel bir sorun olarak varlığını sürdürür. I. ve II. bunalım dönemlerinde olduğu gibi, emperyalist sömürü altında bulunan ülkelere (emperyalizmin açık işgali koşullarında) burjuva-ulusal ya da devrimci-ulusal hareketlerin gelişme koşulları, III. bunalım döneminde tam olarak mevcut değildir. Emperyalist işgalin gizlenmesi ve eski-sömürgelerin tasfiyesi sonucu, ulusal hareketlerin durumunda da önemli değişimler ortaya çıkmıştır. Özellikle geçmiş dönemde ulusal hareketler içinde özel bir yere sahip olan sömürge ya da yarı-sömürge ülkelerin küçük-burjuvazisi, III. bunalım döneminde (özellikle de 1970 sonrasında) emperyalist sistemle bütünleşmiştir.

Bu konuda Arap ülkelerinde ortaya çıkan küçük-burjuva milliyetçi hareketlerinin tarihsel evrimi açık örnekler sergilemektedir. 1950’lerde ilkin Mısır’da iktidarı ele geçiren küçük-burjuva devrimci-milliyetçileri, Nasır’ın kişiliğinde olağanüstü prestij kazanmışlardı. Sosyalist bloğun etkin bir desteğini de alan bu hareket, Suriye ve Irak’a yayılarak BAAS iktidarlarının güçlenmesini sağlamıştı.

Ancak 1967 yılında 6 gün süren Arap-İsrail savaşı, BAAS iktidarlarını önemli bir darboğaza sokmuştu. Ama sosyalist bloğun görece etkin desteğinin sürmesi koşullarında, bu yenilgiye rağmen iktidarda kalabilmişlerdir.

1967 Arap-İsrail savaşının uzun dönemli etkisi ise, Arap küçük-burjuvazisinin kendisine emperyalist sistem içinde bir arayışa yönelmesi olmuştur. Ve ilk sonuç, gene Mısır’da ortaya çıkmıştır. Enver Sedat’la başlayan gelişmeler Camp David anlaşmasıyla noktalananmıştır. Bu gelişmenin Suriye ve Irak’taki BAAS iktidarlara yansması ise değişik olmuştur. Suriye, Hafız

Esad’ın iktidarı koşullarında, SSCB’nin etkin desteği altında Amerikan emperyalizmi ile uzlaşma arayışlarından uzun süre uzak dururken, Irak BAAS iktidarı 1980’e doğru Amerikan emperyalizmi ile uzlaşma arayışlarını hızlandırmıştır. İran’da mollaların iktidarı ele geçirmeleriyle birlikte ortaya çıkan anti-amerikancı islami hareketin durdurulması temelinde ABD emperyalizmi ile Irak BAAS iktidarı arasında yeni bir uzlaşma ortaya çıkmıştır.

Amerikan emperyalizminin etkin desteği altında başlayan ve gelişen Irak-İran savaşı, aynı zamanda, bu ülkedeki küçük-burjuva radikalizminin sonu olmuştur. İşte bu son, emperyalizmin III. bunalım döneminin ilişki ve çelişkilerinin gecikmeli olarak da olsa Arap ülkelerine yansımalarının ürünüdür.

Diyebiliriz ki, günümüzde, Arap ülkeleri dahil olmak üzere, küçük-burjuvazinin milliyetçilik tabanında anti-emperyalist bir mücadele sürdürmesi söz konusu değildir.

Bu gerçek, aynı zamanda, Irak ordusunun emperyalist ordular karşısında politik ve ideolojik olarak geri kalmasının da nedenidir. Böylece, anti-emperyalist bir mücadele sürecinde proletarya ve partisinden başka hiç bir öncü güç kalmamıştır. Ve ancak proletarya ve partisi, emperyalizme karşı halk kurtuluş savaşını yürütebilir ve zafere erişebilir. (Ulusal kurtuluş savaşlarının tarihsel olarak halk kurtuluş savaşlarına yerlerini bırakmaları esprisı).

Körfez Savaşında sonra Irak’da meydana gelen olaylar, bir kez daha bu belirlemelerin nedenli önemli olduğunu göstermiştir.

Gerek güney Irak’da ayaklanan islami güçler, gerekse güney Kürdistan’da iktidarı Amerikan emperyalizminin yardımıyla kolayca ele geçireceğini düşünen ayaklanan Kürtler, günümüzde proletaryanın öncülüğünden yoksun bir ulusal hareketin başarıya ulaşamayacağını bir kez daha kanıtlamıştır. Emperyalizmin, özellikle de Amerikan emperyalizminin desteğine duyulan güven ve Irak ordusunun Körfez Savaşı sırasında büyük ölçüde ezildiği (dolayısıyla “savaş mağnünü yitirdiği”) varsayımı, küçük-burjuva milliyetçilerinin karşı karşıya gelmelerine neden olmuştur.

Mart sonunda meydana gelen büyük ve trajik “göç”, bir kez daha halk hareketinde öncülük sorununu güncelleştirmiştir. Her yönden tanımlanmış ve belirlenmiş bir çizgi olarak Halk Savaşı stratejisini uygulamaları beklenen Kürt ulusal güçlerinin Irak ordusunun elindeki son küçük askeri araç ve gereçleri karşısında düşükleri çıkmaz, hiçbir biçimde Kürtlerin askeri donanım eksikliği ile açıklanamaz. Uzatılmış savaş çizgisi izleyerek, merkezi otoritenin za-yı-

* Giap, *Vietnam Demokratik Halk Devrimi*, s. 122.

** Giap, *Vietnam Demokratik Halk Devrimi*, s. 122.

fladığı bir dönemde, belirli bölgelerde kurtarılmış bölgeler yaratarak kurtuluş savaşını sürdürmeleri beklenen Kürt ulusal hareketi, Kürt önderlerinin çabalarıyla “çabuk sonuçlu savaş” a itilmişlerdir.

Gerek donanım açısından, gerekse askeri örgütlenme ve eğitim açısından yetersiz olan Kürt silahlı güçlerinin Irak ordusu karşısında düzenli ordu savaşı yöntemleriyle zafer kazanması beklenemezdi ve önderleri de böyle bir savaş düşünmüyorlardı. Ancak Irak ordusu, Kürtleri böyle bir savaşa zorlamış ve sonuç olarak da Kürt silahlı güçlerinin başlangıçta kolayca ele geçirdikleri kentler birer birer terk edilmiştir.

Ele geçirilen kentlerin terk edilmesi, ilk bakışta, doğru yönde atılmış bir adım gibi görünürken, kentlerde korumasız durumda bulunan sivil halkın kendi kaderlerine terk edilmesi (ya da düşmanın insafına bırakılması) yeni sorunlar yaratmıştır. Bunun üzerine Kürt önderleri (belki başlangıçta olmasa bile) kentlerdeki sivil nüfusun daha güvenli yer olarak Türkiye ve İran’a göç etmelerini istemiştir. (Aslında böyle bir “isteğe” de gerek yoktur. Silahlı güçlerin kentleri terk etmesi üzerine halk kitlesi büyük bir panik içine düşmüşlerdir. Dolayısıyla bu paniğin doğal sonucu kitlesel göç olacaktır.) İnsandan arındırılmış bir top rak üzerinde Irak ordusuna karşı Kürt silahlı güçlerinin nasıl bir gelişme göstereceği ise hiç düşünülme miştir. Ancak böyle bir göç, ister istemselsel olsun, ister kitlelerin paniği sonucu gerçekleşsin, sonuç olarak, Güney Kürdistan’ın insandan arındırılmasından baş ka bir sonuç vermeyecektir. Böylesine insandan arınmış bir bölge üzerinde ise Kürt ulusal hareketinin varolabilmesi, Filistinli gerillaların İsrail içinde varolmaları kadar olanaklıdır.

İşte tam bu noktada, Amerikan emperyalizmi dev reye girmiş ve kitlesel göçün trajik görüntülerinin eşliğinde Güney Kürdistan’a elini kolunu sallaya sallaya ve de kurtarıcı olarak girmiştir.

Görüldüğü gibi, Körfez Savaşı, kendi içinde pek çok dersler içermekte ve yeni gelişmelerle birlikte da ha pekçok dersler içerecek gibi görünmektedir. Askeri savaş açısından olduğu kadar, politik önderlik açısından da ortaya koyduğu dersler önemlidir. Bugüne kadar gelişen olaylar göstermiştir ki, halk kitleleri, anti-emperyalist bir mücadeleden ayrı olarak yerel iktidara karşı mücadele yürütmesi, sonuçta emperyalizmin saflarına itilmeleriyle noktalanmaktadır. Aynı şekilde, halk kitleleri için, yalın bir askeri savaş sözkonusu olamaz, onların savaşı politikleşmiş askeri savaş olmak zorundadır. Ve böyle bir savaşta, ancak proletaryanın önderliği altında ve proletarya partisinin yönetiminde sürdürülürse zafere ulaşabilir. Aksi durum, Körfez Savaşının getirdiği yeni olaylardan farklı sonuçlar vermeyecektir.

Görüldüğü gibi, Körfez Savaşı, bir yandan savaşın politikanın başka araçlarla sürdürülmesinin, yani şiddet araçlarıyla sürdürülmesinin gerçekliğini kanıtlarken, diğer yandan da askeri savaşta “yetkin silah üreticilerinin o denli yetkin olmayan silah üreticilerini” yendiğini bir kez daha göstermiştir. Bununla birlikte, gerek Doğu Avrupa’da meydana gelen gelişmeler, gerekse Arap ülkelerinde emperyalizmle uzlaşma çabalarının güçlenmesi Körfez Savaşı ile daha net hale gelmiştir. Kitlelerin Doğu-Avrupa’da emperyalizmin çeşitli girişimleriyle ortaya çıkan olayları ve bunların renkli görüntülerini izleyerek karşı karşıya buldukları moral ortam, emperyalistlerin Körfez Savaşını bile isteye başlatmalarıyla yeni bir boyut ka kazanmıştır. Emperyalizmin sanıldığı ya da propagandası yapıldığı gibi, “yeni dünya düzeni” peşinde ko şarken, bunun hiç de halkların yararına olmayacağını savaşla birlikte göstermiştir. Saldırganlığından ve düş manı olarak ilan ettiği güçlere karşı tüm gücünü kullanmaktan bir an bile vazgeçmediğini ortaya koyan emperyalizm, böylece dünya halklarının önüne kendi varlığını yeniden sorun olarak ortaya koymuştur.

REVİZYONİZMİN İFLASI VE BİR KAÇ KÜÇÜK ANIMSATMA

1991 yılının sonlarına gelinirken, dünya çapında en çok konuşulan konulardan birisini, geçen yıl olduğu gibi SSCB'deki gelişmeler oluşturmuştur. Özellikle Ağustos ayında girişilen ve ne olduğu, neden olduğu kesinkes bilinmeyen "darbe" girişiminden sonraki gelişmeler, yıl sonuna doğru "Slav cumhuriyetleri" tartışmalarıyla birlikte yeni bir döneme girdiği hemen herkes tarafından bilinmektedir. Kimilerinin yeni bir "Rus" devletinin doğuşuyla birlikte ortaya çıkabilecek olası çatışmalar ve "büyük Rus milliyetçiliğinin" yaratabileceği olası uluslararası "savaş" durumları üzerinde yoğun bir tartışmaya ve irdelemeye giriştikleri de bilinmektedir. Emperyalizmin şu anda varlığını sürdüren resmi ve sürekli kurumlarından birisi olan NATO'nun belirlemeleriyle ifade edilecek olursa, dünya çapında "belirsizlikler" bulunmaktadır ve bunlar emperyalist ülkeler başta olmak üzere, her kesimi ilgilendirecek sonuçlara gebe dir.

İster Almanya'nın 1991 yılı içinde, özellikle de Ağus-tos ayından sonra açıkça sergilediği tutum farklılıkları, giderek emperyalist ülkeler arasında yeni bir paylaşımın gündeme açıkça girmesine yol açması olsun, ister "Slav birliği" girişimlerinin çağıştırdığı tarihsel örneklerin "ür-küntüsü" olsun, tümü de tarihsel gelişim içinde, emperyalizmin varabileceği yerleri ve sınırlarını ortaya koymaya yetmektedir.

"Perestrojka" diyerek herşeyin altüst edildiği bir Marksist literatür içinde gelişmeleri değerlendirmenin "artık olanaksız" olduğunu ileri süren-

ler bile, bugün olmasa da, yakın bir gelecekte, yeniden "eski" diye-rek "çöp sepetine" atlaya çalıştıkları Marksizmin ev-rensel tezlerine dönmek zorunda kalacakları da bu gelişmelerle bir kez daha ortaya çıkmıştır.

"Emperyalizm nedir?" sorusunun yeniden "eski tezlerle" işlenmesinin pek çok Marksizm kaçkını entel-ektüel için bir "acı şurup" da olsa, kaçınılmaz sonuç bunlar olacaktır. Bu konuda fazla birşey söylemek yerine, hemen herkesin gözü önünde gerçekleşen ve bu nedenle fazla bir zeka ve bilgi birikimine gereksinme göstermeyen olaylara yüzeysel olarak bakmak bile yeterli fikir verecektir.

Emperyalizm, herşeyden önce, tekele, tekeli sermayeye, mali oligarşiye dayanır. Lenin'in klâsik tanımıyla söylersek, "*emperyalizm, tekel-lerin ve mali sermayenin egemenliğinin ortaya çıktığı, sermaye ihracının birinci planda önem kazandığı; dünyanın uluslararası tröstler tarafından paylaşılmasının başlamış olduğu ve dünyanın bütün topraklarının en büyük kapitalist ülkeler arasında bölüşülmesinin tamamlanmış bulunduğu bir gelişme aşamasına ulaşmış kapitalizmdir*".*

Aynı şekilde emperyalizm, "*sayıları gitgide artan küçük ya da zayıf ulusların zengin ve güçlü birkaç ulus tarafından sömürülmesi*"* demektir.

İşte kapitalizm varolduğu sürece, tekeli kapitalizmin bu nitelikleri varolacaktır.

* Lenin, *Emperyalizm*, s. 108, Sol yay.

Bugün ister Amerikan emperyalizmi açısından, ister Batı-Avrupa'nın emperyalist ülkeleri açısından, isterse Japon emperyalizmi açısından olsun, sorun, pazar sorunudur ve SSCB'nin parçalanmasıyla birlikte ortaya çıkan "yeni pazarlar"ın nasıl paylaşılacağı sorunudur.

Bu bağlamda, Alman tekelci sermayesinin Yugoslavya olaylarında birinci derecede rol üstlenmesi hiç de şaşırtıcı değildir. Aynı şekilde, İngiltere'nin AT konusunda sürekli "sorun çıkarıcı" taraf olarak yer alması da emperyalizmin doğasıyla açıklanabilir.

Burada biz, dünyadaki son gelişmeleri ayrıntılı bir biçimde ele almayacağız. Konumuzu bu gelişmelerin ortaya çıkmasından önce ve bu gelişmelerin ortaya çıkmasına neden olan olayların başlangıcında "yeni bir dünya" hayalleri kuran, "yepyeni bir sosyalizmin doğuşu" karşısında "huşu" içinde "Marksizmin ölümünü" ilan eden revizyonistleri anımsatmakla sınırlayacağız.

Evet, tüm bu gelişmeler, ünlü "perestrojka", "glast-nost" çığlıkları arasında başlamıştır. Revizyonizmin revizyonuna girişenler, Marksizmi tümüyle bir yana bırakarak, SSCB'deki ekonomik sorunları ve revizyonizmin uluslararası alanda karşılaştığı açmazları "çözümlenmek" için kolları sıvadıklarında Marksizmin her türlü tez ve belirlemesini bir yana bırakmaya özen göstermişlerdir. Kendi sözleriyle, "artık Marks, Engels, Lenin' den alıntılar yaparak dünyanın tahlil edilmesi olanaksızdı"! Böylece Marksizm-Leninizm bir yana bırakıldı ve teori "gereksiz bir ağırlık" olarak ilan edildi.

Teorinin yol göstericiliğinin, aynı zamanda bilimin ve bilimsel yöntemlerin yol göstericiliğinin reddi anlamına geldiği de unutturuldu. Yeni dönemin yeni ilişkilerinin kavranılmasının, ya da popüler dilde ifade edildiği gibi, "çağ yakalamanın", artık eski tarzda "alıntılar yoluyla" olanaksız olduğu ileri sürüldü.* Marks'ın en yeni yazısının 100'dan daha yaşlı olduğu söylenerek, "çağ yakalamanın yolu"nun "pragmatizm"den geçtiği ilan edildi.

* Revizyonistler bu konuda öylesine coşkuluydular, düşünce-lerini açıklamak için herhangi bir referans göstermeye bile gerek duymuyorlardı. Üstelik bu tür referans göstermeler, yani alıntılar, kesinkes "doğmatizm" olarak reddediliyor ve hatta kınanıyordu. Oysa dünya çapında, her türden bilimsel çalışma ve araştırma bir başka çalışma ve araştırmaya atıf yapar ve referans gösterir. Bilim dünyasının bu gerçeği ortadayken, hatta bir bilimsel çalışmanın dünya çapında olup olmadığının ölçütü olarak, o çalışmaya yapılan atıfların sayısı ele alınırken, böylesine bir red durumu anlaşılabilir bir mantık sakatlığını içeriyordu. Ama ne yazık ki, bu sakat kafa yapıları ellerindeki herşeyi yitirmeye yöneldiklerini bir türlü kabul edemediler.

tizm"den geçtiği ilan edildi.

Stalin'e veryansın edilerek, "sovyetik demokrasi" nin nasıl yokedildiği, iktidar organı olan işçi ve asker sovyetlerinin nasıl işlevsiz kılındığı üzerine "fetvalar" verildi.

Ve tüm bunların arkasından "sosyalist demokrasi"nin Gorbaçov reformlarıyla nasıl "güneş" gibi parlayacağı; sosyalizmin "yitirdiği prestijini" nasıl "yeniden kazanacağı" üzerine yeni "düşler" kuruldu. Hemen herkez "perestrojka" ile gerçekleştirecek "sosyalizmin" hayali ile Marksizm-Leninizmden kopuşlarını kutladılar.

Önce Polonya, Macaristan ve Çekoslovakya "gitti". Bunların ardından "sosyalist devrim" in ne olduğu ve buralarda "sosyalist devrim" olup olmadığı üzerine tefrikalar yayınlandı. Marksizmin "hümanist" yanı keşfedildi ve "gerçek Marksistlerin" Gorbaçov ile "asıllarına" nasıl döndüğü üzerine nutuklar atıldı.

Sonra sıra Demokratik Almanya'ya geldi. "Stalinizmin bir kalesi" daha yıkıldı ve üstelik arkasında ünlü Berlin duvarının yıkıntısını da götürdü. Demokratik Almanya'nın ardından, sosyalizmin nasıl "duvarlar" öğretiltiği üzerine bilimsel incelemeler yapıldı. Duvarın yıkılmasıyla sosyalizmin "bir ayıbından daha kurtuldu" gına karar verilerek sevinç çığlıkları atıldı.

Ve ardından "direnenler" geldi. Çavuşesku trajik biçimde öldürüldü. Jikov küçük bir manevrayla enterne edildi.

Başta emperyalizm olmak üzere, tüm revizyonistler ve oportünistler mutluymuştu. Gün onların günüyüdü. Dünya istedikleri gibi biçimleniyordu!

Gün geldi, Gorbaçov "şeytanlaşmaya" başladı. Ve geri-bıraktırılmış ülkelerin bir takım revizyonistleri gidişatın hiç de istedikleri gibi olmadığını "hissetmeye" başladılar. Her ne kadar artık "dünya sosyalist hareketi"nde "sosyalist demokrasi" kurulmuşsa da, "hissettiklerini" söyleyerek "sosyalizme" zarar vermek istemediklerinden, sesleri pek fazla çıkmadı.

Gün günü kovaladı. Her gün "midelerde kraplar" yaratan yeni olaylar gelişmeye başladı. Malta zirvesi ile yeniden coşkuya kapılan revizyonistler, Romanya'daki "devrim"i kutlayarak neşelerine neşe kattılar. Yeni yapılan SBKP Kongresinde sağcıların azda olsa etkinlik sağlamlarından biraz korkuya kapıldılarsa da, Amerikanın olanca gücüyle desteklenen Gorbaçov'un uluslararası ünü gittikçe güçlendiğini görenek neşelerini korumayı bildiler.

Hemen her yerde revizyonizm başını almış gidiyordu. Ne geçmişi ile ilgileniyordu, ne Marksizmle. Ama unuttukları, geçmişi olmayan geleceği olamayacağıydı.

İşte bu sıralarda Saddam dünya gündemine

girdi. Neredeyse tüm emperyalist ülkeleri harekete geçirdi. Birleşmiş Milletler 1950'li yılların başındaki görünümüne yeniden büründü. Tüm kararları Amerika dikte ettiriyor ve hemen hemen birkaç cılız itiraz dışında tartış-masız kabul ediliyordu. Emperyalizm, Amerika'nın önderliğinde Körfez Savaşı'nda gövde gösterisi yaparak, en küçük bir toprağını bile gözden çıkar-mayacağını ilan ederken, revizyonistler "yeni dünya düzeni" içinde kapitalizmin sosyalizme nasıl yaklaşacağını hayalleriyle günlerini geçiyorlardı.

SSCB'de önde gelen tüm yöneticilerin sırayla kapitalizme övgüler düzmeleri bile revizyonistleri hayallerinden uzaklaştırmaya yetmedi. Amerikan basın ve yayın tekelleri tarafından Yeltsin hızla dünyanın gündemine "yeni lider" olarak yerleştirilirken, revizyonistler Gorbaçov'un ardından "sonsuz kadar" nasıl yaşayacaklarını düşünüyorlardı.

Ve artık "deccal kapıyı zangır zangır" çal-maya başladı.

Ağustos darbeciğinden sonra "kurtarılan" Gorbaçov'un perişan bir vaziyette uçaktan indirişi bile revizyonistleri uyandırmaya yetmedi. Çünkü onlar "darbeciklere" lanetler yağdırmak ve Gorbaçov'un kurtuluşunu kutlamakla meş-guldüler.*

Artık gün Slavların günüydü. Gün Yeltsin'in günüydü. Revizyonistler, büyük iddialarla baş-ladıkları revizyonlarında varmak istedikleri günü görmüşlerdi artık.

Bunları ve bundan sonrasını tarih yazacak şüphesiz. Ama bir gerçek kesinleşmiştir, artık revizyonizm kendi tarihini tamamlamış ve say-falar arasında kaybolmuş-tur. Onların yitilerinin ardından ağlayacak hiçkimse bulunmayışı, ge-leceğin olası revizyonistleri için belki bir ders olacaktır.

Hepsi bu!

* Tabi bunlarla birlikte bazı eski revizyonistler de, "darbeciği" hararetle karşıladılar. Öyleki, daha neyin ne olduğunu bile bilinmediği ilk gün açıklamalarıyla, dünya tarihinin yeni bir evresinin açıldığını, artık sıranın devrim dalgasının yükselmesine geldiğini ilan ettiler. Ne yazık ki, beyanlar basında yer aldığı gün, bu "dalga" "darbeciler" tarafından çoktan geçilmişti.

20 EKİM SEÇİMLERİ

20 Ekim Genel seçimleri hemen hemen herkesin beklediği tarzda sonuçlandı. Şüphesiz bu sonuçlar içinde en çok tartışılan ve pek çok kimseyi hayal kırıklığına uğratanı SHP'nin aldığı %20'lik oy ve üçüncü parti olarak seçimden çıkmasıydı. Bugüne kadar yapılan hiçbir seçimde SHP ya da onun temsil ettiği CHP ya da popüler söylemle "sosyal-demokratlar" ikinci partilikten daha aşağı bir sonuç almamıştı. Bu yüzden genel seçim sonuçları en çok bu yanı ile tartışılır hale geldi. Ama hemen DYP ile koalisyon kurma olasılığının ortaya çıkmasıyla birlikte, bu tartışmalar bir yana bırakıldı ve tüm dikkatler DYP-SHP koalisyonunun kurulmasına yöneldi.

20 Ekim seçimlerinin sonuçları, sadece bir SHP oylarında ortaya çıkan gerileme açısından önem kazanmamıştır. Bunun yanında "kutsal ittifak" olarak tanımlanan şeriatçı kesim ile MÇP arasında kurulan seçim ittifakı ve bu ittifakın aldığı %16.82'lik oy oranı da pek çok tartışmalara neden oldu. Ama tıpkı SHP'nin durumunda ol-

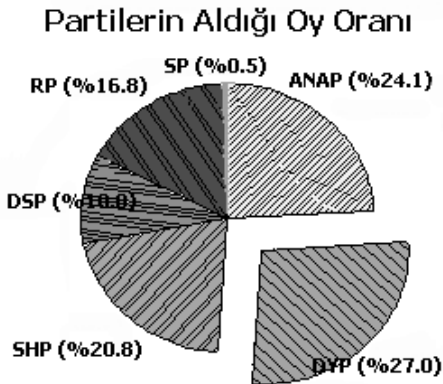
duğu gibi, bu konuda DYP-SHP koalisyonunun kurulması çalışmaları ve tartışmaları içinde ikinci plana itildi. Diğer bir sonuç olarak, kamu araştırmalarında %12'lik bir oy oranı ile en küçük parti konumunda görülen ANAP'ın sonuçta %24.04'lük bir oy almasıydı. Bu M. Yılmaz'ın "başarısı" olarak tanımlandı. Ancak yine koalisyon girişimlerinin yarattığı hava içinde ikinci plana itildi.

Genel seçimlerin dördüncü sonucu ise, HEP'lilerin SHP listelerinden seçimlere girmeleri ve hemen hemen tüm Kürt kesimlerinde %50'ler civarında oy alarak seçilmeleri idi.

SHP listelerinden seçilen 22 HEP'linin meclis yemin töreninde gösterdikleri protesto eylemleri ile bir ara koalisyon çalışmalarının önüne geçmelerine rağmen, içlerinde taşıdıkları "pragmatizm"le birlikte, gönüllü olarak ikinci plana inmeyi kabul etmeleriyle herşey hükümet konusunda toplandı.

20 Ekim seçimlerinde kayıtlı 29 milyon 800 bin seçmenden 25 milyon 274 bini oy kullanmıştır. Buna göre katılım oranı %84.72 olmuştur. Bir başka deyişle 4,5 milyon seçmen bu seçimlerde oy kullanmamıştır. Bundan önceki genel seçim sonuçlarıyla karşılaştırıldığında, bu katılım oranının düşük bir rakam olduğu, dolayısıyla halkın bir kesiminin, yani 4,5 milyon seçmenin seçimlerden herhangi bir şey beklemedikleri söylenebilir.

Nitekim seçim sonrasında yayınlanan pek çok sol dergide bu yorumu görmek mümkündür. Hatta kimilerine göre, bu düşük katılım oranı, kitlelerin düzen partilerinden umutlarını kestiklerinin bir göstergesidir! Ancak bu tahlillerin kendi içinde tutarlı bir temele dayandığını söylemek de olanaksızdır. Bir çeşit "moral" unsur

olarak kullanıldığını düşünmek için pek çok neden bulunmaktadır.

Öncelikle 20 Ekim seçimlerinde, daha önceki seçimlere kıyasla solda “boykot” önerisi ve eylemi çok daha cılız olmuş ve hatta yer yer bunun tersi tutumlar ortaya çıkmıştır. Özellikle PKK'nin seçimler karşısındaki tutumu, etkin bir biçimde HEP'li adayların desteklenmesi yönünde olması, “boykot” yönünde bir hareketin etkinliğini önsel olarak ortadan kaldırmıştır. Bu açıdan bakıldığında oy kullanmayan %15,28'lik kitlenin düzenden umutlarını kestikleri, dolayısıyla seçimlerde oy kullanmadıklarını ileri sürmek yanlış olmaktadır.

Oy kullanmayan kesimin çok küçük bir bölümü seçeneksizlik ya da düzenden umutlarını kestikleri için oy vermedikleri kesindir. Ama bunu oy kullanmayan tüm kesim için genelleştirmek hatalı olacaktır.

Özellikle 12 Eylül sonrasındaki genel seçimlere bakarak ve bunlardaki katılım oranlarını ele alarak bir değerlendirme yapmak, temel bir yanlışlıktır. 12 Eylül askeri yönetiminin getirmiş olduğu ve ANAP tarafından etkin bir biçimde korunan ve kullanılan “zorunlu oy kullanma” yasası, geçmiş dönemlerdeki katılımın yüksekliğinin temelini oluşturmaktadır. 12 Eylül askeri yönetiminin yaratmış olduğu terör ortamı içinde insanlar oy kullanmadıkları koşullarda “cezalandırılacaklarını” düşünerek –ki yasa gereği enflasyona göre değişen para cezaları bulunmaktadır– oy kullanmışlardır. Bu açıdan ele alındığında, 20 Ekim seçimlerinde katılımın düşmesinin, kitlelerin gözünde oy kullanmama karşısında devletin “cezalandıracağı” düşüncesinin eski etkinliğini yitirdiğini söylemek çok daha doğru olacaktır. Ancak, aynı şekilde, bu durum, yıllar içinde sürekli olarak politika dışında bulunan belli bir nüfusun yeniden politika dışına çıktığı anlamına da gelmektedir.

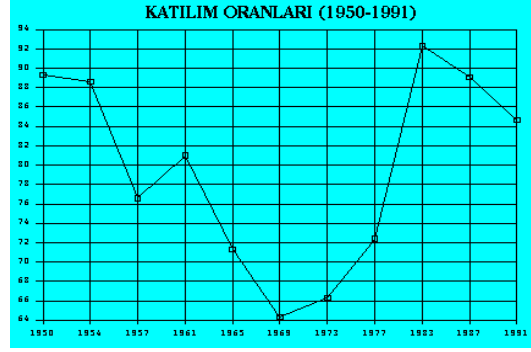
Bu açıdan son yirmi yılın seçmen sayısı ve katılımına bakalım:

Örneğin Adana'da 1969 genel seçimlerine katılım oranı %68.6 iken; 1973'de %79'a yükselmiştir. 1977 genel seçimlerinde Adana'da katılım oranı %68.7 olmuştur. Ancak 1983 genel seçimlerinde bu oran %91.5'a ve 1987 genel seçimlerinde %93'e yükselmiştir. 20 Ekim seçimlerinde ise bu oran %79.4 olmuştur.

Ama görülen diğer bir olgu da, Adana'da “sol” oylar olarak tanımlanan CHP ya da SHP+ DSP oyları %5 ile %7 arasında azalmıştır.

Benzer durum ülke genelinde de görülmektedir:

Görüldüğü gibi, eğer seçimlere katılım oranları doğru bir biçimde değerlendirilmezse, 12 Eylül sonrasında askeri yönetimin etkinliğini sür-

dürdüğü 1983 ve hatta 1987 seçimlerindeki yüksek katılım halk kitlelerinin askeri yönetimi desteklediği şeklinde yorumlanacaktır ki, bu temelden yanlıştır. Söz konusu olan, askeri yönetimin yaratmış olduğu terör ortamıyla kitlelerin sindirilmiş olması ve buna bağlı olarak “emredilen” şeyleri yerine getirmeye zorlandıklarıdır.

Son otuz yıldaki katılım oranları şüphesiz bazı sonuçlar vermektedir. Örnek olarak 1969 yılında görülen önemli düşüşün 1973 ve asıl olarak 1977 seçimlerinde önemli bir artış göstermesidir. Bu da CHP'nin ve Ecevit'in “umut” olduğu yıllardır. Ve aynı zamanda bu yıllar kitlelerin yoğun bir biçimde politikaya katıldıkları, kitlelerin politize olma düzeyinin, ülke tarihinin en üst boyutuna ulaştığı yıllardır.

20 Ekim seçimlerinde her ne kadar para cezası öngörülmüşse de, seçmenlerin kendi yaşam deneyimlerinden gördükleri gibi, oy kullanmama karşısında karşılaşacakları cezalandırma olasılığı en alt düzeye inmiştir. Dolayısıyla pek çok seçmen günlük yaşantısını değiştirmemeyi tercih etmiştir.

Tüm bunlardan, katılım oranının %84.72'ye düşmesinin hiçbir anlamı olmadığı sonucu elbette çıkartılamaz. Ancak söylemek istediğimiz, bundan olmadık sonuçlar çıkartmanın yanlış olduğudur. Aynı verilerin değişik yaklaşımlarla farklı sonuçları gösterebileceği unutulmamalıdır. Devrimci politika gerçek olgulardan yola çıkar, ancak bunların materyalist yorumu, öznelikten arınmış olmayı zorunlu kılar.

20 Ekim seçimlerinin en önemli olgusu, şüphesiz halk kitlelerinin depolitizasyonunun ulaşabileceği sınırlarına kadar ulaştığıdır. “Demokratik” bir seçim ortamında, “barış” içinde bir seçim yapıldığını ileri süren her kesim, bunun temelinde 12 Eylül askeri darbesiyle başlatılan depolitizasyonun önemli bir yere sahip olduğunu özenle gizlemeye çalışmışlardır. Ve Demirel'in çok iyi biçimde gördüğü gibi, depolitizasyon süreci devam ettiği sürece, düzen partilerinin etkinliklerini sürdürmeleri de olanaksız hale gelmektedir.

Diyebiliriz ki, 20 Ekim seçimleri, bir bakıma depolitizasyon sürecinin ulaştığı en son sınırdır ve aynı zamanda da depolitizasyon sürecinin sona ermek üzere olduğunun bir göstergesidir. Katılım oranının eskiye oranla en alt düzeye inmesi bunun tersini gösteren bir olgu gibi ele alınsa da, sürecin gelişimi ve seçim meydanlarında görülenler yukarıdaki tespitimizin ne denli doğru olduğunu göstermektedir.

1987 genel seçimleri, özellikle 1989 yerel seçimleri depolitizasyon sürecinin önemli ölçüde etkisizleşmeye yöneldiğini ortaya koyduysa da, daha sonraki yıllarda sürdürülen politikalarla – ki bunda ANAP kadar SHP'nin de özel bir etkinliği bulunmaktadır– bu yöndeki gelişme frenlenmiştir. Sadece Demirel'in şahsında ve ağzında “konuşan Türkiye” sloganı ile bu yöndeki frenlemeye bir karşı çıkış olmuşsa da, SHP'nin ters yöndeki girişimleriyle fazlaca etkili olamıştır.

SHP, 1987-91 yılları arasında hemen her yerde kitlelerin politize olmasını engelleyen önemli bir araç olarak faaliyet göstermiştir. nönü'nün şahsında somutlaşan “yumuşak üslup”, aynı zamanda depolitizasyonun sürdürülmesinin bir aracı olmuştur. Ve 20 Ekim seçimlerinde SHP'nin önemli oy yitirmesinin arkasında yatan temel nedenlerinden birisi de budur.

20 Ekim seçim propagandaları sırasında görüldüğü gibi, neredeyse kitlelerin sosyal-demokratların ağzından duymaya alıştığı tüm sözler ve sloganlar Demirel'in ağzından ifade edilmiştir. Yine Demirel'in ifadesiyle “ödünç oylar” ilk kez bu seçimlerde gündeme gelmiştir. DYP kitleleri politikaya çekebildiği oranda oylarını artırmıştır.

20 Ekim seçimlerinin sonuçlarından birisi de, 12 Eylül sonrasında ve ANAP iktidarı döneminde sürdürülen politikalarla ülke içinde %20 civarında bir kesimin kendi çıkarları doğrultusunda hareket eder hale geldiğidir. ANAP seçmeni olarak ortaya çıkan bu kesim, DYP'nin tüm çabalarına rağmen seçim döneminde ANAP'tan kopartılamamıştır. Özellikle İstanbul 1. , 2. , 5. ve 8. seçim çevrelerinde görülen bu kesim, bu seçim çevrelerinde toplam oyların %30'unu oluşturmuşlardır. Bu kesimin özelliği, politika yerine ekonomiyle ilgilenen, bu nedenle de kendisini “ekonomi uzmanı” sanan kent küçük-burjuvazisi olmasıdır. Genellikle büyük kentlerde ortaya çıkartılan “yeni tüketiciler” kitlesini oluşturmaktadırlar. Yaşam standartlarında önemli değişimler olan, genellikle her türden beyaz eşya alıcısı ve tüketicisi olan bu kesim, özellikle ithalatın serbest bırakılmasından önemli ölçüde yararlanmışlardır. Bu kesim için, ithalatın serbest bırakılmasıyla, kimlerin ne ka-

dar kazandığı değil, kendisinin yıllardır özlemini çektiği tüketim mallarını alabilmesi önemlidir. Dolayısıyla, yeni bir iktidarın ithalatı yasaklaması olasılığında önemli ölçüde korkmaktadırlar. “Alıştık”larını iddia ettikleri tüketim standardını yitirmemek için ANAP'a oy vermişlerdir. Genel bir deyişle “blue-jean alıcısı” olarak tanımlanabilecek bu kesimin, kesinkes ülkenin içinde bulunduğu ekonomik sorunlarla ilgilenmek diye bir yaklaşımı yoktur. Onlar açısından, “emperyalizm”, “sömürü”, “bağımsızlık” gibi kavramlar “içi boş sözler”dir, “ölmüş ideolojilerin” ifadeleridir!

Bu kesim üzerine çok şeyler söylenebilirse de, bu kesimin “gerici” bir kitle olduğu (klâsik anlamda) söylenmesi olanaksızdır. Bu kesim, geçmiş dönemlerde CHP'nin önemli bir oy kitlesini oluşturmaktadırlar. Ve hatta bir kesimi eski dönemin etkin sol kitlesinden gelmez. Bu nedenle de, kendi konumlarını tanımlarken, ideolojik kavramlara dayanabilmektedirler. Aynı zamanda bu kesim, ülkedeki depolitizasyonun sürmesinde önemli bir yere sahip olmuşlardır. ANAP döneminde sürdürülen ekonomi-politikaların baş destekçisi olan bu kesim, aynı zamanda tüketici olarak bu politikalarından yararlanan en önemli kesim olmuştur. İthal edilen tüketim mallarının en önemli alıcısı olarak pazarda etkin bir yere sahip olmuşlardır. Bu kesimler, 12 Eylül öncesinde hangi kesimde yer almış olurlarsa olsunlar, son dönemin ekonomi-politikalarıyla yakaladıklarını kabul ettikleri yaşam standardı ile 1980 öncesini kıyaslamaktadırlar. Bundan çıkardıkları sonuç, o yılların boşa giden yıllar olduğu ve kendilerinin onca yılların birileri tarafından “boşa harcatıldığı”dır.

Bu kesimin en önemli ideologları, M. Belge, O. Ulagay, M. Barlas gibi isimlerdir. Çetin Altan ve oğulları bu isimlerin “ideolojisiz” kesimini oluşturmaktadır. Sol kesimde ünlü “Kuruçeşme” düzenleyicileri ve destekçileri de bu ideologlar arasında sayılabilir. Bunlar yanında eski TSİP ve TİP kesimlerinde yer almış bazı isimlerden de söz edebiliriz. Örneğin O. Baydar bu açıdan tipik bir konuma ulaşmıştır. Bu kesimler açısından uygun bir platform görevi gören Star-1'de ulaştığı konumu tam bir “politikadan uzaklaşma” olarak tanımlarken, Ahmet Altan bile şaşkınlığa düştüğünü gizleyememiştir.

Bu kesimin yoğun olarak İstanbul'da belli semtlerde yoğunlaşmış olması da şaşırtıcı değildir. Özellikle izlenen ekonomi-politikanın yaratmış olduğu yeni rantlar ve karların ortaya çıktığı yerler ile bu kesimin yaşam yerleri arasında aynılık bulunmaktadır. Aynı durumun Ankara'da çok daha sınırlı kalmasının nedeni de budur.

EKONOMİDE KAYNAK SORUNU

1991 ikinci yarısında ekonomik düzeyde en çok konuşulan konuların başında kaynak sorunu gelmiştir. 20 Ekim seçimlerinde yürütülen propagandalarda, ortaya atılan vaatler karşısında, özellikle ANAP'lıların en büyük karşı hareketi, bu vaatleri gerçekleştirmek için gerekli kaynağın bulunamayacağı noktasında toplanmıştır. Bir bakıma, mevcut düzen partilerinin birbirlerine karşı yürüttükleri propaganda savaşında ANAP, her zamanki "kurnaz" tutumuyla etkili olmayı düşünmüştür. Özellikle DYP'ye yönelik propagandanın odak noktası olan "kaynak sorunu", aynı zamanda, ANAP yöneticilerinin ve özellikle T. Özal'ın seçim sonrasında planladıkları ekonomi istikrar paketi açısından önemliydi.

Ekrem Pakdemirli tarafından hazırlandığı ileri sürülen ve başta M. Yılmaz olmak üzere tüm ANAP'lılar tarafından sürekli işlenen "kaynak sorunu", seçim propagandasında kitlelere söylenen vaatlerin genel maliyeti ile ülkenin mevcut kaynakları arasındaki farkı ortaya koymakla sınırlıydı. DYP'nin vaatlerinin 400 trilyon liralık bir harcamayı gerektirdiği ileri sürülerek, bunun için gerekli kaynağın bulunamayacağı ileri sürüldü.

Şüphesiz mevcut ekonomik veriler çerçevesinde kalınarak ülkenin gelişmesi için gerekli kaynakları bulmak olanaksızdır. Ama ortada önemli bir "yalan" ve "demagoji" bulunmaktadır.

Bu "yalan" ve "demagoji" karşısında Demirel başta olmak üzere eski muhalefet partileri hemen hemen hiçbir şey söyleyememişlerdir. Keza Erbakan'lı RP kendi "adil düzen"i için gerekli "kaynak" sorununu, ancak "İslam Ortak Pazarı" ile çözebileceğini söylemekle yetinmiş ve böylece kaynağın ülke dışı olduğunu teyit etmiştir.

Bu bağlamda ele alındığında, bir devrimci halk iktidarının programını gerçekleştirebilmesi için, her şeyden önce anti-emperyalist hedeflerinden vazgeçmesi gerektiği de ileri sürülebilecektir. Nitekim Nikaragua'da geçen yıl yapılan seçimler sırasında, aynı sorunun ortaya atıldı ve bizzat Sandinist önderler tarafından önemli bir

"kaynak" sorunu ile yüzyüze oldukları açıklandı.

Aynı şekilde SSCB'nin çökmesiyle birlikte Küba'nın gerek dış satım açısından, gerekse yeni kaynaklar açısından önemli bir darboğazla karşı karşıya olduğu bilinmektedir.

Böylece yerel düzeyde ortaya atılan bir "kaynak sorunu", uluslararası alanda kendi karşılığını bulmakta gecikmemiştir.

Burada "kaynak sorunu"nu iki boyutta ele alacağız.

Birinci boyut, devrimci halk güçlerinin iktidarı ele geçirdikleri koşullarda, ülke ekonomisinin mevcut yapısı ve olanakları çerçevesinde, asgari program hedeflerine ulaşmaları için gerekli kaynakların neler olduğudur.

İkinci boyut ise, bugün Küba'nın karşı karşıya bulunduğu, ama bundan önceki yıllarda gerek SSCB'de, gerekse bazı Doğu-Avrupa ülkelerinde ortaya çıkmış olan ekonomik gelişme için yeni kaynaklar sorunudur.

Bunlardan birincisi, iktidarın ele geçirilmesi koşullarında ortaya çıkan sorun iken, ikincisi devrimci iktidarın sürdürülmesi ve yeni ekonomik yapının sürekli kılınması ile ilgili bir sorundur. Bu açıdan ikisi arasında kesin bir ayırım yapılmak zorundadır.

Ve her iki boyutta da konu yakından incelendiğinde görülecektir ki, sorunun anti-emperyalist hedeflerden vazgeçmekten öte, bu hedeflere daha sıkı sarılmayı gerektirmektedir.

YENİ BİR İKTİDARIN EKONOMİK KAYNAKLARI

Ekonomide kaynak, bir yandan mevcut üretim birimlerinin üretimlerini sürdürmeleri için, öte yandan yeni üretim birimlerinin kurulması için, her ülkenin ve siyasal iktidarın sürekli gelişen ve büyüyen kaynaklara gereksinmesi bulunmaktadır. Herhangi bir yatırım için, kapitalist ölçekte söylersek, "sermaye" gereklidir. Eğer emperyalist ve sömürgeci bir ülke durumunda iseniz, bu kaynakları sömürgecilerin ve geri-

biraktırılmış ülkelerin hammadde kaynaklarından, emek-gücüne kadar tüm değerlerine el koyarak, talan ederek sağlanan kaynaklardır.*

Örneğin SSCB'nin dağılmasıyla birlikte ortaya çıkan "bağımsız" devletler arasında yer alan "Türki" devletlerin yeni kaynaklar olarak "değerlendirilmesi" olanaklıdır. Hatta genel olarak söylersek, Varşova paktı ülkelerinin tümü, bu bağlamda "bakir alanlar" olarak emperyalistler için yeni pazar ve dolayısıyla yeni kaynak anlamına gelmektedir. Ancak burada, bu kaynağın aktarılması kadar, bu kaynakların bu ülkelerde kullanılabilir hale getirilmesi gerekmektedir. Bu ise, emperyalist sömürünün sürdürülüş biçimiyle doğrudan ilgilidir. Kolonyalist yöntemleriyle, bu ülkelerin hammadde ve yarı mamul madde kaynaklarının sömürülmesi yoluyla, sömürgeci ülkeye yeni kaynak aktarımı en kolay yol olarak görünmektedir. Emperyalist sömürgecilik koşullarında ise, bu, bu ülkelere belli oranda sermaye ihracını ve ihrac edilen sermaye ile buralarda orta ve hafif sanayinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu da bir dönem için, sömürgeci ülkeden bir kısım sermaye birikiminin (kaynakların) sömürgeleştirilecek ülkeye aktarılmasını öngerektirir. Bir başka deyişle, "sermaye fazlası"nın bu ülkelerin sömürülmesi için kullanılması şarttır.

"İhrac edilmiş sermaye, ihrac edildiği ülkelerde, kapitalizmin gelişmesini etkiler, hızlandırır. Böylece, sermaye ihracı, ihracatçı ülkelerdeki gelişmeyi bir parça durdurma eğilimi taşısa da, bunun, bütün dünyadaki kapitalizmi derinlemesine ve genişlemesine geliştirmek pahasına olduğu da unutulmamalıdır."** (Lenin)

Bundan çıkan sonuç, Türkiye gibi geri-bıraktırılmış ülkelerin, emperyalist sömürgecilik yöntemleriyle kendisine yeni kaynaklar bulmasının olanaksız olduğudur. Bu durum, sadece mevcut emperyalist ülkeler için geçerlidir ve her emperyalist ülkenin elinde bulunan sermaye birikiminin düzeyi ile belirlenir.

Ayrıca şu unutulmamalıdır.

"Kapitalizm, kapitalizm olarak kaldıkça, sermaye fazlası, belli bir ülkede yığınların yaşam düzeylerini yükseltmeye değil –çünkü bu durumda kapitalistlerin kazançlarında bir azalma söz konusudur–, dış ülkelere, geri kalmış ülkelere sermaye ih-

racı yoluyla, bu kârları artırmaya yönelirler."*** (Lenin)

Bundan da çıkan sonuç, halk kitlelerinin emperyalist sömürgecilik yoluyla yaşam standartlarının yükselmesini beklemeleri, gerçek bir hayaldir ve temelinde halkın aldatılmasından başka birşey değildir. Özellikle Almanya'da sürekli olarak görüldüğü gibi, küçük-burjuva kitleler üzerinde etkili olan bu hayal, aynı zamanda emperyalist sömürgeciliğin sürdürülmesinde, oligarşiye önemli bir siyasal destek sağlamaktadır. Son Yugoslavya olayında görüldüğü gibi, Alman emperyalizmi Hırvatistan'ı bizzat Doğu-Almanya'dan aktarılmış Sovyet silahlarıyla desteklemiştir. Ancak her konuda, örneğin çevre kirliliği gibi, oldukça duyarlı bir kamuoyuna sahip olan Almanya'da, bu olay karşısında küçük de olsa bir tepki ortaya çıkmamıştır. (Bu da Almanya'da önemli bir kitlenin son dönemde yoğunlaşan işsizlik ve yoksullaşma ortamında Alman emperyalizminin etkinliğini artırması karşısında sessiz kalmayı yeğlediklerini göstermektedir.)

Görüldüğü gibi, bizim gibi geri-bıraktırılmış ülkenin kendisine yeni kaynaklar bulabilmesi, isterse SSCB'nin dağılmasıyla ortaya çıkan yeni pazarların bolluğu ortamında olsun, sanıldığı kadar kolay değildir. Dış kaynaklar, ancak bu yeni pazarların en hayasızca talan edilmesi ve bu talan eylemi sırasında emperyalist ülkelerle çatışmasıyla (o da belli oranda) olasıdır. (Geçmiş yıllarda İran'ın da yapmak istediği bundan başka birşey değildi.) Böyle bir talan eyleminin gerçekleştirilmesi yönünde faaliyet gösterilirken, siyasal alanda ortaya çıkacak bir "anti-emperyalist" söylem, sadece görüntüseldir; anti-emperyalizmle hiçbir ilişkisi yoktur. (İran' daki molla rejiminin anti-amerikancı tutumu gibi)

Şüphesiz, yukarıda ortaya koyduğumuz, yeni dönemin, yani SSCB'nin dağılmasıyla ilgilidir. Önceki dönemler açısından (ve belli bir süre sonra gelecek açısından) kaynak sorununun bu boyutu, geri-bıraktırılmış ülkeler açısından ya yoktu, ya da hemen hemen yoktu. Bu nedenle de, kaynak sorunu, kendi içinde sorun olarak varlığını sürdürmek durumundadır ve çözümünü başka yerlerde aranması gerekmektedir.

Mevcut yatırımların sürmesi ve yeni yatırımların yapılması için yeni kaynaklar sorununun geri-bıraktırılmış ülkelere düzen içi çözümünü ikilidir: Dış borçlanma ve iç borçlanma. Ve bilindiği gibi, ikisi de ülkelere pahalıya oturmaktadır.

Düzenin kendi ekonomik söyleminde "dış borçlar" emperyalist sömürünün ayrılmaz bir parçası olan sermaye ihracının geri-bıraktırılmış ülkelere yönünden ifade edilmesinden başka

* Şüphesiz bu sömürünün de belli bir sınırla bulunmaktadı. Kapitalist ekonominin sürekli bunalımları ve ekonomik buhranların devrevi hareketi, kaçınılmaz olarak kronik bir darboğaz yaratmaktadır. Dolayısıyla emperyalist sömürgecilik de, eski-sömürgecilik de evriminin belli bir döneminde bunalıma girmek durumundadır. Bunu ayrıca ele almayacağız.

** Lenin: *Emperyalizm*, s: 78

*** Lenin: *Emperyalizm*, s: 78

birşey değildir. Özellikle 1974 ekonomik buhranından sonra yeni-sömürgecilğin karşılaştığı bunalımı aşmak için yoğun bir biçimde kullanılan “dış borçlanma” yöntemi, 1980 ekonomik buhranıyla birlikte tüm emperyalist ekonomileri, dolayısıyla kapitalist dünyayı sarsacak sonuçlar yaratmıştır. Geri-bıraktırlmış ülkelerin almak zorunda bıraktıkları büyük dış borçlar karşısında, mevcut üretimlerinin, özellikle sanayi üretimlerinin önemli bir bölümünü emperyalist ülkelere olağanüstü düşük fiyatlarla satmaya mecbur kalmaları, aynı zamanda bu ülkelerin, devlet bütçesi bağlamında önemli bir kaynak sorunuyla yüzyüze gelmelerine neden olmuştur. Ama bu yöntem (ki kendisini “ihracata yönelik sanayileşme stratejisi” adı altında sunmuştur), emperyalist ülkelerin 1980 ekonomik buhranının yıkıcı etkilerinden kurtulmalarının temel unsuru da olmuştur.

Dış borçlarla yeni kaynakların sağlanamadığı ortadayken ve emperyalist ülkelerin geri-bıraktırlmış ülkelere daha çok değer transfer etmeleri gerekirken, kullanılan ikinci yöntem “iç borçlanma” olmuştur. Hemen hemen tüm kapitalist ekonomilerde sürekli kullanılan bu yöntem, geri-bıraktırlmış ülkelere 1980 sonrasında olağanüstü artış sağlamıştır. Bu da varolan enflasyonist ivmeyi hızlandırmış ve tarihlerinin en büyük enflasyon oranlarıyla yüzyüze bırakmıştır. Yükselen enflasyonun, kaçınılmaz olarak, sosyal ve siyasal bunalımı derinleştirici etkiye sahip olması bu yöntemin eski tarzda sürdürülmesini engellemektedir.

İşte bu ortamda, yeni kaynak sorunu, dış borçlanmanın sürdürülmesi ile birlikte iç borçlanmanın yeni bir biçimiyle geçiştirilmeye çalışılmıştır. Bu geçiştirmede kullanılan yeni biçim, devletin elinde bulundurduğu bazı ekonomik birimlerin “özelleştirilmesi”dir.

Özellikle ülkemizde çok yaygın bir biçimde propagandası yapılan bu yeni biçim, iç borçlanmanın daha da büyütülmesinden başka bir şey değildir. Ve halk kitlelerinin çift yönlü yeni bir sömürüye maruz bırakılmasının yeni bir yoludur.

Ülkemizde ilkin “köprü, baraj hisselerinin halka satılması” ile başlatılan bu yol, bizzat on larcı yılın vergi gelirleriyle kurulmuş kuruluşların “satılması”, aynı vergi mükelleflerinin yeniden vergilendirilmesinden başka birşey değildir. Ancak yapılan ilk satışlar sonrasında elde edilen yeni kaynakların oligarşinin gereksinmelerine uygun olarak kullanılmasıyla, bu biçiminde yeterli olmadığı ortaya çıkmıştır. Ve yeni biçimler, sözcüğün tam anlamıyla “özelleştirme” olarak geliştirilmiştir. Ama bunun “halka açılma” tarzında gerçekleşmesi de, halk kitlelerinin elindeki son birikimin de yok edilmesiyle devre dışı

kalmıştır.

Böylece “özelleştirme” yoluyla iç borçlanmanın artırılması çıkmaza girince, devlet kuruluşlarının yabancı sermayeye satılması gündeme gelmiştir. Ve buna bağlı olarak birkaç devlet kuruluşu satılmıştır. Ama SSCB’nin dağılmasıyla ortaya çıkan çok daha kârlı devlet kuruluşlarının bulunması ve üstelik bunların zaman içinde çok daha ucuza kapatılabilme olanağının doğması üzerine bu da etkisizleşmiştir.

Bugün ülkemizde hükümetlerin karşı karşıya oldukları sorun da buradan başlamaktadır. Hangi parti iktidara geçerse geçsin, karşı karşıya kalması kaçınılmaz olan bu durumun çözümü, mevcut düzen içinde yoktur.

Şüphesiz bu noktada, yeni bir “seçenek” gibi görünen “İslam Ortak Pazarı”na dayalı “adil düzen” savı da etkisiz ve anlamsız kalmaktadır. Çünkü sözü edilen İslam ülkeleri hemen her yönden aynı sorunla yüzyüzedir. Bu ortak pazar, ancak bir ya da birkaç büyük “İslam” ülkesinin, diğerlerini kendine bağlı birer sömürge haline getirmesi bağlamında, birilerinin işine yarayabilecektir, ki bunun da “adil düzen”le hiç bir ilgisi olmayacağı açıktır. Ve yukarıda gördüğümüz gibi, emperyalist sömürgecilikten başka bir anlamı yoktur ve sonuçta halk kitlelerinin yaşam düzeyinin yükselmesini sağlamayacaktır.

Öyleyse gerçek kaynak nereden bulunacaktır?

Bu sorunun yanıtlanabilmesi için, öncelikle bulunacak kaynakların hangi amaçlarla kullanılacağı belirlenmiş olması gerekir. Bu da siyasal iktidarın ekonomi-politik stratejisi demektir.

Devrimci bir iktidarın temel amacı, “gerçek ve bağımsız bir sanayileşme ve ileri bir tarımsal ekonomi yaratarak, halkın yaşam koşullarını sürekli yükseltmek”tir. Ekonomik dilde bu amaç ifadesini ekonomik büyüme ve kalkınma olarak bulur. Genel olarak üretimin ve özel olarak halk kitlelerinin tüketiminin, zaman içinde ve sürekli olarak artırılması ve bu sürekliliğin güvenceye alınması, devrimci halk iktidarının ekonomi-politikalarını belirler. Bu amaç, nihai olarak bireylerin maddi ve entelektüel gereksinmelerinin azami tatminine yönelir.

İşte bu amaçlara ulaşmak için gerekli kaynakların bulunması, ilk anda büyük önem taşır.

İlk planda eski düzenin mevcut kaynaklarının düzenlenmesi gündemdedir. Yani mevcut sanayi ve tarımsal işletmeler, bunların donanımları ile mevcut nüfusun ortaya çıkardığı işgücü düzeyinde düzenlemeler yapılmak zorundadır.

Bu düzenlemeler,

1) Toplam kaynak kullanımında, parasal kaynakların dışında kalan gerçek üretim kaynaklarının kullanımında bir genişlemenin sağlanması.

Bu düzenleme, başta toprak devrimi olmak üzere, hammadde kaynaklarının düzenlenmesi ve geliştirilmesine dayanır.

2) Girdi başına mevcut verimliliğin, işgücünün örgütlenmesine bağlı olarak artırılması.

3) Eskimiş, aşınmış ve yıpranmış, dolayısıyla verimliliği düşük olan fabrika ve donanımın değiştirilmesi.

İkinci planda, mevcut düzenin kullanmadığı ya da belli bir azınlık için kullandığı kaynakların üretime sokulması gerekir.

Bunlarda:

a) Toplumda dayatılan ve körüklenen aşırı tüketimin sınırlanması ve lüks tüketimin ortadan kaldırılması;

b) Nitelsiz işgücünün toplumsal eğitimle nitelikli hale getirilmesi;

c) İrasyonel üretim aygıtının yeniden örgütlenmesi;

d) İşsizliğin ortadan kaldırılmasıdır.

Bu düzenlemeler parasal maliyeti en düşük olan düzenlemeler olup, toplam ekonomi üzerinde önemli bir kaynak oluşturacak boyuttadır.

Parasal düzenlemeler planında ise, temel olan emperyalizme bağımlılık ve bu bağımlılığın getirmiş olduğu çarpık ekonomik yapının sürekli olarak tükettiği kaynaklara el konulmasıdır.

Bunların başında emperyalist sömürünün temel unsurlarından olan yabancı sermayenin, doğrudan ve dolaylı yatırımlarından elde edilen kârların ülke dışına transferinin önlenmesi gelmektedir. Örneğin ülkemizde 1980 yılında ülkeye giren yabancı sermaye miktarı 33 milyon dolar iken, aynı yıl gerçekleştirilen kâr transferi 47 milyon dolardır. Bunlar yabancı sermayenin nakit para olarak ülke dışına çıkardığı kâr transferlerini ifade eder. Bunun dışında, yabancı sermayenin, ülkeden elde ettiği kârları ülke dışına transferinde kullandığı pek çok yol vardır. Kambiyo sisteminin çeşitli ayrıcalıklarıyla gerçekleştirilen transferler ve ana şirketten yeniden satın alınan mallar karşılığı ödenen paralar bu he sapların içinde yer almamaktadır.

İkinci ve en büyük parasal kaynak ise dış borçlanmadan kaynaklanan faiz ve amortisman ödemeleridir.

(Milyon dolar)	1977	1979	1980	1983
Borç faiz ödemeleri	369	546	668	1.442
Proje kredileri için hizmet ödemeleri	60	65	82	95
Borçların amortismanı	214	266	575	1.093
TOPLAM	643	1.155	1.325	2.630
Yeni kredi ve borçlar toplamı	409	1.068	2.391	1.482
FARK	234	87	-1.066	1.148

Görüldüğü gibi, sadece 1983 yılında dış borç

ödemeleri ve faizleri toplamı 2 milyar 625 milyon dolar tutmaktadır. 1991 dolar fiyatı ile bu 13 trilyon liradır.

1983'ten sonra ANAP iktidarları döneminde bu durum daha da ağırlaşmıştır.

(Milyon dolar) 1980 1985 1988 1989 1990

Dış Borçların

Toplamı 19.119 26.010 40.827 41.419 49.149

1990 yılında toplam dış borçlar 245 trilyon liraya eşittir.

Bunların yanında emperyalizme bağımlılığın getirmiş olduğu pek çok parasal kaynak kayıpları bulunmaktadır. Örneğin emperyalist tekellere ödenen patent hakkı, know-how, teknik bilgi karşılıkları önemli yekünler tutmaktadır. Ayrıca hammadde ve yarı-mamül madde ihracatında emperyalist tekellerin uluslararası pazar fiyatlarının çok altında alımda bulunmaları sözkonusudur. Örneğin bir F-16 projesinde, General Dynamic firmasıyla imzalanan off-set anlaşması, pek çok ürünün çok düşük fiyatlarla satılmasını kapsamaktadır.

Sonuç olarak, emperyalizme bağımlılık sonucunda ülkeden dışarıya giden nakit para miktarı -ki döviz olarak ödenmektedir- 1991 yılında, sadece dış borç kapsamında 100 trilyon lirayı bulmaktadır. Toplam dış borç miktarı ise 50 milyar dolar civarında olup, 1991 fiyatıyla 250 trilyon liradır. Bunların içinde yabancı tekellerin ülke içindeki faaliyetleriyle elde ettikleri kârlar ve müteahhitlik hizmetleri karşılıkları bulunmamaktadır. 1992 yılı devlet bütçesinin 200 trilyon lira olduğu düşünülecek olursa, dış borcun nelere mal olduğu daha kolay anlaşılabilir. Sadece 1992 yılında 7.5 milyar dolar ana para ve faiz ödemesi yapılacaktır. Bu da yaklaşık 40 trilyon liradır.

Diğer önemli kaynak ise, mevcut çarpık kapitalist ekonominin kronik sorunu olan ekonomik buhrana bağlı sürekli eksik kapasite kullanımının ortadan kaldırılmasıyla sağlanabilir.

Burjuva ekonomistlerin sürekli olarak enflasyonu indirmenin yolları üzerine tartışırken bazılarının iddia ettikleri gibi, üretimin artırılması önemli bir yere sahiptir. İşte eksik kapasite kullanımını, kurulu üretim birimlerinin rasyonelleştirilmesi ile birlikte ortadan kaldırılarak, hem üretimin artması sağlanabilir, hem de yeni kaynaklar yaratılabilir. Ortalama olarak, ülkedeki mevcut büyük üretim birimlerinde %20 ile %40 arasında eksik kapasite kullanımı söz konusudur. Bunların tam kapasiteye yükseltilmeleri, hemen hemen aynı oranlarda yeni iş olanakları ortaya çıkaracağı gibi, aynı oranlarda üretim artışı meydana getirecektir. Özellikle eksik kapasitenin yoğun olarak ortaya çıktığı gübre sanayinde meydana gelecek üretim artışı, tanımsal üretimin artırılması açısından özel bir öneme sahiptir.

Ülkemizde KİT'ler olarak sürekli gündemde bulunan devlet işletmelerinin yukarıda ortaya koyduğumuz ölçeklerde yeniden düzenlenmeleri ile sağlanacak üretim artışı, herşeyden önce genel olarak sanayide üretimin artmasını getirecektir. Bu nedenle KİT'ler sorunu, bunların devlet işletmeleri olarak ortadan kaldırılmaları değil, gerçek birer devlet işletmesi olarak işletilmelerinin sağlanmasıdır. Mevcut düzen partilerinin kendi yandaşları için birer "aralık" olarak kullandığından şikayet edilen KİT'ler, mevcut düzen içinde özel sanayi için ucuz girdi kaynağı olarak kullanılmaktadır. Böylece aradaki farklar sürekli bir biçimde devlet bütçesinden karşılanmakta ve bu da enflasyonun en önemli unsurlarından biri olmaktadır. KİT ürünlerine yapılan her zaman özel sanayi kuruluşlarının, yani tekelci sanayi burjuvazisinin kâr oranlarını düşürücü etkiye sahip olduğundan, bu zamlar tekelci sanayi burjuvazisi tarafından doğrudan kendi ürünlerine yansıtılmaktadır. Böylece özel şirketlerin ürünlerine yaptıkları zammın nedeni olarak devlet kuruluşları, yani KİT'ler gösterilerek, kendilerine yönelik tepkiler pasifize edilmektedir. Bu nedenle, sorun sadece KİT'lerin rasyonelleştirilmesi ile sınırlı değildir. Aynı zamanda, KİT ürünlerini yarı-mamul mal olarak kullanan özel sanayi kuruluşlarının, belirlenen fiyatlara bağlı olarak belli bir kâr oranı üzerinden faaliyette bulunmalarının sağlanması gerekir. Bu da mevcut ekonomik dengelerin yeniden kurulması ile olanaklıdır. Kurulacak yeni denge, her üretim alanında yeni bir kâr oranı düzeyinin belirlenmesi demektir. Bugüne kadar devlet kuruluşlarının sağladığı ucuz girdilerle oluşturulmuş kâr oranları kesinkes ortadan kaldırılması gerekmektedir. Ve mevcut düzenin hiç bir siyasal partisi bunu gerçekleştirebilecek durumda değildir. Yapabildikleri tek şey, alınan "ekonomik istikrar tedbirleri"nin başarılı olması için "özel sektörün de yardımcı olmasını" istemektir. Ki bu da, onların daha alt düzeyde bir kâr oranını "gönüllü" olarak kabul etmelerini istemektir ve bu da öve öve bitiremedikleri "serbest piyasa ekonomisinin", yani kapitalizmin doğasına aykırıdır.

Görüldüğü gibi, gerek üretimin artırılması için, gerekse yeni yatırımlar için bulunabilecek kaynaklar mevcut ekonomi içinde oldukça önemli bir toplam oluşturmaktadır. Kaba bir hesaplama ile, bu kaynaklar toplamı (parasal ve ürün olarak) neredeyse gayri safi milli hasılanın bir buçuk katı kadardır. Yani 600 ile 900 trilyon lira arasında bir rakama eşittir. Bunun ülke ekonomisi üzerinde nasıl bir etkide bulunacağı ise açıktır. Bu kaynakların etkin biçimde devreye sokulmasıyla, yıllık kalkınma hızının %13 ile %15 arasında gerçekleştirilmesi olanak içindedir.

KAYNAKLARIN SÜREKLİLİĞİNİN SAĞLANMASI

Yukarıda ortaya koyduğumuz gibi, iktidarın ele geçirildiği koşullarda mevcut üretim düzeyinden ve ilişkilerden başlayarak gerçekleştirilecek ekonomik yapının yeniden düzenlenmesi, mevcut girdilerin düzenlenmesi, emperyalizme bağımlılığın getirdiği parasal ve üretimsel kayıpların ortadan kaldırılması ve işgücü ile hammadde, toprak vb. girdi kullanımının artırılması ile sağlanacak yeni kaynaklar ve üretim artışları ile halkın tüketim düzeyinin belli oranda yükseltilmesi olanaklıdır. Ancak sorun bununla bitmemektedir. Aynı zamanda, bu üretim düzeyinin, zaman içinde sürekli artırılması ve tüketim düzeyinin de geliştirilmesi zorunludur. Bu da, elde edilen üretim düzeyinin salt korunması için gerekli fonların sağlanması ve yeni yatırımlar için yeni kaynakların bulunması demektir. İktidarın sürdürülmesi ve geliştirilmesinin yolu da buradan geçmektedir.

Devrimci halk iktidarı koşullarında, devralınan ekonomik yapının halk ekonomisine dönüştürülmesiyle sağlanacak gelişmeler, aynı zamanda, merkezi planlama ve beş yıllık kalkınma planları çerçevesinde sürekli kılınmak durumundadır. İşte "ekonomide istikrar" ancak bu süreklilik durumuyla sağlanabilir.

Öncelikle, böyle bir istikrar, ekonomik yapının kapitalist ekonominin irsi hastalıklarından kurtarılmasıyla olanaklıdır. Bu da ancak ekonominin planlanmasıyla gerçekleştirilebilir.

Burjuva liberal ekonomistlerinin şiddetle karşı çıktığı, ama aynı zamanda pratik ekonomide sürekli olarak kullandıkları bu belirleme, yani ekonominin planlanması, sadece devrimci iktidar koşullarında değil, aynı zamanda, emperyalist ekonomiler açısından da büyük bir öneme sahiptir. En basit bir ifadeyle, herhangi bir sanayi kuruluşunun oluşturulmasında, ilk başta projelerin yapılması, fizibilite çalışmalarının gerçekleştirilmesi planlamanın yeri ve rolünü gösterir. Bu açıdan, merkezi planlamaya karşı sürdürülen her türlü karşı çıkış, sadece böyle bir planlama ile burjuvazinin gereksiz bir sınıf olduğunun halk kitleleri tarafından görülmesinin engellenmesi için yapılan ideolojik yanılsama üretme çabasından başka birşey değildir. Yalın olarak her devlet için geçerli olan bütçe planlamanın en çarpıcı örneklerinden birisini oluşturur. Hele ki, enflasyonun arttığı dönemlerde devlet harcamalarının sınırlandırılması ve "denk bütçe" istemlerinin ortaya atılması, planlamanın ne denli gerekli ve zorunlu olduğunu tüm kapitalistlere açıkça göstermiştir.

Burjuvazinin merkezi planlama karşısında sürdürdüğü ideolojik saptırmaları bir yana bıraksak, bu planlamanın ekonomik istikrar açısından ne denli önemli olduğu ortadadır.

Bir ülke ekonomisinin ya da bütün olarak dünya ekonomisinin merkezi planlaması, her şeyden önce, mevcut üretim malları üretiminin potansiyel kaynaklarla birleştirilmesi demektir. Böylece uzun dönemli bir kalkınmanın sürekliliği ve istikrarın sağlanabilmektedir. Fiktif, yani hayali kaynaklara dayanarak gerçekleştirilecek yatırımların ekonomi üzerindeki enflasyonist baskısı ancak böyle bir planlama ile ortadan kaldırılabilmektedir. SSCB ekonomisi üzerinde araştırma yapan tüm burjuva ekonomistlerinin bile kabul ettiği bir gerçek, bu ülkenin 40 yıl süresinde %10 ile %15 arasındaki bir kalkınma hızı ve sıfır enflasyonla varlığını sürdürmesidir. Bunun sırrı sadece merkezi planlamada yatmaktadır.*

Merkezi planlamanın ve devletin elinde tuttuğu üretim birimlerinin varlığı, tek başına kapitalizmin ortadan kalkması değildir. Ancak bu yönde atılmış önemli adımlardan birisidir. Bu nedendir ki, burjuvazi her yerde bu adımları engellemeye çalışır. Devletin alabildiğine “küçültülmesi”ni ister, devletin elinde tuttuğu ve kâr eden üretim birimlerinin kendilerine devredilmesini ister. Bu yüzden, merkezi planlamaya ve “devletçiliğe” karşı yoğun bir ideolojik saldırı konumunda bulunur. İktidarın kesin kes işçilerin eline geçmediği ülkelerde, bu yönde atılmış adımları etkisiz kılmak için elinden gelen her çabayı gösterir.

Revizyonizmin SSCB'deki uygulamaları, aynı zamanda burjuvazinin sosyalizme yönelik ideolojik saldırıları için uygun malzemeler temin etmiştir. Böylece merkezi planlamanın ne denli gereksiz ve yanlış olduğunu “kanıtlama” olanağına sahip olmuştur.

Herşeyden önce bilimsel ve teknolojik gelişmeler merkezi planlamanın gücünü artırıcı sonuçlar sağladığı ortamda, burjuvazinin merkezi planlamaya yönelik saldırılarının yoğunlaşması hiç de şaşırtıcı değildir. Bilgişlem alanındaki gelişmelerle, sadece bir ülke ölçeğinde değil, dünya ölçeğinde üretim ve tüketimin merkezileştirilmesi olanaklı hale gelmiştir. Elektronik iletişimle birbirine bağlanan üretim ve tüketim birimleri, stok kontrol yöntemleriyle eşgüdümlü hale getirilmesi için kapitalizmden başka hiçbir engel bulunmamaktadır.

Bu konuda en basit örneği, ülkemizde bile yaygın bir biçimde kullanılan banka kartları sistemi vermektedir. Emperyalist-kapitalizmin ancak kendi kârlarını artırdığı alanlarda, özellikle de büro ve mali işlemlerinde kullandığı bu sistem, geniş ölçekte kullanıldığı zaman, ister istemez

üretim ile tüketim arasında gerçek bir dengeyi kurmasını sağlayacaktır.

Tabii böyle bir dengeyi kurması ve bu dengeyi, doğrudan bilimsel ve teknolojik gelişmelerle gerçekleştirilmesi, kapitalist sınıfın olduğu kadar bürokrasinin de gereksiz olduğunu halk kitlelerine gösterecektir. Çünkü kapitalizmin doğası, böylesine bir dengeyi kurmasına elverişli değildir. Bu nedenle de, bu gelişmelerin belli bir evresinden sonra temel bir engel durumunda bulunmak zorundadır. İster “soğuk savaşın bir ürünü” olarak tanımlansın, isterse sosyalizmin emperyalist sistem üzerindeki baskısının bir ürünü olarak tanımlansın, ortaya çıkan bilimsel ve teknolojik gelişmeler, sadece kapitalizmin ne denli gereksiz bir sistem olduğunu göstermektedir.

Bu açıdan, ekonomide kaynak sorunu, ancak kapitalizmin, ya da popüler söylemdeki ifadesiyle “serbest pazar ekonomisi”nin tasfiyesi ile ortadan kalkacaktır. Bu ise, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyetin kaldırılması demektir. Böyle bir gelişme, öncelikle ülkemizdeki KİT’ler sorunu çözecektir. KİT’lerin ürettiği ürünlerin özel mülk sahibi kapitalistler tarafından kullanılmasıyla ortaya çıkan büyük kârlar, doğrudan bu kapitalistler tarafından kullanılmaktadır. Büyük şirketlerin devletleştirilmesi, aynı zamanda, bu kârların devlete, dolayısıyla topluma geçmesini getirecektir. Devlet bütçesinin bütünselliği ancak bu şekilde kurulabilecektir. Bir başka deyişle, KİT’ler sorunu, ürünlerinin özel şirketler tarafından kendi kârları için kullanılmasının sona erdirilmesiyle çözümlenebilir. Bugün oligarşinin ekonomistlerinin önerdikleri “KİT’lerin özelleştirilmesi”, son tahlilde, ekonomideki ikili mülkiyet ilişkilerinin sona erdirilmesi anlamına gelmektedir. Oligarşinin istediği, ikiliği kendi lehlerine ortadan kaldırmaktır. Bu da halkın aleyhine çözümlenmesi demektir. Mülkiyet ikiliğini ortadan kaldırmak gerekir, ama halkın lehine olarak ortadan kaldırılması ile toplumsal gelişme hızlanır ve halkın yaşam düzeyi yükselir.

Görüldüğü gibi, mülkiyet sorunu, ekonomide kaynak sorununun en temel unsurlarından biri olarak ortaya çıkmakta ve ekonomik kaynakların sürekliliğinin sağlanabilmesinin yolu, mülkiyet ilişkilerinin değiştirilmesinden geçmektedir. Sık sık düzen partilerinin “vergi reformu”ndan söz etmeleri, kendilerinin aynı mülkiyet ilişkilerinin yarattığı açmaz içinde olduklarının bir kanıtıdır.

* Burada SSCB'nin daha sonra karşılaştığı sorunların merkezi planlamanın işe yaramazlığı olarak tanımlandığını belirtelim. Ancak burada sorun planlama değil, planlama stratejileri ve perspektifleridir. Revizyonizmin en önemli etkisi buradaki bozulmada ortaya çıkmıştır.

MİLLİ KRİZİN GELİŞME DİNAMİKLERİ

Milli kriz en genel tanımıyla, ezeni ve ezileni etkileyen, ekonomik, sosyal ve siyasal bunalımların derinleşerek had safhaya ulaşması ve birleşmesidir.* Ancak ekonomik, sosyal ve siyasal bunalımların derinleşerek had safhaya ulaşması, yeni durumlar ortaya çıkarmayan, dolayısıyla sürecin her zamanki gelişiminin doğal bir uzantısı olarak değerlendirmek yanlıştır.

Milli kriz, olgunlaştığı andan itibaren yeni durumlar ve ilişkiler yaratarak kendi iç sürecinin gelişimine bağlı olarak gelişir. Milli krizin olgunlaşmasının bu iç evriminin getirdiği en temel unsur, mevcut tüm kurumsal güçlerin, kurumsal ve yasal etkinliklerini kaybetmeleridir. Bir başka deyişle, egemen sınıfların devlet aygıtı ve onun otoritesi tam anlamıyla etkisizleşir; kendisinin dayandığı yasallık ve yasalar, başta bizzat devletin kendisi olmak üzere, hiç kimse tarafından kabul edilmez ve edilmesi de beklenilmez. Devlet kendi yasal çerçevesi içinde hareket etme olanağını yitirir ve kendisinin sınıfsal niteliği her yönden sergilenir. Devlete egemen olan sınıf ya da sınıfların faaliyeti olağanüstü artar. Egemen sınıfların bu faaliyetinde herhangi bir yasallık olmadığı gibi, tüm faaliyetine egemen olan dinamik mevcut düzenin varolup olamayacağı, daha tam deyişle, mevcut düzenin korunup korunamayacağıdır.

Milli kriz koşullarında egemen sınıfların bu

faaliyetlerinin kavranılması, devrimci mücadele açısından büyük bir öneme sahiptir. Eğer devlet gücü, toplumsal ilişkilerde dayandığı yasal çerçevesine göre hareket edemiyor ve faaliyetleri kitleler tarafından kabul edilmiyorsa burada milli krizin olgunlaştığından söz etmek daha doğru olacaktır. Ancak bu olgu, devlet gücünün etkisizleştirildiği anlamına gelmemektedir. Devlet, kendi yasal gücünden soyundurulmuş olmakla birlikte, dayandığı askeri gücü ve askeri olanaklarıyla hala bir maddi güç durumundadır. İşte milli krizin derinleştiği koşullarda egemen sınıfların bu maddi gücünün hareketi öne geçer ve hedefi karşı gücü, yani devrimci mücadeleyi yok etmektir. Devletin kendi yasallığını yitirdiği ve egemen sınıflar tarafından açıkça ilan edilmiş herhangi bir yasallığa bağlı olmaksızın kullanıldığı bir ortamda, yasal bir hareketin devlet tarafından gerçekleştirilmesi beklenemez ve böyle bir yasal faaliyetin gerçekleştirilmesi için egemen sınıflardan talepte bulunulamaz. Çünkü, böyle bir durumun ortaya çıkması, ancak egemen sınıfların kendi somut hedeflerine ulaşmalarından sonra mümkündür ve bu da devrimci mücadelenin yenilgisiyle olanaklıdır. Dolayısıyla, böyle bir politika, devrimci mücadelenin yenilgisini beklemek durumdadır, dolayısıyla revizyonizmdir, teslimiyetçiliklidir.

Milli krizin olgunlaştığı bir dönemde, savaş, gerçek anlamda sınıfsal-kitlesele bir savaştır ve sonuç, böyle bir savaşın kazanılmasıyla belirlenir. Lenin'in ayaklanma anına ilişkin belirlemeleri bu açıdan önemlidir. Devrimci mücadele açısından, ayaklanmanın kendisinin gerektirdiği dinamikler ortaya çıkmamışken ve ayaklanmanın temel güçleri uzun ve nihai bir savaş içine

* Ancak, bu tanım doğrudan doğruya, milli kriz tanımıdır. Literatürde derinleşmiş bunalım olarak krizden söz edilir. Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisinin ilk kez ve kapsamlı olarak ortaya konulduğu Mahir yoldaşın *Kesintisiz Devrim II-III'*de milli krizi, derinleşme durumuyla, yani olgunlaşması yönünden tanımlanmıştır. *TDAS-I* yazımızda bu duruma açıklık getirdiğimiz için ayrıca üzerinde durmayacağız.

girmemişken, milli krizin derinleşmesi ve bunun belirtileri olan olguların ortaya çıkması fazlaca önemli değildir. Varolan durumun yaratacağı tek önemli şey, özellikle kentlerdeki demokratik kitle hareketinin, devletin kendi yasalığından sıyrılmaması nedeniyle açıkta kalmalarıdır. Özellikle devrimci mücadelenin tek ve birleşik bir örgütlenmeye sahip olmadığı ve demokratik kitle hareketinin revizyonist tarzda yönlendirildiği ülkelerde, böyle bir durum, kitlelerin katledilmelerine neden olmasa bile, tam bir teslimiyetçilik ortamı yaratır. Dolayısıyla, devrimci mücadele açısından, bu hareketin denetiminin ve yönetiminin ele geçirilmesi başlı başına bir görev olarak ortaya çıkar. Bir bakıma, savaşan devrim cephesinin, bu koşullar altında yeni taktikler geliştirmek ve taktik ittifaklar kurmak zorundadır.

Milli krizin derinleşmesi ve olgunlaşmasının kapitalizmin iç dinamiklerle geliştiği ülkeler ile geri-bıraktırılmış ülkelerdeki farklılıklarını da irdelenmek zorunludur. Özellikle halk savaşının devrimde zorunlu bir durak olduğu geri-bıraktırılmış ülkelerde, milli krizin olgunlaşmasıyla birleşen sovyetik ayaklanmanın yeri ve anlamı kavranmadığı sürece, doğru bir devrimci mücadelenin sürdürülmesi olanaksızdır. Halk savaşında, milli krizin derinleştirilmesi temel-stratejik devrimci görevlerdendir, dolayısıyla derinleşme koşullarında halk savaşının geliştirilmesi ve nihai zafere ulaştırılması açısından durumun değerlendirilmesi gerekir. Ancak bu hiçbir biçimde halk savaşının mevcut (o anki) öznel ve nesnel duruma bakılmaksızın, kentlerde düzenlenecek bir ayaklanma ile iktidarı derhal ele geçirilmesi şeklinde olmamak zorundadır.

Bu son nokta ülkemiz açısından oldukça önemlidir. Ülkemizde gelişen ve yayılan bir halk savaşı süreci bulunmazken (bulunmadığı bir evrede), kentlerde gelişen kitle hareketleri, devlet gücünün kendi yasalığından uzaklaşması ve askeri gücüyle hareket eder duruma gelmesi koşullarında, çoğu zaman ayaklanma koşullarında yapılması gerekenler bağlamında ele alınmakta, ancak ayaklanmanın gerçekleştirilmesinin olanaksız olduğu bir ortam bulunduğundan hiçbir şey yapılamamaktadır.

Gerek 12 Eylül günü, gerekse 12 Eylül öncesinde faşist milis güçlerin kitlelere ve özellikle aydın kesime yöneldiği bir ortamda görülen bu durum, devrimci örgütlerin en zayıf oldukları anı ifade etmektedir. Bu durumu tam olarak kavrayabilmek için, konuyu kendi somut-tarihsel gerçekliği içinde ele almakta yarar vardır.

Türkiye tarihinde, esas olarak da devrimci mücadelenin tarihinde ortaya çıkan üç an özel bir yere sahiptir.

Birinci an, 1969-70 yıllarında, faşist ve şeriatçı güçlerin devrimci güçlere ve demokrat kitlelere karşı saldırılarının yoğunlaştırdıkları, yani o güne kadar izledikleri geleneksel politikalarından uzaklaştıkları andır.

1969'un Kanlı Pazarı ve İmren Öktem'in cenaze töreninde ortaya çıkan olaylar, bu değişimin iki önemli görüngüsüdür. Burada hedef kitle küçük-burjuva demokrat-aydın kesimlerdir. Bu kesim, birkaç hukukçu ya da aydın olarak değil, aydınlar temelinde politikayla ilgilenen küçük-burjuvaziyi ifade eder. Bir başka deyişle, politize olmuş, dolayısıyla politik tutum alan küçük-burjuva kitle sözkonusudur. Bu kitle devletten yasal görevlerini yerine getirmesini isterken, aynı zamanda kendisinin içinde bulunduğu acizliğini dışarı vurur. Kendilerinin bulabildikleri tek çözüm, hükümet olarak iktidarı değiştirmesidir. Parlamantonun sınırları içinde meydana gelebilecek bir hükümet değişikliğinin sorunlarını çözeceği umuduyla "hükümet değişikliği"ni sürekli olarak gündemde tutar ve talep eder. Ancak bunun nasıl gerçekleşeceğini de bilemezler. Çünkü bir hükümet değişikliği, ya genel bir seçim sonucunda ya da parlamento içinde milletvekili "transferi" ile olanaklıdır. Birincisi, belli bir süre beklemeyi ve genel seçim sonucunun sandıktan nasıl çıkacağını bilinmesinin getirdiği kuşkuyu getirir. İkincisi ise, kendilerinin ortaya değişmesini istedikleri hükümetin milletvekillerine "umut" bağlamayı gerektirir ki, bu da kendilerinin kolayca içlerine "sindirebilecekleri" bir durum değildir. Öte yandan, yeni hükümetin kurulması durumunda nelerin değişeceğini de bilmemektedirler. Sivil politik kadrolar aracılığıyla bu sorunların çözümleneceği beklentisi ile günler geçer ve hiçbir değişim ortaya çıkmaz. Bu durumda, devletin silahlı güçlerinin yönetime gelmesi, onlar için son seçenektir ve buna ilke olarak karşı değillerdir. Devletin silahlı güçlerinin, yani ordunun, kendi yasal çerçevesini bir yana bırakarak harekete geçmesini isterler, ama bu hareket sırasında kendilerine dokunulmasından da şüphe duyarlar. Bu açıdan oligarşinin bizzat kendisinin yönetimini askerileştirmesi karşısında ikirciklidirler. Kendilerine dokunulmayacağı sözü verilse bile, her türlü yasallıktan sıyrılmış bir askeri gücün neler yapabileceğini iyi bilmektedirler. Bu bağlamda belli bir tarih bilincine de sahiptirler.

1971 öncesinde böylesine ikirciklik durumunda olan küçük-burjuvazinin politik kesimleri, kendilerine bağlı askeri güçlerin bu işi yapabileceğini düşünerek "sol" darbe girişimlerinin içinde de yer almışlardır. Ancak gerek darbenin gerçekleştirilememesi, gerekse 12 Mart arifesinde oligarşinin ordu içindeki küçük-burjuva dev-

rimci-milliyetçileri tasfiye etmesi, daha ilerki yıllarda böyle bir çözümün küçük-burjuvazi için tümüyle ortadan kalkmasını getirmiştir. Artık nasıl olacağını bilmemekle birlikte, parlamentonun varlığını sürdürmesi ve varolması dışında hiçbir düşünceleri bulunmamaktadır ve giderek kaderciliğe yönelmektedirler. “Başa gelen çekilir” örneği sürekli olarak olayların seyircisi durumuna gelmelerine neden olmuştur.

Küçük-burjuvazinin aydın ve politik unsurlarının içine düşükleri bu durum, yani kararsızlık ve kadercilik, beraberinde devrimci silahlı eylemlere karşı tavır alışı getirmiştir. Onlara göre “meşru müdafaa” durumunda silaha başvurmak anlaşılabilir bir şeydir, ancak iktidarın ele geçirilmesinin bir aracı olarak silaha başvurmak, karşı durulması gereken bir durumdur ve bunda hiçbir sakınca görmezler. Çünkü silahlı devrimci eylemler, onlara göre, oligarşinin kendilerine verdiği güvenceyi ortadan kaldıracaktır. Bu yolla, aynı zamanda, yönetimin askerleştirildiği koşullarda, askeri güçlerin terörü karşısında kendilerine uygun bir “kalkan” bulacaklarını sanmaktadırlar.

Küçük-burjuvazinin 1971 öncesinin sol ve orta kesimlerinin “eski tarzda” radikalizmden uzaklaşmaları, aynı zamanda, onları devrimci mücadele açısından bir engel haline de getirmiştir. 1971 yılında gerek THKO'nun, gerekse THKP-C'nin silahlı eylemlerine belli bir “meşruiyet” sağlayan bu kesimlerin bu değişimleri, 1980 sonrasında yeni biçimler kazanarak sürmüştür. Son olarak da Doğu-Avrupa'da ve SSCB'de ortaya çıkan gelişmeler, bu kesimleri daha da parlamentarizme yöneltmiştir.

Ancak burada önemli olan, milli krizin derinleşmeye yöneldiği ve derinleşme eğiliminin sürdüğü koşullarda, küçük-burjuvazinin takındığı, daha doğrusu takınmadığı tutum, aynı zamanda derinleşme eğiliminin sürmesini de sağlamaktadır. Derinleşen milli kriz koşullarında devrimci güçlerin maddi bir güç olarak ortaya çıkamaması durumunda bu küçük-burjuva unsurlar (ve bütün olarak da küçük-burjuvazinin orta ve sol kesimleri) proletaryayı yalnız bırakmaktadırlar. Bu da proletaryanın küçük-burjuvazinin kararsızlığından etkilenmesine neden olmaktadır. Sonuç ise, sosyalist siyasal bilince tam olarak sahip olamamış proletaryanın, derinleşen milli kriz koşullarında küçük-burjuvazi gibi kararsız ve ikircikli bir tutum takınarak kendi öncülerini yalnız bırakmaları ve öncünün egemen sınıfın baskı aygıtının tüm gücüyle karşı karşıya kalmasıdır.

Gerek küçük-burjuvazinin kararsızlığı, gerekse bundan etkilenen proletaryanın ikircikliği, ister istemez, milli kriz koşullarında karşı-devrim

cephesinin başarılı olmasını ve kendi yönetimini korumasını, pekiştirmesini getirmektedir. Ama unutulmaması gereken nokta, ikircikli ve kararsız da olsa, kitleler kesin kes karşı-devrimin kitlesi durumunda değildir ve hiçbir biçimde olmamaktadırlar. Sadece yenmeyi göze alamamışlardır ve kendilerinde yenecek gücü görmemektedirler. Bu, aynı zamanda, oligarşinin kriz koşullarında ve yönetimi askerleştirdiği durumlarda, sürekli ve kalıcı değişiklikler yapamamasının da nedenidir.

Ancak devrimci mücadelenin en önemli sorunları, milli krizin derinleştiği koşullarda değil, derinleşme eğilimi içindeyken ya da bunun arifesindeyken ortaya çıkmaktadır. Devrimin öznel koşullarının geliştirilememesi, ama öte yandan nesnel koşulların, gerek devrimci öncünün mücadelesiyle, gerekse egemen sınıfların kendi eylemleriyle olgunlaşması durumunda, bundan yararlanmak olanaksız olmaktadır. Böylece “sol” sapmanın kendi içinde taşıdığı pasifizm ortaya çıkmaktadır.

“Olayların görüntüsünde kalan vulgar tahlillere dayanarak alınacak tavır, olguların iç dinamiğini kavrayamadığından olayların gerisinde kalmaya mahkumdur. Olayların ardından gelecek aktivist tavır ise, gerçek bir aktivizmi (doğru ve çözücü olan) değil, sahte ‘sol’a açık ve özde sağ bir görüşü ifade eder. Sonuç, söz konusu olan politik pasifizme varıştır.”*

Aynı gerçeği bir başka yerde şöyle anlatmıştık:

“Sınıflar arası ilişki ve çelişkilerin, oligarşik devlet aygıtıyla kitlelerin tepkileri arasındaki dengeye indirgenmesi, mekanik bir yorumla ‘etki-tepki’ olarak ele alınırsa, iktisadi ve sosyal muhtevası kavranamazsa, aynı ‘etki-tepki’ mekanizmi içindeki düz mantık, toplumu bir fiskeyle yıkabilecek bir yapı olarak ele alır. Bu takdirde, sol foko anlayışın temellerine varmış oluruz.”**

Ancak burada ortaya çıkan sorun, teorik plandaki “fokoculuk”, yani “sol” sapma değildir. Sorunun kendisi, öznel koşullar yetersizken, nesnel koşulların olgunlaşması ya da olgunlaşmaya yönelmesi durumunda, öznel koşulların aynı düzeyde geliştirilmesi için uygun taktikleri bulmak ve uygulamaktır.

“Örgütlenmenin canlı bir organizmaya yükseltilebilmesi için taktik meselelerin baş meselesi politik hedeflerde dina-

* İlker Akman, Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz.

** İlker Akman, Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz.

mizmini bulmak gerekir. Somut hedefler olmadan, taktikler lafazanlıktan öteye geçemez.

Doğru politik hedefler, örgütlenmeyi ve ittifakları kurar, genişletir. Taktik tavrı ve şiarlar, doğru tespit edilmiş politik hedeflerden çıkar.”*

Doğru taktik hedeflerin tespit edilmesi, aynı zamanda, stratejik hedefe uygun ve stratejik rotaya bağlı olmayı gerektirir. Stratejiden bağımsız taktik düşünülemez gibi, stratejik rotaya aykırı bir taktik çizgi de izlenemez.** Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi açısından, salt politik hedeflerden söz etmek yeterli değildir. Aynı zamanda kendisini stratejik rotada ortaya koyan doğru bir askeri tırmanma politikasına da sahip olmak gerekir. Şüphesiz doğru bir askeri tırmanma politikası, doğru bir politik stratejiden çıkar ve ara evreleri politik taktiklerle birlikte düzenlenir. İşte Mahir yoldaşın “*Kesintisiz Devrim II-III*”de ortaya koyduğu dört aşamalı formülasyon, bu bağlamda doğru askeri tırmanma politikasını ifade eder. Ama her zaman olduğu gibi, bu rota, kendisini strateji ve taktik düzeylerde tanımlamak durumundadır ve bunlara uygun olarak somutlaşır. Bu, milli krizin derinleşmesine ilişkin durum tahlilleriyle birlikte sürekli olarak denetlenir ve düzenlenir. Eğer devrimci mücadele, salt devrimci örgütlerin özsel faaliyetiyle sınırlı dinamiklerle yürütülüyor olsaydı, zafere doğrusal bir çizgisi şüphesiz bulunabilirdi. Ancak, “somut hiçbir zaman bizim keyfi niyetlerimize göre şekillenmez. Biz istesek de, istemesek de, olaylar kendi objektif gelişmesinin (özellikle karşı-devrimin taktikleriyle) yaşamaktadır”. Bu nedenle, salt öncünün kendi mücadelesinin kendi özneliği ile ortaya çıkardığı olumlu yanı, yani planlanmış ve beklenen durumları değil, aynı zamanda, oligarşinin bunun karşısında geliştirildiği ya da geliştirebileceği taktikleri ve politikaları da hesaba katmak gerekir. Gene de bu “hesaba katma” durumu, her şeyin önüne geçirildiği zaman sağ-pasifizm kaçınılmaz olarak ortaya çıkar ve oligarşinin “masum” politikalarının izlenmesini ve sonuçlarının beklenmesini öngörür. “Aman uslu durun, silahlı eylemlerden vazgeçin” türünden ifadeler, bu-

* İlker Akman: Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz.

** Bu izlenmesi olanaksızdır anlamına gelmemektedir. Şüphesiz öznel olarak stratejiden ve stratejik rotadan ayrı bir taktik çizgi izlenebilir. Bu durumda, ya taktik çizgi bir süre sonra kendisini yeniden stratejiye bağlamak durumundadır, ki bu durumda sorun geçicidir; ya da taktik bağımsızlığını ilan ederek, kendisini strateji haline getirir, ki bu durumda da eski çizgiden tümüyle ayrılmıştır. Her iki durumda, stratejiden ve stratejik rotadan sapma demektir.

nun tipik dışavurumlarıdır.

Buraya kadar ortaya koyduğumuz, ülkedeki politik durumu ve politik güçler dengesini açıklamak için yeterli değildir. Çünkü ülkede yalnız olarak, devrimci güçler ile oligarşik güçler arasında bir mücadele söz konusu değildir. Daha tam deyişle, birleşik devrimci güçler ile bunun eylemiyle birleşmiş bir karşı-devrim güçleri arasında bir mücadele gündemde değildir. Devrim güçlerinin bölünmüşlüğü ve aralarındaki rekabet durumu, doğru bir taktik çizginin izlenmesini de engellemektedir. Bu durum, aynı zamanda, stratejik plana da yansımakta ve devrim güçlerinin stratejik planda birbirini dışlayan değişik faaliyetlerde bulunmalarına neden olmaktadır. Bu nedenlerden, milli krizin örgütlü mücadeleyle derinleştirilmesi durumu, örgütsüz örgütlerin eylemlerinin oligarşinin taktikleriyle birleşerek süreç üzerinde etkide bulunduğunu da hesaba katmak zorundadır. Aksi halde (ki genel de durum böyledir), olaylar hızla gelişmekte ve devrimci örgütler bu gelişim karşısında geride kalmakta ve sonuç olarak, oligarşinin belirlediği kurallara egemen olmaktadır.

12 Eylül öncesinde gelişen olayların gösterdiği en temel olgulardan birisi, devrimci öncünün, tüm süreci denetleyemediği ve denetlemesinin en önemli engelinin oligarşinin karşı hareketinin olmadığıdır. Genel olarak solun, özel olarak devrimci güçlerin birleşik faaliyetinin bulunmaması temel neden olarak belirginleşmiştir. 12 Eylül terörünün yaratmış olduğu panik, pasifizm, korku, yığılma, kararsızlık, şüphelilik vb. koşullarında bu olgu özel bir yere sahip olmaktadır. Ancak bu solun “birleştirilmesi” ya da “birleşik sol hareket” yaratılması anlamına gelmemektedir. Sorunun özü keskinleşen sol ve devrimci güçler arasında bir birliğin sağlanmasından çok, genel devrimci hedeflere yönelik olarak benzer (aynı değil) taktikler yürütmek ve buna bağlı olarak oligarşinin karşı taktiklerini boşa çıkarmaktır. Bu gerçekleştiği oranda, süreç içinde devrimci güçlerin birliği ortaya çıkabilecektir. Bunun dışındaki her çaba yapay olacak ve sonuçsuz kalacaktır.

Bu noktada, gerek kitleleri oligarşinin terörüne karşı bilinçlendirmek ve örgütlemek, gerekse oligarşinin kadro pasifikasyonuna*** karşı

*** Kadro pasifikasyonunun etkileri, ilk bakışta kimi kadroların güçsüzlüğe düşmesi ve devrimci mücadeleyi terk etmeleri olarak görülmekle birlikte, burada bizi ilgilendiren örgütsel yanlardır. Örgütsel düzeyde, bu pasifikasyon, örgütleri özerk silahlı gruplar oluşturmaya yönelmektedir. Özerk silahlı birimlerin kurulması ve bunun dışında kalanların ayrı bir örgütsel yapıyla bütünleştirilmeleri, bu pasifikasyonun yaratmış olduğu hatalı bir örgütlenme anlayışına denk düşmektedir.

durmak, her koşulda temel görev olarak belirginleşmektedir. Her milli krizin derinleşme eğilimi içinde bulunulsun, isterse suni dengenin güçlendirildiği koşullarda bulunulsun, yukarıda ortaya koyduğumuz görevler esastır. Bir bakıma bu görevler, her zaman geçerli stratejik görevler olarak ortaya çıkarlar.

Yukarıda belirttiğimiz gibi, hatalı anlayış, sorunun doğru çözümü yerine, somut durumun öne çıkardığı öznel etkileri gözönüne alarak kısmi ve geçici çözümleri genelleştirmek ve bir çizgi haline getirmektir. İşte özerk silahlı örgütlenmeler anlayışı (klasik tanımıyla “şok grupları” ya da “vurucu timler” anlayışı), bu çizgileştirilmenin ifadeleridir.

İlk bakışta mantıklı görünen ve çoğu durumda gizlilik koşullarıyla birleşerek kadroların şikayet ve eleştirilerine neden olan sorunların çözümü gibi gözükken bu anlayışlar, aynı zamanda, silahlı propagandayı politik kitle mücadelesi olmaktan çıkarmakta ve askeri bir mücadele biçimine dönüştürmektedir. İster istemez, bu hatalı anlayışın sürdüğü koşullarda, halk kitleleri, silahlı mücadelenin eğitilmiş ve profesyonelleşmiş kadroların sürdürdüğü bir mücadele olarak kavramaktadır.

Silahlı propagandanın ve öncü savaşının Marksizm-Leninizmde bulunmadığını ileri süren revizyonistlere karşı Mahir yoldaşın belirttiği gerçekler ortada olmasına rağmen, günümüzde, hala silahlı propagandayı (ama genelleştirerek “silahlı mücadele” adıyla) Lenin’e bağlayarak açıklamaya çalışan çevreler bulunmaktadır. Lenin, daha 1902’lerde özel silahlı grupların kurulmasından ve bunların geleceğe dönük olarak nasıl örgütleneceğinden söz etmiştir. Lenin, özerk ve özel silahlı grupları, kısa dönemde özel görevler için (ajanların öldürülmesi, cezaevlerinden devrimcilerin kurtarılması gibi) ele alırken, uzun dönemde ayaklanmanın doğru tarzda örgütlenmesi ve yürütülmesi için gerekli askeri yönetici personelin eğitimi olarak ele alır. Bu örgütlenme anlayışının, uzun halk savaşı çizgisi ile birleştirilmesi ise, Marksizm-Leninizmin yeni koşullar altında yaratıcı bir tarzda uygulanması ile olanaklıdır ve bu da *Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi* olarak belirginleşir. Bu stratejik çizgiye, revizyonizmin her dönemde yeniden piyasaya sürdüğü iddiaları ciddiye olarak ekler yapmak bu çizgiden sapmakla eşdeğerdir.

Bu sapmanın ortaya çıkmasında daha büyük etkiye sahip olan olgu ise, 12 Eylül sonrasında kitlelerin içine sokulduğu depolitizasyon ve oligarşinin zor güçlerinin hareket ettikleri yasal çerçevenin olağanüstü esnek olmasıdır. Bu durum şehirlerde daha da belirginleşmektedir. “Polisin ve MİT’in geçmişten dersler çıkardığı”

ve “buna bağlı olarak daha profesyonelce çalıştıkları” imajı ile birleşen olumsuzluklar, ister istemez, silahlı eylem gruplarının özerkleşmesine ve giderek ayrı ve bağımsız bir örgütlenişine hareket etmesine neden olmaktadır. Bu ise, bu birimlerin, ülkedeki politik, sosyal ve ekonomik gelişmelerden bağımsız olarak ve bunları hesaba katmaksızın, kendi subjektif olanaklarını esas alarak hareket etmelerine neden olmaktadır. Suni dengenin 12 Eylül sonrasında güçlendirilmesi –ki askeri yönetimin temel göreviydi– ister istemez halk kitlelerinin politik faaliyetlerini en aza indirmiştir. Bu da devrimci örgütlerin ve kadroların hareket olanaklarını, barınmalarını ve gizlenmelerini ni sınırlamıştır. İşte bu sınırlılık ortamı, gerek oligarşinin zor güçlerinin hareketini kolaylaştırmış, gerekse devrimci kadroların kısa sürede deşifre olmalarına neden olmuştur. Geniş polis operasyonlarıyla örgütsel yapının önemli darbeler yemesinin getireceği çeşitli sorunları çözmek için bulunan formül ise, yukarıda ortaya koyduğumuz özerk silahlı grupları oluşturmak şeklinde olmuştur. Legal demokratik kitle örgütleri aracılığıyla ve bunların “radikal” eylemleriyle faaliyet sürdürmek, belki Lenin’in “*İki Taktik*”te ortaya koyduğu örgütlenme anlayışına uygun olacaktır, ama hiçbir biçimde öncü ve halk savaşı sürecine uygun düşmeyecek tir. Bu örgütlenmeler dağıldığında ya da polis operasyonları için bir çıkış noktası olarak kullanıldığı görüldüğünde, girilecek ilişkiler, bunlarca yaratılmış ilişkiler olacaktır ve sonuç 12 Eylül’den iki ay sonra gerçekleştirilen operasyonlardan başka birşey olmayacaktır. Özerkleştirilen silahlı birimler, kendi olanaklarını nasıl oluşturlarsa oluştursunlar, demokratik kitle örgütleri içinde varoluşlarıyla bağlantılı olarak bunları biçimlendirmek zorundadırlar. Bir süre sonra, bunun getireceği sorunları göğüslemek durumunda kalacaklardır. Girilen her ilişkiyi, önce legal bir dernek ilişkisine dönüştürmek ve sonra bunlar içinden silahlı örgütlenmenin özerk birimlerini yaratmak, gerçek boyutlarında bir gerilla savaşı sürdürüldüğünde, özellikle de şehir gerilla savaşında, kendi gereklilerini karşılayamayan bir ilişki yaratacak ve ister istemez eski ilişkilerinden yardım almak zorunda kalacaklardır. Yani, varılan nokta, çıkış noktasının tersi olacaktır.

Buna karşı geliştirilebilecek çizgi ise, özerk silahlı birimleri daha da özerkleştirmek ve sınırlı ilişkiler içine sokmak olacaktır. Ki bu da, ülkemizde denendiği gibi, kendi kitesinin öznel istemlerine uygun hareket eden bir özel örgütsel yapı ve faaliyet ortaya çıkaracaktır. Bu konuda MLSBP’nin pratiği yeterince açıktır.

GERİLLA SAVAŞI VE SİLAHLI PROPAGANDA

Genel olarak savaş teorisi, gerçek savaşı anlamakta ve kavramakta yetersiz kalır. Savaşın somut koşulları ve sömür ilişkileri kaçınılmaz olarak soyutlamalar alanında pek çok şeyin ikincil kalmasına, bazı etmenlerin sabit kabul edilmesine neden olur. Bu da çeşitli çelişkiler yaratır. Savaş, soyutlamalara ve formülasyonlara çok az uyan insan ilişkilerini kapsaması, kaçınılmaz olarak savaş teorilerini, belli temellerin üzerinde yükselen ve sürekli olarak pratikle ya da eğitimlerle birleştirerek sürdüren bir konu haline gelmektedir. Clausewitz'in savaş konusundaki belirlemeleri, bu bağlamda, doğru olarak kabul edilmelidir.

Savaş, karşılıklı bir eylem ve şiddet hareketi olduğu için, tek yönlü bir ilişki olarak ele alınmaz ve karşılıklı eylem düzeyinde karşı tarafın (düşmanın) eylemini ve amaçlarını önceden kesin olarak bilinmesini olanaksız olduğu bir alandır. Bu belirsizlikler, ancak eylem alanında ve anında, daha tam deyişle, savaş anında ve savaş alanında, yani somut hareket içinde belirlenebilir. Bu yüzden de, karşı önlemlerin alınması için çok az zaman vardır. Doğal olarak, olayları bir bütün olarak görmek, hızla kavramak ve hızla karar almak, savaşta özel bir yere sahiptir. Ve bu tür belirlemeler için ise, tüm bilgilerin merkezileşmesi gerekir ve ancak merkezileşmiş bilgiye sahip olduğu oranda ve onların açısından belirsizliğin aşılması olanaklı hale gelir.

Savaşın **bütünsel bir eylem** olmasına bağlı olarak gelişen bütünsel değerlendirme zorunluluğu, aynı zamanda, her bir parçanın bütünü içinde ve üzerinde nasıl ve ne yönde bir etkide bulunduğunu ve bulunacağını belirlemeyi gere-

ktirir. Her hangi bir parçadaki yetersiz bir askeri gücün bile stratejik zafer üzerinde etkide bulunduğu bir başka insan etkinliği çok az bulunabilir. Savaşta, en küçük bir askeri birimin imhasının bile sürecin bütünü üzerinde önemli sonuçlar doğurabilir. Bu imha edilen güçlerin, düşman güçleri olup olmaması önem taşıyabilir. Kimi zaman kendi güçlerimizden birinin imhası, taktik ve stratejik zaferin yolunu bile açabilir.

İlk bakışta usa aykırı gelen bu durum, savaşın insanlar arasında ve insanlar tarafından yürütülen **insanların imhasına** yönelik bir insani faaliyet olmasının yarattığı bir çelişkidir. Bu çelişki kavranabildiği ölçüde, usa aykırılık ortadan kalkar. Özellikle devrimci savaşlarda bu durum olanca ağırlığıyla devrim güçlerinin üstüne çöker. İnsanlığın gerçek ve kalıcı kurtuluşu için yürütülen bir savaşın, genel ve soyut düzeyde insanların yok edilmesine ve yokolmasına yol açmasının getirdiği hümanist eğilimler ile savaş gerçeği sürekli olarak çatışır. Ve savaşta, zafer ve yenilgi, kimi durumlarda, bu eğilimin ağırlığının taraflar üzerindeki etkisine bağlı olarak ortaya çıkabilir. Clausewitz'in savaş durumunu engelleyen ya da durduran nedenler içinde saydığı, bir hareketin bedelinin çok ağır olacağı endişesiyle, taraflardan birinin savaş konumunu terk etmesi, karşı gücün askeri bir zafer kazanmasına yol açar. Böyle durumlarda, gerçek ve somut bir savaş gerçekleşmemiştir, ama zafer kazanılmıştır. II. yeniden paylaşım savaşı sırasında Fransa'nın Nazi Almanya'sına teslim olması, belli koşullarda, buna örnek olarak verilebilir. Geri-bıraktılmış ülkelerde varolan suni denge- nin dayandığı temel demagojilerden birisinin de

bu noktada yoğunlaşması raslantısal değildir. “Dev gibi güçlü” devlete karşı konulamazlık, devrim güçlerinin “güçsüz olduğu”, “kısa sürede yokedilecekleri” kanıları, hep savaş durumuna ilişkindir ve savaş durumunun bir parçasıdır.

İşte bu ve benzeri nedenlerle, gerilla savaşında her türlü amiyane bilgiden uzak durulması zorunludur. Savaşın yasalarının kavranılması ve bu yasalara uygun olarak savaşın örgütlenmesi ve savaşılmaması, ancak amiyane bilgilerden uzak durmakla olanaklıdır. Savaşta, insanlara mantıklı gelen pek çok çözümün, gerçek savaşla ilgisizliği, çoğu durumda savaşçıların yokedilmesinden öte, savaşın yitirilmesine de neden olabilecek sonuçlar üretir.

Devrimci savaş, politik iktidarın ele geçirilmesinin temel yoludur. Bu savaşta, sürecin çeşitli anlarındaki atışların sayısından çok, süreç içindeki bütünsel hareketin düşman güçleri üzerindeki etkisi önemlidir. Birbirine bağlı ve birbirini etkileyen güçlerin bütünsel mücadelesinin yürütülmesinin temelleri ise, devrim stratejisinde ortaya konulmuş ilkeler, kurallar ve planlamalarda ifadesini bulur. Bu açıdan stratejinin belirliliği ve savaşçılar tarafından kavranılmasının önemi büyüktür. Gerilla savaşında stratejinin kazandığı olağanüstü yön, stratejik merkezi komuta düzeyinde en üst boyutuna çıkar. Stratejik merkezi komuta, herşeyden önce, tüm güçlerin merkezi olarak yönetilmeleri ve bu merkezi yönetim altında mücadeleyi sürdürmeleriyle ilintilidir. Her birim, bütünü bir parçası olarak faaliyet göstermek ve bu faaliyetlerinde, bir parçanın gelişme ya da gelişmeme durumlarına göre değil, stratejik merkezi komutanın verdiği görevlere göre savaşı sürdürmek durumundadır. Herhangi bir parçanın, bir andaki hareketinin olası durumları, stratejik planlamadaki yerinin ayrıntılı konumu, çoğu durumlarda parçadaki güçler tarafından tam olarak kavranılmasını olanaksız bir bütünlük gösterir. Bu faaliyetin, bütünü hangi parçasını oluşturduğu, bu parçadaki güçlerin strateji ve stratejik rota ya ilişkin bilgileri ile belirleyebilecekleri bir durum ortaya çıkar ki, çoğu durumda, merkezi komutanın ayrıntılı planlamasıyla bire bir aynı olması, hatta buna yaklaşması sözkonusu olamaz. Ancak her bir parçanın verilen görevleri (taktik ve stratejik olarak) zamanında ve tam olarak yerine getirmeleri zorunludur ve zaferin temel güvencesi olduğu kadar, stratejik komutanın sürdürülmesi ve stratejinin planlanması için gereklidir. Devrime bağlılık, yüksek özveri duygusu, ileri bir bilinç ve devrimci kararlılık, hep bu düzeyde kendisini maddeleştirir ve devrimci mücadelenin zaferini güvenceye alır.

Böyle bir savaşın temel kurallarından birisi

de, silahlı güçlenin, uzun bir savaş içinde gösterecekleri **yüksek disiplindir**. Devrimci silahlı güçlerin yüksek bir disiplini olmaksızın, stratejik merkezi komuta da, birimlerin taktik esnekliği de sağlanamaz. Bu disiplin tartışmasız bir biçimde askeri bir disiplin durumundadır. Bu askeri disiplin, savaşın öncüsü olan proletarya partisinin demir disiplininden güç alır ve bu disiplinin üzerinde ortaya çıkar. Ters durumlar, her orduda olması gereken disiplin unsurunu zaafa uğratarak devrimci silahlı güçlerin nitelik olarak bozulmasına neden olur. Bir ordunun disiplini, asıl olarak, silahlı unsurların, düşman karşısındaki çekingenliğine ve savaşta belirsizliklere dayanır. Burjuva ordularında, bir erin, üstlerine karşı duyduğu korku, bu disiplinin sağlanmasında temel unsur durumundadır. Bu orduların iç disiplini sağlamak için kullandıkları olağanüstü terör ve baskı yöntemleri, çoğu durumda saflarındaki dağılmayı, başı bozukluğu engeller ve birliği bir arada tutar. Bu tür orduların savaşında öyle anlar ortaya çıkar ki, çatışmada meydana gelen kayıplardan çok daha fazla asker, bizzat ordunun disiplini sağlamak amacıyla, kendileri tarafından kurşuna dizilirler. Özellikle uzun süreli yıpratma savaşına girmek zorunda kaldıklarında, bu durum en geniş biçimde ortaya çıkar. (Bu nedendir ki, emperyalist ordular “çabuk sonuçlu savaş”ı tercih ederler.)

Devrimci silahlı güçler açısından disiplin, sömürücü sınıfların ordularında görülen disiplinden farklıdır. Devrim güçleri açısından, korku ve teröre dayalı bir savaş birliği ve disiplini keskin dışlanır. Ancak bu hiçbir biçimde disiplinin dışlanması anlamına gelmez.

“Modern orduyu alalım: Örgütlenmenin en güzel örneklerinden biridir o. Örgütlenme sadece esnekliğe sahip oluşu ve yanı zamanda milyonlarca insana bir tek irade verişiyle bile mükemmeldir. Bugün bu milyonlar ülkenin çeşitli bölgelerinde, evlerinde oturuyorlar; yarı bir seferberlik ilan edilir, hepsi önceden saptanan merkezlerde toplanırlar. Bugün yayılmış durumda, hatta bazan aylarca siperlerde yatarlar; yarı başka bir düzende taarruza kaldırırlar. Birgün, kurşun ve şarapnelden korunma hususunda, yarı göğüs göğüse dövüş alanında mucizeler gösterirler. Bugün ileri müfrezeleri top-rağın altına mayın yerleştirir; yarı, göklerdeki uçuculardan aldıkları bilgiye göre kilometrelerce ilerlerler. Bir tek amacın peşinde oldukları ve bir tek irade ile hareket ettiklerinden, milyonlar, ilişkilerinin ve faaliyetlerinin biçimlerini, değişen

şartlara ve mücadelenin gereklerine göre değişir. – İşte budur örgütlenme. Aynı şey, proletaryanın burjuvaziye karşı mücadelesi içinde geçerlidir. ” (Lenin)

Savaş aynı zamanda belirsizlikler alanıdır. Savaşta, deyim yerindeyse, “şans” özel bir rol oynamış gibi görünür. Gerçekte ise, savaş alanında her an yeni şeyler ortaya çıkar ve bu yeni durumlar önceden tam olarak belirlenemediği için, bunlara karşı gerçek önlemlerde alınmaz. Savaşta olasılıkların böylesine çok, ama bunların önceden belirlenmesinin olanaksızlığı, Clausewitz’in deyişle, savaşı neredeyse bir kumara benzetir. Ama gerçek savaşın bu görünümü, aynı zamanda, savaş planları, komuta ve savaşçıların eğitimi ve deneyimiyle birlikte en alt düzeye iner.

Soyut planda, bir muharebede karşılaşılacak çeşitli durumlar önceden saptanabilir. Ancak bunlar sonsuz sayıda olasılık olarak ortaya çıkar. Savaşın kendi somutluğunda bu olasılıklar azalır ve yerlerine somut durumlar geçer. Ve bu durum ancak savaş alanında görülebilir. Bu yüzden, savaşın komuta merkezi, her zaman savaş alanında bulunmak zorundadır. Bu komuta merkezinin savaş alanı içindeki konumu ve korunması doğru biçimde gerçekleştirilmediği durumlarda, komuta merkezinin bizzat savaş alanında bulunması çeşitli tehlikeler yaratır. Bu tehlikeleri önlemek için, ya komuta merkezi savaş alanının dışına çıkartılır –ki bu durumda savaşın merkezi yönetimi bundan zarar görür–; ya da komuta merkezi sıradan bir çatışma yönetimine dönüşür – ki bu durumda da, stratejik komuta sistemi çöker.

Her savaşta olduğu gibi, devrimci savaşta da, stratejik merkezi komuta, stratejik ve taktik planlama düzeyinde etkinlik gösterir. Bunlar her zaman somut durumların öne çıkardığı veriler ve gelişmeler ışığında yapılır. Bu yüzden kendi içinde değişken öğeleri içerir ve savaş alanında meydana gelen somut durumlara göre, bu değişken öğelerin bazıları önem kazanır, bazıları önemini yitirir. Savaşçıların ve birliklerin savaştaki insiyatifleri de, işte bu noktada belirginleşir. Bu değişkenlerin durumu, taktik komutanın, dolayısıyla savaşçıların ve birliklerin insiyatifini zorunlu hale getiren nedendir. Bu insiyatifin stratejiye, stratejik plana ve stratejik rotaya uygun olma zorunluluğu, her an ve durumda savaşçıları ve birlikleri izler. Aksi durumlarda, kullanılan her insiyatif stratejik hedeflerden uzaklaşmaya ve stratejik rotadan sapmaya neden olabilir. Bu da zaman içinde, stratejik planın bozulması ve stratejik rotanın belirsizleşmesini getirir. Bu nedenle, bu durumu engellemek özel bir önem kazanır. Bunun temel koşulu, birlikle-

rin yönetiminin stratejik merkezi komutanın taktik ve stratejik planlarını en iyi biçimde anlama, kavrama ve özümsemedir. Ancak bu yola, parçalarda kullanılan insiyatiflerin genel planlarda bozulmalara yol açması önenebilir. Bu, aynı zamanda, birliklerde savaşçıları ile komutanlar arasındaki ilişkide de kendisini yeniden üretir. Savaşçıları, herhangi bir durumda, komutanlarının neler yapmak istediğini anlayabildikleri oranda başarı daha kolay olacaktır.

Bu ise eğitim ve deneyim gerektirir. Öncü savaşının başlangıcında (hatta hazırlık aşamasında) tüm olanakların merkezileştirilmesi ve en iyi kadroların belli bir merkezde yoğunlaştırılmaları, bu nedenle önem taşır. Bu merkezleşmiş kadrolar, belirli bir süre aynı eğitimden geçmiş olacaklarından, hemen hemen benzer görüş açılara sahip olurlar. Devrimci savaş deneyimleri göstermiştir ki, bu tür kadrolar, mekan-sal farklılıklara rağmen birbirleriyle uyumlu olarak çalışabilmektedirler.

Bu noktada bir kez daha amiyane bilgilerin işe yaramazlığını göstermek gerekmektedir. Bu düzeyde amiyane bilgi, devrimci silahlı güçlerin, egemen sınıfların ordusundan farklı olarak sahip olduğu demokratik ilişkileri alanında ortaya çıkmaktadır. Devrimci ordu saflarındaki demokratik ilişkiler ve bunun bir ifadesi olan eleştiri hakkı, savaş kararlarının alınmasında bir bütün olarak askerlerin tartışmalara katılması ve buna göre ve de çoğunluğun kararına göre savaş planlarının yapılması değildir. Savaş alanında bu türden bir ilişki kurmak olanaksız olduğu gibi, çoğu durumlarda alınacak kararların düşünülmesi için bile zaman olmaz. Bunun yanında, askeri strateji açısından neyin ve nede yapılması gerektiği, ancak komuta merkezi açısından bir bütünsellik taşır. Örneğin, bir savaş hareketi sırasında bir tepenin ele geçirilmesinin ne denli önemli olup olmadığını her askerinin bilmesi olanaksızdır. Buranın taktik ya da stratejik niteliği, kimi durumlarda savaş hareketi içindeyken ortaya çıkabilmektedir. Dolayısıyla bütünsel ve güncel bilgiye sahip olmayanların alınacak kararları tartışmaları sadece görüntüsel kalacaktır.

Politikleşmiş askeri savaşta, bu ve benzeri sorunlar politik bilinç unsuruyla aşılmaktadır. Bu bilinç, savaşçıların en zorlu koşullar altında yaşamlarını ortaya koymalarının tarihsel nedenlerini ve önemini bilmeleri ve bunun yaratacağı tarihsel sonuçları kavramalarına dayanır.

Gerilla savaşının dogmatik kavranışlarından da uzak durulmalıdır. Kitle temelinde özel bir öneme sahip olan “gerilla yenilmez” sözleri, sürekli olarak ürettiği dogmatizmle birlikte varılmaktadır. Oysa sözkonusu olan gerilla değil,

gerilla savaşıdır. Sürekliliği sağlanan ve savaşa katılımın belli oranda da olsa sürdürülen gerilla savaşları keskin yenilgiye uğratılmaz. Ancak zafer ancak gerilla savaşının düzenli savaşa, gerilla birliklerinin düzenli birliklere dönüşmesiyle gündeme gelir. Bu nedenle varolduğu boyutlarıyla gerilla savaşı, kayıplarını belli oranda giderebildiği koşullarda varlığını sürdürebilecektir ve bu durum düşmanın maddi ve manevi gücüne bağlı olmaksızın varolan bir durumdur. İşte bu da yenilmezliği ortaya çıkarır. Daha tam deyişle, gerilla savaşının yenilmezliği, kendisini sürekli kıldığı koşullarda, kendisini tasfiye etmesi dışında hiçbir biçimde ortadan kaldırılamaz. Düşmanın her türlü karşı hareketinden bağımsız olan bu olgu, gerillanın kendisine ilişkin de sonuçlar ortaya çıkarır. Bu da gerilla savaşının en temel durdurucu unsurunun, bizzat bu savaşı sürdüren ve yönetenlerin stratejik zaafı ve çekingenlikleri olmasıdır.

Bir kez daha belirtelim ki, düzensiz ve cephesiz bir savaş olması nedeniyle, gerilla savaşında kesin bir yenme ve yenilme durumu ortaya çıkmaz. Kendi güçlerini koruyan ve buna bağlı olarak gelişen bir gerilla savaşı, kesin olarak kendi dönüşümünü sağlayarak zaferin koşullarını yaratır. Gerilla savaşı, siyasi gerçekleri açıklama kampanyasının bir aracı olarak kullanılarak, operasyon alanında doğrudan, diğer alanlarda dolaylı olarak kendi güçlerinin gelişmesinin olanaklarını yaratır. Bu da silahlı propagandanın gerçekliğidir. Gerilla savaşının devrimci politik amaçlarla sürdürülmesi, bu savaşı politikleşmiş bir askeri savaş haline dönüştürür. Bu boyutta bir savaş, salt kendi askeri gerekleriyle değil, aynı zamanda politik hedefleriyle tanımlanıp sürdürülür. Doğal olarak askeri eylemler ile politik eylemler birbiri içine geçer. Bu boyutta sürdürülen bir askeri savaş, salt askeri bakış açısıyla sürdürülen savaştan farklı durumlar yaratır. Ancak son tahlilde, kullanılan aracın kendi gerekleri kendi alanında belirleyici rol oynar. Gerilla savaşının politik amaçlar için yürütülmesinde kendisinin varlığı belirleyici konum kazanır. Bir askeri savaşın varlığı ise, onun yalın bir fiziki güç olarak varlığıyla sınırlı değildir. O aynı zamanda askeri eylemleriyle kendi varlığını ortaya koymak durumundadır.

Varlığın ortaya konuluşu da, genel olarak stratejik rotaya, özel olarak da mevcut duruma bağlıdır. Bu da savaşın politikleşmiş niteliğinin artan önemini gösterir.

“Silahlı propaganda askeri değil, politik mücadeledir; ferdi değil kitlevi

mücadele biçimidir. Yani silahlı propaganda, pasifistlerin iddia ettiği gibi, kesin olarak terörizm değildir. Bireysel terörizmden amaç ve biçim olarak farklıdır.” (Mahir Çayan, *Kesintisiz Devrim II-III*)

Kullanılan şiddet araçlarının benzerliği, hiç bir zaman silahlı propaganda ile karıştırılmaması gereken sonuçlar ortaya çıkarır. Aksi halde, herhangi bir amaçla gerçekleştirilen her silahlı eylem silahlı propaganda olarak tanımlanabilir ve bunların devrimci politik amaçlarla sürdürüldüğü ileri sürülebilir. Bu açıdan silahlı propagandayı temel mücadele biçimi olarak yürüten devrimci örgüt, eyleminin amacı ve biçimi açısından dikkatli olması şarttır. Silahlı propaganda, her koşulda olmasa bile, kitleler açısından kendi devrimci niteliğini ortaya koyabilecek gerilla eylemlerini esas almak zorundadır.

Aynı şekilde devrimci savaşın kuralları da silahlı propagandanın sürdürülmesinde kendisini ortaya koymak durumundadır. Bu açıdan ele alındığında, devletler arası savaşların geçmiş tarihlerinde sık sık görülen pek çok savaş biçimi ve yöntemi devrimci savaşta çoğu zaman kullanılamaz nitelik kazanırlar. Halk savaşlarında kimi zaman ortaya çıkan “devrimci terör” hareketleri, bu bağlamda çok dikkatli biçimde irdelenmek zorundadır. Yüzeysel değerlendirmeler, taklitçilikle birleşerek devrimci mücadeleye zarar verici sonuçlar ortaya çıkarabileceği unutulmamalıdır. Örneğin Vietnam’da 1930’larda ve Güney Vietnam’da 1959-63 yılları arasında görülen şiddet hareketleri açık işgal koşullarında ve açık işgalci hedefler ile işbirlikçi hedeflere yönelmiştir. Ayrıca her iki durumda da, devrim ve karşı-devrim güçleri birbirlerinden kesin çizgilerle ayrılabilir bir ayrışma içindedirler. Bu koşullarda bile, kentlerde sürdürülen şiddet eylemleri, düzenli ordunun hareketi ile eşgüdümlü olarak gündeme getirilmiştir.

Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi’ne göre, gerilla savaşı, kendi içinde bütünselliğe sahip bir stratejik rotaya göre yürütülmek zorundadır. Bu rotanın gerektirdiği evreler ve gerekler gerçekleştirilmeksizin gerilla savaşının geliştirilmesinden söz edilemez. Bu boyut, kır ve şehirin, silahlı propaganda ve diğer mücadele biçimlerinin diyalektik bütünlüğüdür.

Ancak bu diyalektik bütünlüğü içinde ve devrimci politik amaçları, özel olarak kitleleri bilinçlendirme ve örgütlenme hedefiyle silahlı propaganda temel mücadele biçimi olarak iktidar yolunu açar.

1991'İN BAZI SORUNLARI ÜZERİNE

20 Ekim genel seçimleri öncesinde başlayan ve seçim sonuçlarının alınmasıyla birlikte yoğunlaşan politik gelişmeler ülkemizde pek çok kişinin yeni “umutlar” beslemelerine ve ülkenin geleceğine yönelik tasarılar ve beklentiler seslendirmeye başlamalarına neden olmuştur. Böyle bir gelişmeyi 12 Eylül askeri darbesinden sonra gerçek bir gelişme olarak tanımlayanlar bile bulunmaktadır. Kimileri ise, seçim sonuçlarının ve oluşan DYP-SHP koalisyonunun 12 Eylül askeri darbesinin sonuçlarını ortadan kaldıran ve ülkede demokrasinin geliştirilmesi için önemli bir olanak olduğu ileri sürmektedirler. Hemen hemen toplumun her kesiminden yeni yeni istemler ileri sürülmekte ve bugüne kadar ileri sürülmüş kimi istemlerin gerçekleştirilmesi beklenilmektedir. Yeni hükümetin kurulması hazırlıklarıyla birlikte başlayan yeni beklentiler dönemi, işsiz iş bulma beklentisinden tüm çalışanların yaşam düzeyini yükseltici ücret artışlarına kadar uzanmakla birlikte, en yoğun beklentiler “demokratikleşme” noktasında ortaya çıkmaktadır. Yeni bir askeri darbe beklentisinin belli belirsiz geri planlara atıldığı bir dönemde böylesine bir beklentiler zincirinin oluşması, toplumun artan oranda dinamikleşeceği ve giderek politize olacağı şeklinde öngörüler oluşturmayı da olanaklı kılmaktadır.

Burada geleceğe dönük kimi tahminlerde bulunarak, ülkedeki siyasal gelişmelerin neler olabileceği hakkında hükümler beyan etmek, yukarıda ortaya koyduğumuz “hava” içerisinde pekala olanaklıdır. Ve pekala bu beyanların bir kısmının da gerçekleşmesi söz konusu olabilecektir. Ama devrimci mücadele açısından, sorun salt ülkedeki mevcut ortamın nasıl olduğu

değil, bu ortam karşısında nasıl bir yol izleneceğinin belirlenmesidir. Daha tam deyişle, kitelerin devrimci bir politika önderliğinde yükselen bir mücadelesiyle değil, kendiliğinden gelme tepkilerinin yarattığı seçim sonuçlarına yansıyan bir gelişmenin bulunduğu bir dönemde, devrimci politika, bu gelişme karşısında ve bu gelişme içerisinde nelerin yapılması gerektiğini belirlemek durumundadır. Yukardan aşağıya demokratikleşmenin bir kez daha gündeme getirildiği bir dönemde, devrimci politikanın yeni özel bir öneme de sahip olacaktır. Kazanılmış kimi demokratik hakların pekiştirilmesinden, yeni kazanımların ortaya çıkarılmasına kadar pek çok değişik görevler bu dönemde gündeme gelecektir.

Özellikle Demirel'in siyasal temsilciliğini yaptığı tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin, “sol” söylemlerle, tekelci burjuvaziyle yeni bir uzlaşma arayışına yöneldiği bir dönemde “sosyal-demokrat” kesimlerin hükümete ortak edilmiş olması günümüzdeki gelişmelerin temel öznesini oluşturmaktadır. Demirel'in şahsında “demokrasi savunucusu” durumuna gelen tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin “demokrasi” istemlerinin ne anlama geldiği açıktır. Onlar 24 Ocak Kararları'ndan sonra yönetimin oligarşi tarafından askerileştirilmesini her açıdan desteklemişlerdir. Ancak tekelci burjuvazinin devlet aygıtını her yönden denetime aldığı koşullarda tüm ekonomik gelişmelerin kendi aleyhlerine olduğunu gördükten sonradır ki, askeri yönetimin en önemli karşıtları haline gelmişlerdir. Böylece yeniden eski siyasal kadrolarına gereksinme duymuşlar ve siyasal kadrolarının askeri darbe koşulları altında tecrit edil-

melerinin kendilerine ne kadar pahalıya mal olduğunu anlamışlardır. 1985’lerde Demirel’in ağzından ifade edilen “demokrat Türkiye”, tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisinin yeni siyasal sloganı haline gelmiştir.

20 Ekim seçim propagandaları sırasında DYP’ nin kullandığı “hesap soracağız” beyanlarının kitleler tarafından önemli ölçüde benimsendiği de görülmüştür. Böylece kurulan koalisyon hükümetinden “hesap sorması” beklenilmektedir. Ancak bunun salt bir söylem düzeyinde kalacağı da ortadadır. Çünkü böyle bir “hesap sorma”nın boyutları önceden tahmin edilemeyecek düzeye çıkabileceği gibi, tüm sömürücü sınıfları da kapsayacak genişliğe ulaşabilecektir. Zaten Demirel’in dile getirdiği “hesap sorma”, kendi içinde “yolsuzlukların” hesabının sorulması ile sınırlandırılmıştır. Ancak bu sınırlandırılmış boyutuyla bile, tüm 12 Eylül dönemini kapsamına alan bir genişliğe ulaşabilecek potansiyele sahip olduğunu Demirel’de bilmektedir. En bilinen örnekleriyle 12 Eylül generallerinden Tahsin Şahinkaya’nın elde ettiği zenginliğin soruşturulması bile, tüm 12 Eylül döneminin soruşturulması anlamına gelebilecektir. Ve bu çapta bir gelişme herşeyden önce tekelleşmemiş sanayi ve ticaret burjuvazisini korkutacaktır.

Bununla birlikte, “hesap sorma”, tüm dönemlerin hesabının sorulması için de yeni bir zemin oluşturabilecektir. Örneğin Maraş katliamının baş sorumlularından olan Ökkeş Kenger’in RP listelerinden MÇP’li olarak TBMM’ye girmiş bulunması böyle bir gelişme için uygun bir zemin oluşturmaktadır.

İşte bu ortam içinde devrimci politika, “hesap sorma” temasını esas olarak, başta işkenciler ve faşist katiller olmak üzere, tüm yolsuzlukların, suistimallerin, rüşvetlerin üzerine gidilmesine yönelmelidir. Esas olarak “faşist katliamların, işkencelerin ve yolsuzlukların hesabı sorulmalıdır”.

Devrimci politika açısından, en az birincisi kadar önemli olan diğer yönde “demokrasi” ve “demokratikleşme” konusudur. Özellikle belirsiz bir “demokrasi” kavramının giderek soyutlandığı bir ortamda, bunu somut politikalar halinde sunmak ve bununla devrim arasındaki bağlantının gösterilmesi zorunludur.

Burjuva anlamda demokrasinin kurulması ve yerleşmesi, bir yandan kitlelerin etkin bir katılımını gerektirirken, diğer yandan da ekonomik alt yapıda önemli değişikliklerin olmasını gerektirir. Burjuvazinin devrimci olduğu çağda, burjuva demokrasisi, yani burjuvazinin siyasal yönetiminin bu biçimi, öz olarak feodaliteni yıkılmasına, yani feodal üretim ilişkilerinin tasfi-

yesine dayanmıştır. Üretim ilişkileri alanında meydana gelmeyecek gelişmeler mevcutken burjuva demokrasinin yaratılması ve geliştirilmesi olanaksızdır.

Emperyalist dönemde geri-bıraktırılmış ülkeler açısından demokrasinin kurulması ve gelişmesi, emperyalizmle olan ilişkilerle biçimlenmiştir. Gerçek bir burjuva demokrasisinin bu çağda kurulması ve geliştirilmesi, bizzat emperyalizmin niteliği gereği olanaksızdır. Çünkü emperyalizm demokratik yönetim yerine oligarşik yönetimi ikame etmiştir. Dönemsel olarak, özellikle Amerikan emperyalizminin geri-bıraktırılmış ülkelerde “demokrasi”nin kurulmasından söz etmesi, salt emperyalist sömürü mekanizmasının işleyişine ilişkindir ve bu mekanizmanın bunalımlarının derinleşmesiyle paralellik arz eder.

Evet, emperyalist aşamada, emperyalizme bağımlı bir ülkede demokrasinin (burjuva anlamda) kurulabilmesinin yolu, emperyalizmle her türden ilişkinin kesilmesini gerektirmektedir. Artık 19. yüzyılda olduğu gibi, demokrasinin kurulması ve geliştirilmesinde tasfiye edilmesi gereken feodal üretim ilişkileri değil, bizzat emperyalizmin yarattığı çarpık üretim ilişkileridir. Daha tam deyişle, tasfiye edilmesi gereken emperyalist üretim ilişkileridir. Ancak kapitalist üretim ilişkileri ile emperyalist üretim ilişkileri arasındaki çizginin belirsizliği ve iç dinamiklerle gelişen bir kapitalizmin emperyalist aşamada demokratik bir yönetim yaratabilmesinin olanaksızlığı, bu tasfiye hareketinin devrimci bir tarzda gerçekleştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Böylece burjuva demokratik gelişme yerine halk demokrasisinin gelişmesi gerekmektedir. Aynı şekilde, halk demokrasisi ile sosyalist demokrasi arasındaki sınır çizgileri de bıçakla kesilmiş gibi birbirinden kesin olarak ayrılamaz. Dolayısıyla, sosyalist demokrasi ile halk demokrasisi uygulamalarında yer yer kanışıklıklar ya da kanışmalar kaçınılmaz olmaktadır. Üretim ilişkilerinin kesin bir tarzda sosyalist niteliğe ulaşmadığı bir evrede, böyle bir kanıştırma ya da iç içe geçmeler, orta ve uzun dönemde önemli sorunlar yarattığı ve giderek revizyonizmin gelişmesine yol açtığı da tarihsel olarak görülmüştür.

Her durumda, demokratik halk devrimi programı çerçevesinde ülkenin demokratikleştirilmesi zorunludur. Bu zorunluluk devrim dışı yollarla gerçekleştirilemeyecektir. Günümüzde bu belirlemenin özel bir önemi bulunmaktadır. SSCB’nin dağılması ve sosyalist ülkelerin fiilen etkinliklerini yitirmeleri koşullarında, emperyalist ülkelerin yoğun bir “demokrasi” propagandasına yöneldikleri bir dönem yaşanmaktadır. Özellikle geri-bıraktırılmış ülkelere yönelik olan

bu propaganda, geçmiş dönemlerde, bizzat Amerikan emperyalizminin tezgahladığı askeri darbeler sonrasında gündeme gelmiştir. 1980 ortalarında Latin-Amerika'da başlayan "demokratik açılım" programları, hemen her gün emperyalist basın ve yayın araçlarıyla işlenmektedir. Böylece geri-bıraktırlmış ülkelerdeki geriliğin, demokrasinin yaşanamamasının ve her türden baskının gerçek nedeni olan emperyalizm propaganda yoluyla unutturulmak istenmektedir.

Dün olduğu gibi, günümüzde de tek bir gerçek vardır: Geri-bıraktırlmış ülkelerin yoksulluğunun, ezilmişliğinin ve demokratik haklardan yoksun kitlelerle yaşatılmasının tek sorumlusu emperyalizmdir ve bunun değişmesinin de tek engeli, gene emperyalizmdir.

Emperyalizm, değişik nedenlerle ve değişik dönemlerde "demokrasi"nin ve "insan hakları"nın savunucusu görünümüne girmiştir. Ünlü Wilson doktrini ve onun "12 Prensibi", Amerikan emperyalizminin diğer emperyalist ülkelerle (özellikle İngiltere ile) girdiği rekabet ortamının bir ürünü olup, İngiliz emperyalizminin pazarlarını ele geçirmeye yöneliktir. Aynı şekilde, II. yeniden paylaşım savaşı sonrasında ilişkin yapılan düzenlemelerde Amerikan emperyalizminin özellikle Doğu-Avrupa ülkelerine ilişkin tutumu, aynı çelişkinin bir ürünüydü.

Emperyalizmin III. bunalım döneminde ise, Amerikan emperyalizmi, dünyanın her yerinde askeri darbeleri düzenleyen ve pek çok geri-bıraktırlmış ülkeye askeri müdahalede bulunan bir ülke konumunda uzun yıllar bulunmuştur. Ancak yer yer "demokrasi"den söz etmekten de geri kalmamıştır. Ekonomik buhranın derinleştiği dönemlerde Amerikan emperyalizminin tutumu kesinkes geri-bıraktırlmış ülkelerde yönetimin askerileştirilmesi olmuştur. Böylece geri-bıraktırlmış ülkelerin ekonomik buhran dönemlerinde emperyalist ekonomiye yapacakları "desteği" artırmayı başarmışlardır. Daha tam deyişle, Amerikan emperyalizmi, geri-bıraktırlmış ülkelerde yönetimi askerileştirerek, kendi ülkesinde yönetimini korumayı başarmıştır. Soğuk savaş demagojileri ile kitlelerin koşullandırılması, aynı zamanda, askeri yönetimlerin aynı kitleler tarafından "hoşgörülmesi"ni getirmiştir.

Emperyalizm varolduğu sürece varlığını sürdürecektir bu ilişki, 1985 sonrasında sanki farklılaşmış gibi görünmüştür. Yani Amerikan emperyalizmi, neredeyse tüm geri-bıraktırlmış ülkelere "demokrasi" savunucusu görünümüne girmiştir. Özellikle 1988-89 döneminde Amerikan emperyalizminin dünya çapında büyük bir "demokrasi" propagandasına yöneldiği görülmüştür. SSCB'nin dağılmasıyla birlikte bu pro-

paganda daha da yoğunlaşmıştır. Bu da özellikle geri-bıraktırlmış ülkelerde faaliyet gösteren sosyal-demokrat partiler tarafından büyük bir destek görmüştür. Bugüne kadar askeri yönetimlerin baş yaratıcısı ve koruyucusu olan Amerikan emperyalizminin "demokrasi"yi savunmasına bu kesimlerin büyük bir coşku duymalarında yadırganacak hiçbir şey yoktur. Ama tarihsel gerçekleri ve ülkenin emperyalizme olan bağımlılığın devam etmesi gerçeğini kitlelere de unutturmada önemli bir rol üstlenmeleri, kaçınılmaz olarak bu kesimlerin yeniden tanımlanmasını getirmiştir. Gerçekte geri-bıraktırlmış ülkelerin sosyal-demokrat partilerinin tarihsel işlevleri asıl olarak budur ve bunu ancak bugün gerçek anlamda oynayabilme olanağına ulaşmışlardır.*

Ülkemizde 1977 yılında olduğu gibi, bugün de sosyal-demokrat partiler, emperyalizm ve oligarşi için yeni bir araç ve olanak ortaya çıkarmaktadır. Demirel'in son dönemde gösterdiği "sosyal-demokrat" dönüşüm de bu olanağı ortaya koymaktadır.

Amerikan emperyalizminin, günümüzde geri-bıraktırlmış ülkelerde "demokrasi"yi savunmasının temelinde dünya çapında meydana gelen gelişmeler ve değişmeler yatmaktadır. 1991 Ekim sonunda düzenlenen NATO zirvesinde belirtildiği gibi, günümüzde emperyalizm açısından "belirsizlikler" bulunmaktadır. (NATO kendi varlığını bu belirsizlikten doğan "tehditlere" bağladığı da unutulmamalıdır.) Yoğun emperyalist propagandanın nesnesi olan Doğu-Avrupa ülkeleri ve SSCB federal devletleri, ister istemez emperyalist ülkelerden içinde bulundukları sorunlara "yardım" talep etmektedirler. Öte yandan, emperyalist ülkelerin "soğuk savaş" döneminde ellerinde tuttıkları sömürü alanlarındaki ülkeler bulunmaktadır. Bunlarda aynı yönde talepte bulunurken, kendilerinin "eski" konularından doğan "haklarından" söz etmektedirler.

İşte bu koşullar altında emperyalizmin, özellikle Amerikan emperyalizminin yapabileceği tek şey, tüm ülkelere ve kitlelere, kendi kaderleriyle başbaşa kalmaları olduğunu söylemektir. Çünkü emperyalizmin bugün içinde bulun-

* Ülkemiz solunda da görüleceği gibi, son dönemde, özellikle genel seçim öncesinde sosyal-demokrat olduğunu ilan eden partilere, özellikle de SHP'ye karşı yoğun bir propaganda yapılmıştır. Hemen hemen her dönemde yayınlanan benzeri yazılar, dergilerde yeniden boy göstermiştir. Bu yazılarda sürekli olarak sosyal-demokrasinin tarihsel misyonu, ülkemizde yaptıkları işlenmektedir. Ancak hiçbirinin, gerçek anlamda geri-bıraktırlmış ülkelerde bu partilerin tarihsel misyonunu kavrayamadıkları da açıktır.

duğu belirsizlik, herhangi bir yöne eğilim göstermeyi engellemektedir. Bunu yapamayacak olan emperyalizm, en kolay yolun “demokrasi” olduğunda karar kılmıştır. Tüm ülkeler, her açıdan kendi içlerine yönelerek “demokrasi” kurma çabaları içinde zamanlarını geçireceklerdir. Bu da, emperyalizm açısından “belirsizliğin” aşılması için gerekli zamanı kazandıracaktır. “Belirsizlik” sonrasında ise sanıldığı gibi “yeni bir dünya düzeni” olarak tanımlanan “belirlenmiş” bir “düzen” bulunmamaktadır. “Belirsizlik” sonrası, dünyanın emperyalist ülkeler arasında yeniden paylaşımına bağlıdır ve paylaşımın gerçekleşme tarzıyla biçimlenecektir.

Burada hemen emperyalizmin III. bunalım dönemine ilişkin bazı belirlemelerin de yapılması gerekecektir. Şüphesiz III. bunalım döneminin ilişki ve çelişkilerinin, bugün için ulaştığı düzey, çeşitli spekülasyonların yapılması için uygun bir zemin oluşturmaktadır. Bu spekülasyonları (kurguları) hemen her düzeyde geliştirmek ve bunlara belirli olgularla desteklemek elbette olanaklıdır. Örneğin alternatif ve potansiyel güçler ile emperyalist güçler arasındaki ilişki, hemen hemen tümüyle altüst olmuştur. Alternatif güçler olarak sosyalist ülkeler hemen hemen dünya çapındaki ilişki ve çelişkiler üzerindeki eski etkinliklerini yitirmişler ve 1917’den beri süregelen etkileme dinamiklerini yitirmişlerdir. “Soğuk savaş”ın sona ermesiyle, emperyalizm dünya çapındaki hegemonyasını ilan etmiş görünmekte ve emperyalizmin ideolojik üstünlüğü hemen her alanda kendini göstermektedir.

Ancak “belirsizlikler”, emperyalist sistemin temel unsurlarından olan emperyalistler arası çelişkinin durumunda ve emperyalist sömürünün sürdürülüş biçiminde sürmektedir. Yeni-sömürgecilik yöntemleri etkinliğini hala sürdürmektedir. Yer yer görülen eski tarz emperyalist sömürgeciliğe yönelik belirtiler ise, sadece belirsizliğin getirdiği yansımalar olarak görünmektedir.

Aynı şekilde, emperyalistlerin sürekli ve resmi örgütlenmeleri, bu bağlamda kendini gösteren entegrasyon, herhangi bir emperyalist ülkenin kolayca kırabileceği bir olgu durumuna henüz gelmemiştir. Alman emperyalizminin bu yöndeki bazı faaliyetleri ise, emperyalist ülkeler arasında yeni bir bloklaşmanın belirtileri olarak görüle bile, henüz ne yönde gelişeceği bilinmemektedir.

Herşeye rağmen belli olan tek şey, emperyalist ülkelerin gönüllü olarak bir araya gelerek, dünyayı ultra-emperyalizm teorilerine uygun olarak sömürmelerinin olanaksız olduğudur. Bu bağlamda gerek Kautsky’nin, gerekse II. Enter-

nasyonalin savlarının gerçekleşme olasılığı bulunmamaktadır.

Öte yandan, sosyalist sistemin varlığından güç alan bilimsel ve teknolojik gelişmelerin, eskisi kadar önemli bir dinamığe sahip olamayacakları, dolayısıyla emperyalizmin üretici güçlerin gelişimi önünde temel engel olmaya devam edeceği görülmektedir.

Herşey emperyalist ülkelerin dünyayı toprak olarak ve nüfuz alanları olarak yeniden paylaşımının nasıl gerçekleşeceğine bağlıdır. Bu durum ortaya çıkana kadar, gerek “belirsizlikler”, gerekse III. bunalım döneminin temel özellikleri varlığını sürdürmeye devam edecektir.

Her koşul altında, değişmeden kalacak tek şey emperyalizmin varlığı ve onun sosyalizmin arifesi olduğudur. Çağımızın sosyalist devrimler çağı olma niteliği, bu nedenle varlığını sürdürmektedir. Emperyalist ideologların iddia ettiği gibi, kapitalizmin yeniden yükseldiği bir çağa girilmemiştir ve girilmesi de olanaksızdır. Yakın dönemde en yoğun olarak görülecek gelişmeler içinde en önemli ve belirgin olanı, değişik emperyalist ülkelerin kendi sömürgelerini, pazarlarını güçlendirme yönünde hareket edecekleri ve mümkün olan her yolu deneyerek kendi nüfuz alanlarını artırmaya çalışacaklarıdır. Bu da dünya politikasında geri-bıraktınlmış ülkelerin ve yeniden sömürgeleştirilmeye çalışılacak ülkelerin ağırlıklı bir yere sahip olmaya devam edecekleri demektir. Pek çok ülkede, bu durum, geri-bıraktınlmış ülkelerde, emperyalizmin nispi azalan müdahalesi koşullarında “demokratik yaşam”ın görece kalıcılığı anlamına gelmeyeceği de görülecektir. Özetlersek, günümüzdeki gelişmeler, geri-bıraktınlmış ülkeler ile emperyalist ülkeler arasındaki çelişkilerin daha da şiddetlenmesine yol açma eğilimindedir. Yeniden paylaşımın biçimleriyle belirlenecek olsa da, geri-bıraktınlmış ülkelerin değişik emperyalist ülkeler arasında açıktan paylaşımı ya da nüfuz bölgeleri olarak ayrıştırılması günümüzün gelişen olgularından birisidir.

Ülkemiz açısından, yeni koalisyon hükümetinin “reformist” programı ve bu programın “sosyal-demokrat” parti tarafından desteklenmesi, pek çok alanda farklı sonuçlar yaratabilecektir. Ekonomik alandaki sorunların giderek büyüme eğilimi, yani ekonomik buhranın derinleşmesi yanında bazı demokratik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi yönündeki hareketler sosyal ve siyasal bunalım üzerinde görece etkileri olacağı da açıktır. Bu nedenle, demokrasi ile devrimin, demokratik hakların ortadan kaldırılması ile emperyalizmin ve oligarşinin bağlantıları ortaya konulmak zorundadır.

Günümüzün diğer önemli sorunu da sol ha-

reketin içinde bulunduğu durum ve kitlelerin bilinç ve örgütlenme düzeyidir.

Şüphesiz sol hareket açısından sorunlar tek boyutlu değildir. 12 Eylül döneminin getirmiş olduğu yaygın kadro pasifikasyonundan kitlelerin depolitizasyonuna kadar bir dizi temel sorun bulunmaktadır. Bunun yanında, Kürt sorunun gelmiş olduğu düzey ve Kürt silahlı hareketinin yönelimleri sorunları daha da karmaşıklaştırmış ve hatta yer yer karmakansık hale getirmiştir. Bir de buna silahlı mücadele adı altında gerçekleştirilen bir dizi hatalı ve kitlelere yönelik eylemlerin yaratmış olduğu ikilemleri de eklemek gerekir.

Bugün sol hareketin, eski dönemin oportünist ve revizyonist etkilerin bedelini ödemediğini söylemek yanlış olmayacaktır. Geniş ölçüde legal faaliyetlerde bulunmuş bu kesimler, 12 Eylül'ün getirmiş olduğu sınırlamalar ve depolitizasyon ortamında hiçbir etkinlik gösterememektedirler. Ama onların bu hareketsizliği, pek çok durumda legal olanaklardan yararlanmayı da engeller sonuçlar doğurmaktadır. Kurulan demokratik kitle örgütleri ya gelişmemekte ya da polis operasyonlarının hedefi olmaktadır. Böylece geçmiş dönemlerde revizyonist ve oportünist kesimlerin belirlediği çerçevede demokratik kitle mücadelesini bir çıkar yol olarak gören sol hareket, onların pasifize olmuşlukları ve büyük ölçüde düzene uyumlanmaları sonucu kendi politikalarını yürütememektedir.

Diğer taraftan, özellikle silahlı mücadeleyi savunan örgütler üzerinde 12 Eylül terörü etkisini sürdürmektedir. Gerçekleştirilen silahlı eylemlerin artan oranda bir "hesaplaşma"ya dönüşme eğilimi taşıması bu etkinin ürünüdür. Bireysel suikast eylemlerinin çok özel koşullar öngerektirdiği ve devrimci hareket için çok dikkatle kullanılması gereken niteliklere sahip olması, bu etki nedeniyle bir yana itilmiştir. Ortalıkta dolaşan "ölüm listeleri", aynı zamanda, solun bir zaafını sergilemektedir.

Devrimci mücadeleler açısından sorun hiç bir zaman belli bireylerin ortadan kaldırılmasıyla çözümlenebilir olmamıştır. Pek çok durumda devrimci iktidarlar bile ele geçirdikleri halk düşmanlarını öldürmek yerine uzun süreli hapisle cezalandırmayı yeğlemişlerdir. Aynı şekilde iktidarın ele geçirildiği koşullarda, ülke dışına kaçan halk düşmanları için özel "vurucu timler" görevlendirilmemiştir. Ülkemiz solundaki bu eğilim, sadece 12 Eylül terörünün eşi görülmedik düzeyde sürdürülmesine de bağlanamaz. Her devrim mücadelesi, egemen sınıflar tarafından aynı şiddet ve terörle, eşi görülmedik işkencelerle birlikte yürütülmüştür.

Ülkemizde böyle bir eğilimin ortaya çıkması,

başlangıç itibarıyla 12 Eylül terörüne bir yanıt niteliğinde olsa bile, zaman içinde, değişik etkileşimlerle yön değiştirmiştir. Özellikle Orta-Doğu düzeyinden gelen askeri eğitimler, kaçınılmaz olarak böyle bir eğilimi, özellikle de bireysel suikast ve kitleleri gözardı eden eylem biçimini ülkemize taşımıştır. Filistinlilerin İsrail'e karşı eylemlerinin hedef gözetmeksizin tüm Yahudileri hedef alması ve bu hedef için her türlü biçimin gündeme getirilmesi bilinen gerçeklerdir. Ama İran'da mollaların iktidarı ele geçirmesinden sonra, bu ülke dışındaki şeriatçı hareketlerin eylemleri, özel olarak da Lübnan'da gerçekleştirilen "intihar eylemleri", Filistin hareketinin hedef gözetmeksizliğini bile aşmıştır.

Kitlelerin toplu olarak bulunduğu yerlere yönelik eylemlerin hiçbir gerekçesi bulunamayacağı açıktır. Bulduğu iddia edilecek tek şey ise, İslamın şeriat yasalarından çıkartılabilir.

Bizler kitlelere doğrudan ya da dolaylı olarak yönelmiş, onlara zarar veren, onların yaşamlarını tehlikeye düşüren her türlü silahlı eylemin devrimci mücadeleyle bağdaşmadığını söylüyor ve bu tür eylemlerin gerçekleştirilmesinin sadece devrimci mücadeleye zararı dokunacağını herkesin bilmesini istiyoruz. Bu tür eylemler, ulusal ve halk kurtuluş hareketleri açısından tehlikeli sonuçlar doğurabilecektir. Hiçbir ulusal ve halk kurtuluş hareketi, kendisini yalın bir ırkçı-milliyetçi temele oturtmadığı sürece, bu tür eylemlerin sahibi ve destekçisi olamaz.

Aynı şekilde, bu tür eylemlerin bireylerin ya da birey gruplarının, oligarşinin terörüne karşı duydukları tepkinin kendiliğinden dışa vurumu olarak açıklamak da, devrimci mücadelede devrimci öncünün rolünü yadsımakla özdeştir. Burada önemli olan kendiliğinden tepki olarak açıklanmaya çalışılan eylem biçimleri karşısında öncünün nasıl bir tutum takınacağıdır. Oligarşinin "ölüm mangaları"nın faaliyetlerinin yoğunlaştığı bir dönemde, yapılması gereken, devlet terörüne karşı kitleleri örgütlü bir hale getirmek ve kendini koruma birlikleri şeklinde örgütlemektir.

Tüm bunlarla birlikte, devrimci silahlı mücadele açısından, oligarşinin "terör" demagojisiyle sürekli olarak çarpıtılan devrimci şiddet ile sözcüğün tam anlamıyla terörün birbirinden ayrılması sorunu devrimci mücadelenin önüne konmuş bulunmaktadır. Bu öylesine bir sorun haline gelmiştir ki, devrimci silahlı eylemlerin hedeflerini çarpıtmakta, onları kitleler açısından anlamsız hale getirmektedir. Geçmiş dönemde kimi revizyonist ve oportünist grupların silahlı mücadelenin prestij kazanması karşısında yaptıkları birkaç silahlı eylemin, devrimci silahlı mücadelenin önünde nasıl bir engel oluşturduğu

görülmüştür. Öncü savaşı, “bir avuç adamın oligarşiyle düellosu” olarak tanımlayanların, yapmaya kalkıştıkları silahlı eylemlerde bu şekilde davranmaları 12 Eylül öncesinde sıkça görülmüştür.

Öncü savaşı, ne bir intikam mücadelesidir, ne de oligarşiyi askeri olarak yenmeyi hedefleyen bir savaştır. Öncü savaşı, halk savaşı başlatmanın bir aracı ve devrim mücadelesinin stratejik bir aşamasıdır. Bu savaşta, silahlı propaganda temel mücadele biçimi olarak sürdürülürken, amaç, halk kitlelerine siyasi gerçekleri açıklamak, onları bilinçlendirmek ve örgütlemektir. Bu da, halk kitlelerini kendi iktidarlarını kurma yönünde seferber etmek demektir. Bu nedenle, öncü savaşı ve halk savaşı, öznel ve nesnel koşulların kendi somutluğu içinde değerlendirilmesini gerektirir. Emperyalist sistemdeki gelişmelerin, bunların ülkemize yansımalarının, oligarşinin kendi çelişkilerinin ve oligarşi ile halk kitleleri arasında kurulmuş olan suni dengenin doğru bir tahlili yapılmaksızın bu gerek yerine getirilemez.

Öncü savaşının amacı, suni dengeyi bozmak ve halk savaşı başlatmaktır. Böyle bir amaç için yürütülen mücadele, kaçınılmaz olarak, suni dengenin sürdürülüş araçlarına ve bu araçların somut kullanımlarına uygun olarak yürütülür.

Bu genel gerçekler ülke somutunda biçimlenirken, aynı zamanda, Kürt ulusal hareketinin gelişme düzeyinden etkilenmektedir. Ancak Kürt ulusal hareketinin yoğunlaştığı ajitasyon düzeyinde kendisini yalın bir biçimde ulusal haklarla sınırlaması –ki aynı örgütlenmenin kaçınılmaz ürünüdür– halk kitlelerinin içinde bulunduğu depolitizasyon ve pasifikasyon ortamında farklı sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Büyük kentlerde sürdürülen kimi şiddet eylemlerinin olmadığı koşullarda, kitlelerin büyük bir çoğunluğu kendi yaşam koşullarının kötüleşmesi yönünde faaliyet gösterdikleri açık gerçeklerdendir. Özellikle kendisini enflasyon sözcüğü ile özdeşleştiren ekonomik ve sosyal bunalım karşısında kitlelerin gösterdiği tepkiler ve devlet yönetiminde ortaya çıkan yozlaşmalar karşısında iktidar sorununu önemli ölçüde öne çıkarmaları, aynı zamanda, Kürt ulusal sorunu karşısında olumlu yaklaşımların yaygınlaşmasına neden

olmaktadır.

Ülkemizdeki gelişmeler göstermektedir ki, kitlelerin tepki ve yönelimlerinde, Kürt ulusal hareketinin kır gerilla eylemlerinden çok, şehirlerde sürdürülen gerilla eylemleri ile kimi şiddet eylemleri (olumlu ya da olumsuz olarak) belirleyici olmaktadır.

Devrimci mücadele, bu ve diğer nedenlerle, kitlelerin içinde buldukları ekonomik, sosyal ve siyasal durumu açıklayan ve bu bağlamda sorunun özünün iktidar sorunu olduğunu gösteren hedeflere yönelmek zorundadır. Büyük iddialarla hükümet olan DYP-SHP koalisyonunun bulduğu birkaç yolsuzluğun bile kitleler üzerindeki etkileri ortadadır. Aynı şekilde, koalisyon hükümetinin nasıl çaba gösterirse gösterecek, devletteki çürümeyi durduramayacakları da gün be gün görülmektedir. “Ahlâki bozulma” konusunda RP’nin propagandasının “adil düzen” ile birleştirilerek sürdürülüşünün etkileri de bunu kanıtlamaktadır.

Sosyalist ülkelerin içinde buldukları durum ve SSCB’nin ortadan kalkmasıyla birlikte burjuvazinin sağlamış olduğu ideolojik üstünlük koşullarında demokratik halk devrimi ve sosyalist devrim mücadelesi, aynı zamanda, yoğun bir ideolojik mücadeleyi de gerektirmektedir. İster her türden burjuva ideolojisine karşı olsun, isterse şeriatçı-feodal ideolojilere karşı olsun devrimci mücadele amansız bir ideolojik mücadeleye sahne olacaktır. Kürt ulusal hareketinin karşı karşıya bulunduğu kimi politik ve pratik sorunlar karşısında Marksizm-Leninizmin etkisini önemli ölçüde yitirmiş olması da bu mücadelenin gereğini ve önemini artırmaktadır. Kürt ulusuna kendi kaderini tayin hakkının tanınmasının sorunun özü olduğundan daha az sözedilir olması bunun bir yansımasıdır. Böylece sorunun emperyalist bir çözümü artan oranda öne geçmektedir.

İşte bu koşullar ve sorunlar ortamında, devrimci mücadele, stratejik hedeflerine stratejik rotaya uygun olarak kimi özgün taktiklerle sürdürülmek durumundadır. Bu mücadele, geçmiş dönemlerle kıyaslanmayacak kadar karmaşık ve zorlu olacaktır. Ama zafer, dünya çapında sonuçlar doğuracak niteliktedir. Ve herşey bu zafer için kullanılacaktır.

İŞÇİ ÇIKARMALARI VE KAPİTALİZM

Ülkemizde son yıllarda gelişen işçi sınıfı hareketi ile birlikte ortaya çıkan işçi çıkartmalar, hemen her dönemde güncel konuların başında gelmektedir. Başarılı bir grevin ardından ya da etkili bir toplu sözleşmeden sonra yaygın bir işçi çıkartma olaylarının baş göstermesi güncelliğini korurken, bunlara karşı mücadele sorunu da sürekli gündemde kalmaktadır. Son olarak DYP-SHP koalisyonunun işçi çıkartmalara karşı yeni düzenlemeler yapma girişimleri, konuyu yeniden ön plana çıkarmıştır.

SHP'li Çalışma Bakanı tarafından "tasarı" olarak ilan edilen yeni düzenleme yapma düşüncesi, işçi çıkartmaların belli bir düzene ve yasaya bağlanmasını hedeflemektedir. Bir yandan çıkartılacak işçilere bildirim süresi uzatılması düşünülürken, diğer yandan bunların belli bir iş sigortası kapsamına alınması düşünülmektedir. Hangi boyutta ele alınırsa alınsın, sosyal-demokratların genel "iyimserlik" leri ile içinde var oldukları sistemi, yani kapitalizmi kavrayamamalarının bir ürünü olan bu düşünceler, sonuçta tekelci burjuvazinin büyük bir tepkisini ortaya çıkarmıştır. Öyle ki, Demirel'in TÜSİAD yemeğine katılımında "temayüllere" uygun olmayan ve "TÜSİAD'in tarihinde hiç olmamış" bir tarzda bu konu gündeme getirilmek istenmiştir. Bu gelişme birçok yönden sonuçlar yaratmaktadır.

İlkin, tekelci burjuvazinin, bazılarının protokol kurallarına uyma istemleri dikkate alınmazsa, bir bütün olarak sosyal-demokratların iktidar ortağı olmasından önemli rahatsızlıklar duyduğu görülmektedir. Devrimci mücadeleye karşı düzenin bir cankurtararı olarak ele alınan sosyal-demokratların böylesine "dayanılmaz"

görülmesi, ülkemizdeki kapitalizmin niteliğinden çok, genel olarak kapitalizmin niteliğini ortaya koymaktadır. İkinci olarak, işçi çıkartmalarının temelinde yatan artı-değeri artırma eyleminin kapitalizmin temel unsuru olduğu bir kez daha kanıtlanmıştır.

Üçüncü olarak, işçi sınıfının mutlak artı-değer artırma girişimleri ile yüzyüze olduğu görülmüştür. Dördüncü olarak, işçi çıkartmalara karşı mücadelenin, aynı zamanda düzene karşı mücadelenin en temel unsurlarından biri olduğu belirginleşmiştir. Dolayısıyla işçi çıkartmalara, yani artı-değerin mutlak biçimde artırılmasına yönelik mücadele, geleneksel mücadele tarzlarıyla sürdürülmesi artık eskimiştir.

Herşeyden önce, işçi çıkartmalar ile artı-değer ilişkisinin net biçimde ortaya konulması şarttır. Doğru bir mücadele biçiminin uygulanabilmesi için gerekli olan bu koşul, aynı zamanda kapitalist üretim ilişkilerinin temelini yönelik bir bilinçlendirme faaliyetinin esasını oluşturur. Böylece işçi çıkartmalara yönelik mücadelenin, son tahlilde, kapitalizme yönelik mücadelenin ayrılmaz bir parçasını oluşturduğu görülecektir.

Bilindiği gibi, kapitalizm, artı-değer üretimine ve bu artı-değere kapitalist tarzda el konulmasına dayanır. Artı-değer ise, doğrudan üretici güç olan işçilerin emek-gücünün değerinin altında satın alınmasına ve satın alındıktan sonra da değerinin üstünde kullanılmasıyla ortaya çıkar.

Kapitalist bir yandan, işçi sınıfını asgari yaşam standardının altında yaşamaya zorlayarak, ücretleri alabildiğine düşük tutmaya çalışırken, diğer yandan işçinin emek-gücünü alabildiğine

yoğun bir tarzda üretimde kullanarak “verimliğini”, dolayısıyla artı-değer üretmesini artırmaya çabalar.

İşçi sınıfının sendikal mücadelesi, işte bu noktada devreye girerek, bu ilişkinin mümkün olan sınırlar içinde işçiler lehine görece değiştirilmesine çalışır. Bu sınır, kapitalistin ortalama kâr oranı ile belirlenen bir sınırdır ve salt ulusal ölçekte değil, aynı zamanda uluslararası ölçekte belirlenir. Yani tekelci burjuvazi için sorun, ülkedeki ortalama kâr oranı değil uluslararası kâr oranı önemlidir.

İster işçilerin verimliliğini artırmaya yönelik faaliyetler olsun, isterse siyasal yönetimlerin sendikal mücadeleye müdahaleleri olsun, sonal olarak kapitalistin kâr oranını korumaya ve artırmaya yöneliktir. Ülkemizde son günlerde oligarşiyi bir bütün olarak “endişelendiren” konunun “ülkenin milleti ve devletiyle bir bütün” olmasından çok, işçilerin işten çıkartılmalarına karşı bazı yasal önlemlerin alınması ve işçilerin yaş sınırına bakılmaksızın belli sürede emekli olabilmelerine ilişkin tasarıların olması hiç de şaşırtıcı değildir. Çünkü bu konu onların varoluşlarına yönelik sonuçlar doğurabilecektir. Oysa diğer konu ya da konular, daha dolaylı bir etki içindedir.

Ülkede süregelen enflasyonist politikalarla birlikte süregelen yüksek işsizlik oranları oligarşi için olduğu kadar diğer sermaye kesimleri içinde önemli bir kâr kaynağı yaratmaktadır. Yüksek işsizlik yoluyla “verimsiz” emek-gücünün değiştirilerek verimli hale getirilmesi; gelişkin bir sendikal mücadele aracılığıyla yükselen işçi ücretlerini düşürülmesi sökonusu iken, gerek işçi çıkartmalarını sınırlandırılması, gerekse “erken emeklilik” tasarıları bir bütün olarak kapitalistlere yeni “mali yükler” getirmektedir. Kârlarının bir kısmından vazgeçmeleri anlamına gelen böyle bir isteğin “hoş görülmemesi” elbette ki kaçınılmazdır.

S. Sabancı tüm “haşmeti ve ağırlığıyla” ilkin erken emeklilik yasa tasarısına karşı çıkarken, T. Özal’ın ağzından ve makamından yükselen karşı hareketlerle birleşerek, kendisini aynı zamanda siyasal bir boyutta ortaya koymuştur. Yaş durumuna bakılmaksızın kadınların 20, erkeklerin 25 yıl fiili çalışmaları durumunda emekli olabilmelerini ön gören tasarıların ilkin kararname düzeyinde hazırlanıp uygulamaya sokulması karşısında T. Özal düzeyinde engellenmesi, bu konuda oligarşinin ne denli “duyarlı” olduğunu göstermiştir. S. Sabancı’nın açıklamasına göre, bu tasarı uygulandığı takdirde, salt 1992 yılında ve sadece “özel sektörün” ek harcaması 40 trilyon lira olacaktır. 1992 yılında ödenecek dış borç ana para ve faizlerinin 30 trilyon; bütçe-

den yatırma ayrılan payın 40 trilyon olduğu düşünülecek olursa, tekelci burjuvazinin bu konudaki tepkisinin boyutunun ne olabileceğini tasarlamak zor olmayacaktır.

Bunun yanında 1990-91 yıllarında işçi sınıfının sendikal mücadelesinin geldiği boyutla sağlanan ücret artışlarının, ANAP’ın enflasyon politikalarıyla dengelenmeye çalışıldığı bir dönem sonrasında, yeni hükümetin aynı politikaları izlemesinin olanaksız olduğu ortaya çıkmışken, bu yeni “mali yük”ün oligarşi için ne denli önemli olduğunu söylemeye gerek bile yoktur.

İşte buna bağlı olarak ve bu sorunlara ek bir sorun olarak işçi çıkartmalarını sınırlandırılmasını amaçlayan, dolayısıyla çıkartılan işçilerin kapitaliste maliyetini yükselten tasarı açık bir tepkiye dönüştürülmüştür.

Tüm bunlar, hemen hemen herkes tarafından görülebilen ve bilinebilen sorunlar ve gelişmelerdir. Ancak burada en önemli konu, bunlar karşısında gösterilecek tavır ve bunlara karşı nasıl mücadele edileceğidir. Özellikle çalışanların sendika kurma hakkının tanınmasının gündeme geldiği bir dönemde ve sendikal mücadelenin yeniden güçlenme dinamiklerine sahip olduğu bir evrede, bu mücadelenin ağırlıklı bir boyutunu sendikalar oluşturacağı da açıktır. Bu sendikal mücadelenin karşılaşılabileceği en önemli sorun ise, işçi ücretlerinin artırılması yönündeki mücadele ve girişimlerin, diğer halk kesimleri tarafından tepkiyle karşılanmasıdır. “Ülkemizdeki sendikal işçi sayısı 1.800.000’dir. Ben bunlara ‘mutlu azınlık’ diyorum” diyen Tansu Çiller bu gelişmenin kapısını aralamıştır. 7-8 milyon civarında işsiz bir kitlenin olduğu bir ülkede, çalışan işçilerin ücretlerinin artırılması yanında, bunların iş güvencelerinin sağlama alınmasının çeşitli çevrelerin demagojilerine yol açacağı ortadadır. Özellikle M. Yılmaz ve çevresi bu konuda dahil olmak üzere, pek çok düzeyde bu faaliyetin başını çekmeye aday durumundadır. Nitekim Kürt sorunu karşısında gösterdikleri tavır, işçi sınıfı gösterdikleri tavırla birleşerek yeni gelişmelere yönelmiştir.

Burada, gerek sınıf sendikalasının, gerekse devrimci örgütlerin görevi, bu demagojiye karşı çıkmak ve bunun niteliğini sergilemek olmalıdır. 12 Eylül’den günümüze kadar geçen onbir yıl boyunca sürdürülen “orta direk” edebiyatı bu açıdan önemli bir kamuoyu oluşturduğu unutulmamalıdır. (Her ne kadar “orta direk” deyimini yaygın bir biçimde eskisi gibi kullanılmıyorsa da, bu edebiyat belli oranda yerleşmiş ve kendine yeni deyimler bulmuştur. Toplumsal kesimlerin her türlü istemi karşısında “kaynağı nereden bulacağız” sorusunun sürekli gündeme getirilmesi; ücret artışı karşısında “ben işsiz-

leri de düşünürüm” demagojisi; her şeyde mali hesapların ortaya çıkarılarak kâr-zarar bilançolarının yayınlanması bunun yeni görünümüdür.)

Zonguldak işçi eylemlerinde görüldüğü gibi, “büyük zarar içinde bulunan işletme” demagojisi ile birlikte buraların işçilere devredilmesi demagojisine başvurulmaktadır. Ve o gün görüldüğü gibi, bu demagoji karşısında hiç bir şey yapılamamıştır. Ve işçiler T. Özal’ın ağzından kendilerine, sınıf olarak, ilan edilen meydan okuma ve tehdit karşısında hiçbir şey yapamamışlardır. Sorun bizzat oligarşi tarafından ekonominin ve siyasal iktidarın yönetimi sorunu olarak ortaya konulmuşken etkisiz kalınması devrimci hareketin olduğu kadar, işçi sınıfının da bilinç düzeyinin düşüklüğünü bir kez daha göstermiştir. Ve göstermiştir ki, işçiler ve devrimciler, kendilerini, henüz ekonomik ve siyasal yönetimi üstlenecek olgunlukta görmemektedirler. Ama sorun bizzat oligarşi tarafından konulmuştur: Üreten ve yöneten olmak zorundasınız.

Bu sorunun konulduğu her yerde, işçi sınıfı ve devrimciler iktidar alternatifi sınıf ve güç olarak devreye girmek durumundadırlar. Ellerindeki devrim programlarıyla birleştirerek, bu tür meydan okumalar karşısında kendi somut programlarını ortaya koymalı ve bunu en geniş kesimlere iletmelidirler.

Zonguldak kömüründe olduğu gibi, bunun ülke ekonomisi üzerindeki kısa vadeli ve mevcut enflasyonist politikalar içinde ne denli zararlı işletmeler olduğu demagojisi karşısında, bunun orta ve uzun vadede ne denli kârlı ve ülkenin siyasal bağımsızlığı ile sanayi üretiminin sürekliliği açısından ne denli önemli olduğu anlatılmalıdır. Ve bu yapılırken, işçi sınıfının her düzeyde yönetimin alternatifi olduğu gösterilmelidir.

Bugün, gerek emeklilik yaşı konusu, gerek iş güvencesi konusu, işçi sınıfının, sınıf sendikalarının, sınıf sendikacılarının ve devrimcilerin önüne yeniden alternatif güç sorununu koymaktadır.

Bugün proletarya, hangi düzeyde olursa olsun, karşısına çıkan sorunları Marksizm-Leninizm perspektifinden çözebilecek güçtedir. Oligarşi isterse ekonomik düzeyde proletaryayı demagoji ile alt etmek için ileri sürmüş olsun, her durumda, ekonomik birimlerin yönetimini üstlenmekten kaçınılmaması lazımdır. Verimsiz olduğu, özellikle de işçi giderleri nedeniyle zarar ettiği ilan edilen fabrikaların yönetiminin, bizzat işçiler tarafından, kendi aralarında kuracakları komiteler aracılığıyla, ya da sınıf sendikacılığı te-

melinde faaliyet gösteren sendika aracılığıyla üstlenilmesinden kaçınılmamalıdır. Kamuoyuna açık seçik mesajlar vererek, sözkonusu olan fabrikaların tüm mali işlemlerinin öncelikle işçi komiteleri tarafından görevlendirilmiş mali uzmanlarca incelenmesini sağlayarak hükümetle pazarlığa oturulmalıdır. Hangi koşullarda ve mevcut borç ve zararın nasıl tasfiye edileceği belirlenerek fabrikaların yönetimine talip olunmalıdır.

Özellikle kömür madenleri, demir-çelik fabrikaları gibi temel sanayi kollarında böylesine bir işçi girişiminin ortaya çıkması, gerek ulusal, gerekse uluslararası planda çeşitli desteklerin ortaya çıkmasına neden olacaktır. Aynı şekilde, kamuoyunun baskısıyla böyle bir yönetim üstlenilmesini kabul etmek durumunda kalacak oligarşinin de karşı hareketi gecikmeksizin gündeme gelecektir. Şüphesiz en önemli karşı hareket, bu fabrikaların ürünlerinin oligarşi tarafında satın alınmaması şeklinde olacaktır. Uluslararası piyasanın fiyatlarının daha düşük olduğunu gerekçe göstererek bu karşı hareketini meşrulaştırmak isteyen oligarşiye karşı, bir yandan bu sanayi kollarının stratejik ve ulusal bağımsızlık açısından yeri ortaya konularak, diğer yandan üretimde verimliliği artırıcı yöntemleri devreye sokarak maliyetleri düşürücü önlemleri alarak mücadele edilebilecektir.

Her durumda, işçilerin temel dayanağı kendi kararlılıkları ve halk kitlelerinin desteği olacaktır. Zarara uğratıldığı koşullarda bile, bunun oligarşinin engellemelerinin sonucu olduğu halka anlatabilecek geniş bir iletişim ağı kurulması, bu desteğin sürekliliğinin güvencesi olacaktır.

Bu sözcüğün gerçek anlamında sadece bir işçi sınıfı deneyimi olmak durumundadır. Sistem kendi varlığını sürdürdüğü sürece, bundan öteye geçmesi olanaksızdır. Ancak günümüzde proletaryanın böyle bir deneyime, her zamankinden daha fazla gereksinmesi bulunmaktadır. Bu noktada devrimciler, her durumda ortaya çıkabilecek yanlısamlara karşı işçileri uyararak, onları bunlara karşı hazırlamak ve bilinçlendirmek göreviyle de yüz yüze olacaklardır. Son tahlilde oligarşi proletaryanın böyle bir girişimi başlatmasına izin vermeyecektir. Ancak her durumda proletarya böyle bir girişimi başlatmaya hazır olduğunu göstermek durumundadır ve buna hazırlamak da devrimcilerin görevidir.

Proletarya, aynı şekilde, KİT’lerin özelleştirilmesi karşısında da aynı tutumu takınmak zorundadır. Daha tam deyişle, proletarya özelleştirilecek KİT’lere bizzat talip olmalıdır.

NEDEN GİZLİLİK? NEDEN İLLEGALİTE?

Bugün ülkemizde yeni bir söylemle işbaşına gelmiş bir iktidar bulunmaktadır. Bu iktidar Avrupa siyasi literatürünün diliyle söylersek “merkez-sol” bir iktidar olarak kendisini halk kitlelerine sunmaktadır. Öyleki, yılların Demirel’i tüm yaşamında ilk kez kendisini bu kadar sol bir söylem içinde sunmaktadır. Bir yandan enflasyonu iktidarın temel görevi olarak sunarlar, ikinci büyük sorun olarak “anarşi ve terör”ü ele aldıklarını ilan etmektedirler. 12 Eylül sonrasında ezilmiş, sesini çıkaramamış ve giderek de kendi kabuğuna çekilmiş pek çok eski “sol” unsurlar başta olmak üzere, ülke çapında büyük bir “umut” yaratarak bu faaliyetlerini sürdürmektedirler.

İşte bu koşullar altında bir kez daha silahlı mücadelenin gerekliliği ve bu mücadelenin örgütlenmesinin ve sürdürülmesinin gizliliği, dolayısıyla düzen açısından illegal, yani yasadışı olmasının zorunluluğu ortaya konulmak zorundadır.

İLLEGALİTE NEDEN ZORUNLUDUR?

Hiçbir yönetim, özellikle de sömürücü sınıfların yönetimi, kendisine yönelik ve kendisini ortadan kaldırmayı amaçlayan örgütlenmeleri ve hareketleri bir yana bırakamaz ve hatta yaşamının buna bağlı olduğunun bilinciyle bu örgütlenme ve hareketlerin varoluşlarını ortadan kaldırmayı birinci görev olarak kabul eder. Doğal olarak karşıt güçler de bu bilinçle kendilerini gizlemeyi ve gizlilik koşullarında faaliyet sürdürmeyi esas alırlar. Eğer tersi geçerli olsaydı, yani karşıt güçler –ki bunlar sınıfsal ve tarihsel süreç açısından devrimci güçler olarak sömürücü sınıflara karşı mücadele ederler– bu faaliyet-

lerinde açıklığı esas alsalardı, kaçınılmaz olarak yok edilmeleri daha kolay olurdu. Ya da sömürücü sınıflar devrimci güçlerin hareketini serbest bıraksalardı, bu durumda kendi düzenlerinin hiçbir siyasal dayanağı bulunamazdı. Bir başka deyişle, kendi siyasal otoritelerinden ve yasalarından vazgeçmek zorunda kalırlardı.

Doğal olarak her iki durumda sözkonusu olamayacaktır. Böylece bir tarafın sürekli olarak yok etmeyi hedeflediği güçler, diğer tarafta yok edilmekten öte iktidarı ele geçirmek için mücadeleye eden güçler olmak üzere tarihsel bir hareket varolmaktadır. Devrim ve karşı-devrim arasındaki mücadele kendisini bu noktada ortaya koyar. Bir tarafın kendi yasal olanaklarını karşı tarafın etkisizleştirilmesi ve yok edilmesi için alabildiğine geliştirip güçlendirmesi karşıt gücün bu yasallığın dışında ve bu yasallığa karşı olmasını getirmektedir.

Günümüz koşullarının somutluğu içinde konuşursak, “duvarların yıkıldığı”, “komünizmin tehlike olmaktan çıktığı” bir “yeni dünya” senaryoları içinde egemen sınıfların gösterdikleri “demokratik açılımlar” “barışçıl” ve dolayısıyla “legal” bir mücadeleyi zorunlu hale getirmemiş midir?

Ülkemiz somutunda konuşursak, komünizm propagandasını yasaklayan 141-142. maddeler fiilen askıya alınmışken ve zaman içinde (özellikle yeni “merkez-sol” iktidar koşullarında) daha da gereksiz hale getirilmesi “beklenirken” “illegal” olmanın ve “illegal” çalışmanın ne anlamı vardır?

İşte bu ve bunun gibi sorular, sık sık küçük-burjuva çevreler tarafından sorulmaktadır. Bu çevrelerin soruları soruş tarzı, doğrudan askeri darbelerin devrimci silahlı eylemleri gerekçe

yaparak gerçekleşmeye yönelmesine dayanmaktadır. Bir başka deyişle, onlar, devrimci silahlı eylemlerin gerçekleştirilmesini, “demokrasinin bir engeli” olarak görme eğilimindedirler. Oysa ülkemizde sözcüğün dar ve geniş anlamında bir demokrasiden söz etmek olanaksızdır. Oligarşinin silahlı güçler tekelini elinde tuttuğu sürece ve emperyalizmin genel bunalımını bulduğunda nedenlerle derinleşme eğiliminde bulunduğu bunun etkilerini geri-bıraktırılmış ülkelere aktarma durumunda olduğu sürece, bizim gibi ülkelerde demokrasinin kurulması ve sürekli bir yönetim biçimi haline gelmesi olanaksızdır.

Bu nedenledir ki, demokrasinin kurulması ve sürekliliğinin sağlanması için halk kitlelerinin her düzeyde, sadece ekonomik ve sosyal alanda değil, aynı zamanda, politik ve askeri alanda örgütlenmiş olması gerekir. Bu gereklilik kavranılmadığı sürece, karşılaşılabilecek durum, en iyi niyetli sosyal-demokratın içine düştüğü çıkmazlardır.

Halk kitlelerinin, yukarıda ortaya koyduğumuz tarzda ve alanlarda örgütlü olabilmesi için mevcut yasal çerçevenin aza ya da çok genişletilmesiyle sağlanacak olanaklar, yani legal olanaklar, bizim gibi ülkelerde, dönemseldir ve bunu gerçekleştiren hükümetin süresi ile karşılaşacağı sorunların boyutu tarafından belirlenir. Bu nedenlerdir ki, örgütlülüğün sürekli kılınması, gizliliği ve yasadışılığı (illegaliteyi) öngerektirir.

Şüphesiz ekonomik ve sosyal alanda büyük kitle örgütlenmelerinin gerçekleştirilmesi gizlilik koşullarının dışlanması getirecektir. Ancak var olduğu ileri sürülen küçük demokratik hakların bile ortadan kaldırıldığı koşullarda, kendisini gizlilik içinde varetmeyi ya da örgütlemeyi başaramayan kitle örgütlenmelerinin yaşama olanakları da olmayacaktır. Bu konuda DİSK yeterince örnek oluşturmaktadır. Ülkenin en etkili ve en güçlü bir sendikasının, bir askeri darbe ile ortadan kaldırılması, ister istemez, ekonomik-sendikal örgütlenmede işçilerin farklı seçenekler peşinde koşmalarına neden olmuştur. Türk-İş karşısında takınılan tutum da buradan kaynaklanmaktadır.

Bunların yanında, her hangi bir yurttaşın, herhangi bir nedenle gözaltına alınması, kaçırılması ve öldürülmesi, neredeyse mevcut oligarşik yönetimin olağan bir uygulaması haline gelebilmektedir. Bu koşullarda politik bir örgütlenmenin varoluş süresi, bu örgütlenmenin güç-

lenme derecesi ile sınırlanmış olmaktadır. Oligarşi için tehlike olduğu düşünüldüğü andan itibaren bu örgütlenmenin (ki yasal bir örgütlenmeden söz ediyoruz) yaşam süresi sona ermiş demektir.

Hangi ad altında faaliyet gösteriyor olurlarsa olsunlar, “ölüm mangaları”nın bulunduğu bir ülkede, hiç kimse yasallığın dışında kalmakla suçlanamaz. Çünkü oligarşinin bizzat kendisi kendi yasallığının dışına çıkmıştır ve bizzat kendisi yasadışı durumundadır.

“Çağ değişti”, “dünya değişti”, “duvarlar yıkıldı”, ama emperyalizmin ideolojik ve askeri saldırıları, özellikle devrimcilere, komünistlere karşı durmamıştır. Bunun en son örneğini Çekoslovakya’da görülmüştür. Komünist partisinin yasadışı ilan edilmesiyle, burjuvazinin ne denli demokrat (!) olduğu ortaya çıkmıştır.

Bir örnekte, 20 Ekim seçimlerinden sonra TBMM’den verilebilir. Kürt milletvekillerinin meclis kürsüsünden zorla indirilmeleri, demokrasinin “merkezi” ilan edilen parlamentoda nasıl bir demokrasinin olduğunu da göstermiştir.

Oligarşinin ve emperyalizmin ülkedeki askeri güçleri denetledikleri ve yönettikleri bir ortamda, her türden demokrasi tartışmaları, bu güçlerin etkisizleştirilmesi ve denetime alınması sonucuna ulaşmak zorundadır. Devrimciler için, ülkede belli demokratik hak ve özgürlüklerin yasal olarak bulunması hiçbir şey ifade etmemektedir. Önemli olan bu hak ve özgürlüklerin, emperyalizm ve oligarşinin sahip olduğu silah tekiyle denetim altında ya da tehdit altında tutulmamasıdır.

Ancak bu da yeterli değildir. Aynı zamanda, oligarşinin ve emperyalizmin elinde tuttuğu iletişim tekelinin de demokratikleştirilmesi gerekir. Daha tam deyişle, demokratik hak ve özgürlükler, aynı zamanda halkın bu hak ve özgürlükleri korumak ve geliştirmek çabalarının her türlü girişiminin propagandasını yapmaya olanak tanıyacak boyutta bulunmalıdır.

En genel ifadeyle, halkın, kendi demokratik hak ve özgürlüklerini korumak ve geliştirmek için, silahlı ya da silahsız, her türlü aracı kullanma hakkının tanınması ve bunun anayasada ifade edilmesi şarttır. Devrimciler için üzerinde tartışılabilir bir demokrasi, ancak bu temel ilkenin varlığı ile olanaklı olabilir. Bu da oligarşinin silahlı güçlerinin tasfiyesini öngerektirir.

Bunlar gerçekleşmediği sürece halkın özgürlük mücadelesinde gizlilik ve illegalite her zaman zorunlu olmaya devam edecektir.

1991 ve OLAYLAR

3 OCAK

ANAP iktidarının işçilere karşı tutumunu protesto etmek amacıyla ülke çapında "işe gitme" eylemi yapıldı.

4 OCAK

Zonguldak maden işçileri Ankara'ya doğru yürüyüşe başladılar. Üç günde 110 kilometre yol yürüyerek Mengen'e ulaşan maden işçileri asker ve polis barikatı ile durdurulmaya çalışıldı.

15 OCAK

Emperyalist ülkelerin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi adı altında Irak'a Kuveyt'ten çekilmesi için tanıdıkları süre doldu.

17 OCAK

Başta Amerikan uçakları olmak üzere müttefiki tüm güçler Irak'ı bombalamaya başladılar. Böylece Körfez Savaşının resmen başlamadı.

23 OCAK

ANAP hükümeti Körfez Savaşını gerekçe göstererek tüm grevleri erteledi.

23 ŞUBAT

Amerika ve müttefikleri Körfez Savaşının kara hareketi bölümünü başlattılar. 100 saat süren hareket boyunca Irak'ın güney bölgesinde bulunan 42 tümenin tamamı imha edildi.

25 ŞUBAT

Irak BM Güvenlik Konseyi kararlarına uyaçağını açıkladı.

28 ŞUBAT

Bush "ÇÖL FIRTINASI" adını verdikleri hareketin resmen durdurulduğunu ilan etti.

1 MART

Şırnak'ta "atık kömür" toplayan köylülerin üzerine ateş açıldı ve üç kişi yaşamını yitirdi.

2 MART

Irak'ın güney ve kuzeyinde yerel ayaklanmalar başladı.

17 MART

Amerikan US. NEWS and WORLD REPORT dergisi Gorbacov'un bir yıl bile dayanamayacağına yiddya etti.

21 MART

NEVROZ ülkenin her yanında yaygın bir biçimde kutlandı.

30 MART

THKP-C/HDÖ "Kızıldere Harekâtı"nı başlattı. Harekât süresince çeşitli kentlerde emperyalist ve işbirlikçi kuruluşlara yönelik çeşitli silahlı eylemler gerçekleştirildi.

2 NİSAN

THKP-C/HDÖ "Kızıldere Harekâtı"na ilişkin olarak 19 Nolu Bildirisini yayınladı.

11 NİSAN

"Anti-terör" yasası mecliste kabul edildi.

1 MAYIS

İşçi sınıfının birlik ve mücadele günü kutlandı.

3 HAZİRAN

AHMET ARİF öldü.

6 HAZİRAN

12 MART döneminin işkence ve kontur-gerilla merkezi olan ZİVERBEY KÖŞKÜ THKP-C/HDÖ savaşçıları tarafından bombalandı.

12 HAZİRAN

Boris Yeltsin Rusya Federasyonu başkanlığına seçildi.

17 HAZİRAN

60. 000 işçi yaygın bir biçimde vizite eylemine başladı.

20 HAZİRAN

Alman meclisi BERLİN'i yeni başkent olarak ilan etti.

1 TEMMUZ

Sakıp Sabancı'nın kızı SÜMERBANK eski Genel Müdürlüğünden Ertan Tapan'ın oğlu ile evlendi. Nikah şahitliğini T. Özal ve Rahmi KOÇ yaptı.

8 TEMMUZ

VEDAT AYDIN kontr-gerilla tarafından kaçınılarak katledildi.

9 TEMMUZ

Vehbi KOÇ dünyanın en zengin kişileri sıralamasında 41. oldu.

12 TEMMUZ

İstanbul'da ve Ankara'da 12 DS üyesi devrimci şehit edildi.

22 TEMMUZ

Anayasa mahkemesinin anti-terör yasasının bazı hükümlerini iptal etti.

4 AĞUSTOS

Olağanüstü hal valiliğine Necati Cetinkaya atandı. H. Kozakcioğlu İstanbul valiliğine getirildi.

19 AĞUSTOS

SSCB'de ne olduğu belirsiz bir darbe sahneye kondu. 22 Ağustos'da darbe sona erdi ve SBKP resmen kapatıldı.

1 EKİM

TOYOTO Sabancıların işbirliği ile otomobil fabrikası kuracağını açıkladı. TOYOTA-SA kuruldu.

5 EKİM

SSCB IMF'ye üye oldu.

20 EKİM

Genel seçimler yapıldı.

20 KASIM

DYP-SHP koalisyon hükümeti göreve başladı.

3 ARALIK

PAN-AMERIKAN uçak şirketi iflas etti.

8 ARALIK

Rusya federasyonu, Ukrayna ve Beyaz Rusya "Bağımsız Devletler Topluluğu" kurulmasına karar verdiler.

11 ARALIK

Hoecker Rusya'da Şili büyükelçiliğine sığındı.

17 ARALIK

BM'lerde Siyonizmin ırkçılığın bir çeşidi olduğuna ilişkin karar iptal edildi.

25 ARALIK

Gorbaçov istifa ettiğini açıkladı.

KORKUNÇ ELLERİNLE BASTIRIP YARANI
VE DUDAKLARINI KANATARAK DAYANILMAKTA
AĞRIYA

ŞİMDİ ÇIPLAK VE MERHAMETSİZ
BİR ÇIĞLIK OLDU UMUT
VE ZAFER ARTIK HİÇBİRŞEYİ

AFFETMEYECEK KADAR
TIRNAKLA SÖKÜLÜP KOPARILACAKTIR.

GÜNLER AĞIR
GÜNLER ÖLÜM HABERLERİYLE GELİYOR
DÜŞMAN HAŞİN,

ZALİM

VE KURNAZ

ÖLÜYOR ÇARPIŞARAK İNSANLARIMIZ

-NE KADAR ÇOK-

HALBU Kİ NASIL HAK ETMİŞLERDİ YAŞAMAYI
SANKİ ŞARKILARLA VE BAYRALARLA
BİR BAYRAM GÜNÜ NÜMAYİŞE ÇIKTILAR
ÖYLE GENÇ,
ÖYLE FUTÜRSUZ

GÜNLER AĞIR
GÜNLER ÖLÜM HABERLERİYLE GELİYOR
EN GÜZEL DÜNYALARI YAKTIK KENDİ ELLERİMİZLE
VE KAYBETTİK GÖZÜMÜZDE AĞLAMAYI
BİZİ BİR PARÇA HAZİN

VE DİMDİK

BIRAKIP GİTTİ GÖZYAŞLARIMIZ
VE BUNDAN DOLAYI BİZ UNUTTUK BAĞIŞLAMAYI
VARILACAK YERE KAN İÇİNDE VARILACAKTIR
VE ZAFER ARTIK HİÇBİRŞEYİ

AFFETMEYECEK KADAR
TIRNAKLA SÖKÜLÜP KOPARILACAKTIR.

ANTI-
EMPERYALİST
ANTI-
OLİGARŞİK

CEPHE

THKC/HDÖ

MERKEZ YAYIN ORGANI

YIL: 22, 1992

**THKP-C/HDÖ
19 Nolu Bildirisi**

**Körfez Savaşının
Öğrettikleri**

Revizyonizmin İflası

20 Ekim Seçimleri

Ekonomide Kaynak Sorunu

**Milli Krizin
Gelişme Dinamikleri**

**Gerilla Savaşı
Ve Silahlı Propaganda**

**1991'in Bazı Sorunları
Üzerine**

**İşçi Çıkartmaları
Ve Kapitalizm**

**Neden Gizlilik?
Neden İlegalite?**

1991 ve Olaylar